

Uvodnik

Andrej Bratuž

Sporočilo Ilirskih provinc

Letos se spominjamo 200-letnice ustanovitve Ilirskih provinc, ki so obsegale današnjo osrednjo Slovenijo z Ljubljano, ki je postala tudi njena prestolnica. Gre za čas, ko je Napoleon Bonaparte (ki ga nemški filozof Hegel skupno z Aleksandrom Velikim in Julijam Cezarjem šteje med svetovnozgodovinske individue, ki v svoji dobi uresničujejo načrt svetovnega duha) s svojo vojsko zasedel naše narodno ozemlje, kot je podobno naredil s skoraj polovico takratne Evrope. Pri tem seveda ni šlo samo za osvajanje, ampak tudi za prenos novega duha, izhajajočega iz gesel francoske revolucije, ki so bila enakost, bratstvo in svoboda (egalite', fraternite', liberte'), ki se še danes lahko kot gesla berejo na številnih francoskih zidovih. In prav ta novi duh je takrat prevetril vzdušje tudi v habsburški Avstriji in drugje po Evropi. Napoleonova Ilirija je za slovenske razmere prinesla številne novosti. To je kulturno še čas razsvetljenstva ali iluminizma, ki je na Slovenskem dosegel višek z Valentinom Vodnikom, prvim slovenskim pesnikom. Vodnik je s svojim delom zlasti vnesel veliko novega in pozitivnega v slovenski kulturni in družbeni svet. Omenimo naj njegova didaktična dela z različnih področij. Vodnik je tudi ustanovil prvi slovenski časopis Lublanske Novize in s tem odprl pot nastanku in razvoju slovenskega časnikarstva. Francozi so nedvomno prvi omogočili vstop slovenščine v šole in javne urade. Poleg francoskega jezika je tako javna raba slovenščine tudi prvič uradno priznana.

Pesnik Anton Aškerc je v svoji pesmi Napoleonov večer (1810) med drugim napisal *V imenu cerkve: "Vive l'en empereur!"* Škof Kavčič kupo dviga s Francozom brati s Sloven / v čast Korzike sinovi.

Ilirske province so obsegale v glavnem današnjo Slovenijo, Hrvaško vse do Črne gore in Dubrovnika. Tu je povsod prišla v veljavo francoska zakonodaja. V Ljubljani pa je izhajal uradni list Telegraph officier in tu objavljal vse uradne zakone.

Še Vodnikovo voščilo v Aškerčevi pesmi: *"V imenu vseh Slovencev tu, / v imenu našega rodu / Napoleonu slava! / Izpijem čašo tole / Francozi vam zdravico to / od patra Valentina"* In še naš epski pesnik: *To slavnosti bo le opis, / ki jutri pošlješ ga v Pariz / vojvoda Dubrovniški!*

Prav gotovo je z vsem tem takratna Slovenija vzpostavila prve stike s francosko kulturo in jezikom. To je prišlo do izraza tudi ob nedavnem spominskem srečanju v Ljubljani, kjer sta te misli poudarila premiera Francois Fillon in Borut Pahor.

Kaj lahko danes vidimo v Ilirskih provincah? Nedvomno je tu zrasla ideja, ki jo je sicer kasneje zopet v okviru Avstrije leta 1848 obsegala zahteva po Zedinjeni Sloveniji. Ta pa že napoveduje uresničitev zamisli o slovenski državi. Danes je to zgodovinska stvarnost. Slovenija je danes v Evropski uniji, katere enakopraven član je že od leta 2004. In tudi v Sloveniji se uresničuje gesla francoske revolucije in napoleonske vlade, saj so enakost, bratstvo in svoboda temelj vsake moderne demokratične države in družbe.

Poen cantores, srečanje goriških šolskih zborov

Foto DPD

Papež je končal pastoralni obisk v Sveti deželi "Ne vojne ne nasilja in ne sovraštva, ampak mirno sožitje!"

Papež Benedikt XVI. je minuli petek, 15. t. m., zaključil obisk v Sveti deželi, ki je bil deležen velikega zanimanja. V svojih zadnjih besedah je sveti oče pozval k miru med Judi in Palestinci v Izraelu, še enkrat pa se je spomnil tudi vseh Judov, ki so umrli kot žrtve nacizma. Papeža je ob odhodu pospremil izraelski predsednik Šimon Peres, ki je menil, da je bil papežev obisk "iskren primer širjenja duhovnih vrednot".

Papež je ob obisku spominskega centra holokavsta Jad Vašem v Jeruzalemu, to se je zgodilo 11. t. m., podal jasno obsodbo holokavsta in pozval k večnemu spominu na njegove žrtve. "Naj njihovo trpljenje ne bo nikoli zanikano, podcenjevano ali pozabljeno! Naj imena žrtev nikoli ne izginejo!... In naj vsi ljudje dobre volje ostanejo pozorni na izkoreninjenje vsega, kar lahko vodi v tovrstne tragedije, iz človeških src"! Poudaril je, da je Cerkev blizu vsem, ki so danes žrtve preganjanja na podlagi rase, barve kože in vere, saj: "Cerkev je predana molitvi in neutrudnemu delu, da bi zagotovila, da sovraštvo ne bo nikoli več zavladalo v človeških srcih!"

Papež je v četrtek, 14. t. m., v Nazaretu pozval kristjane in muslimane, naj zavrnejo "destruktivno moč sovraštva in predsodkov" ter zgradijo mostove

k mirnemu sožitju. To je dejal pred več kot 40.000 verniki med mašo na prostem. Po maši se je papež v frančiškanskem samostanu srečal z izraelskim premierom Benjaminom Netanjahujem, dan po tem, ko se je v Betlehemu sešel s palestinskim predsednikom Mahmudom Abasom. Obiskal je tudi Baziliko oznanjenja. Šel je tudi na palestinska območja. V Betlehemu, rojstnem kraju Jezusa na Zahodnem bregu, je v pogovoru s palestinskim predsednikom Mahmudom Abasom izrazil podporo vzpostavitvi palestinske države, prebivalcem Gaze je izrazil sočutje, Palestince pa pozval, naj se uprejo skušnjavi terorizma: "Sveti sedež podpira pravico vsakega ljudstva do samostojne palestinske domovine na zemlji prednikov, varne in v miru s svojimi sosedi, v okviru mednarodno priznanih meja"! Papež je še pozval Palestince, še posebej mlade, naj se uprejo skušnjavi nasilja in terorizma. "Imejte pogum in se uprite skušnjavam, da bi se prepustili nasilnim dejanjem ali terorizmu. Nasprotno, dovolite, da vse, kar ste doživeli, obnovi vašo odločenost za gradnjo miru", je dejal in tudi obiskal palestinsko

begunsko taborišče Aida, kjer živi kakih 4600 beguncev. Tam je "izrazil solidarnost z vsemi palestinskimi brezdomci, ki hrepenijo po tem, da bi se vrnili v svoj rojstni kraj ali da bi stalno živeli v svoji lastni domovini". Papež je pred obiskom taborišča v Betlehemu daroval mašo na prostem pred baziliko Jezusovega rojstva pred več tisoč romarji. Papežev obisk je bil predvsem pastoralne narave in namenjen spodbujanju vse manj številnega krščanskega prebivalstva, da ostane v Sveti deželi. Trenutno jih v precej slabih razmerah tam živi okoli 160.000; od tega 110.000 znotraj Izraela, 50.000 na Zahodnem bregu, 3800 pa na območju Gaze. Sveti oče Benedikt XVI. je drugi papež, ki se je odločil za uradni obisk Izraela, s katerim je Vatikan uradne diplomatske odnose vzpostavil šele leta 1994. Njegov predhodnik Janez Pavel II. je državo obiskal leta 2000, leta 1964 pa se je za nekaj ur neuradno v Izraelu ustavljal tudi papež Pavel VI. Papež je drugi dan obiska v Sveti deželi obiskal več krajev v Jeruzalemu, ki so sveti tako muslimanom kot tudi judom in kristjanom. Kot prvi papež je obiskal muslimansko Svetišče na skali, nato pa se je srečal z jeruzalemskim glavnim muftijem Mohamedom Huseinom.

"Tukaj se srečujejo poti treh največjih mono-teističnih religij na svetu in nas opominjajo, kaj imajo skupnega", je Benedikt XVI. dejal ob obisku Svetišča na skali. "Muslimani in kristjani bodo še naprej pospeševali dialog, ki so ga začeli!" je še dejal sveti oče, ki se je pred vstopom v Svetišče sezul. Papež je tudi dolgo v tišini molil ob Zidu objokovanja, judovskem svetem mestu. "Bog Abrahama, Izaka in Jakoba, poslušaj jok prizadetih, boječih, osamljenih; pošlji svoj mir nad to Sveto deželo, nad Bližnji vzhod in nad celotno človeštvo"! je v molitvi na majhnem kosu papirja zapisal papež, papir pa nato zataknil v špranjo v zidu. Prebral je tudi psalm 121, ki poziva k molitvi za mir v Jeruzalemu. Papež se je nato srečal z glavnima izraelskima rabinoma in ju prosil za odpustanje. Ob tem je izrazil željo po "poglobljanju vzajemnega razumevanja in sodelovanja med Svetim sedežem, glavnim izraelskim rabinatom in judovskim ljudstvom". Poudaril je še, da je Cerkev "nepreklicno zavezana" odločitvi drugega vatikanskega koncila za "pravo in trajno spravo" z Judi.

(po raznih virih pripravil JUP)

Jubilejno romanje na Sveto Goro

Ob 470-letnici prikazani Marije na Sveti Gori bo 21. romanje goriške nadškofije in koprške škofije v nedeljo, 24. maja; mašo ob 16. uri bo vodil msgr. Pirih

5. maja 1949

Ob 60-letnici ustanovitve Sveta Evrope

SLOVENSKA SKUPNOST Evropske volitve

Boris Pahor: za politiko evropskih kultur

“Za politiko evropskih kultur”. Že iz gesla, ki polni volilni plakat Borisa Pahorja, kandidata Slovenske skupnosti na prihodnjih evropskih volitvah, je razvidna politična razsežnost Pahorjevih idej: Evropa naj se končno pokaže kot mozaik drugačnosti, v kateri naj manjšine imajo pravo vlogo.

Uradna predstavitev kandidata Borisa Pahorja in kandidata Južnotirolske ljudske stranke Herberta Dorfmana je bila v ponedeljek, 18. maja, v kavarni Tommaseo v Trstu. SSK se je tudi tokrat podala na evropske volitve v dogovoru z južnimi Tirolci in uvrstila na njihovo evropsko listo najuglednejše ime, ki ga Slovenci danes premoremo v Italiji.

Kljub volilnim reformam v smeri večinskega sistema je SVP uspelo ohraniti v zakonu za izvolitev evropskih poslancev iz Italije posebno zaščitno določilo, t. i. evropski volilni model: če se manjšinska stranka poveže z večjo stranko (v tem primeru Demokrasko stranko) in nekdo izmed njenih kandidatov prejme vsaj 50 tisoč preferenc, je vsekakor izvoljen. “Dosedanji evropski poslanec Michl Ebner se po 15 letih delovanja v Strasbourgu poslavja od evropskega parlamenta”, je na tiskovnem srečanju dejal deželni tajnik SSK Damijan Terpin, ki se je manjšinskemu politiku zahvalil za vsa prizadevanja, ki jih je dolga leta gojil do slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in do Republike Slovenije. Terpin je mnenja, da bo v primeru volilne zmage isto poli-

tiko nadaljeval 40-letni agronom, odlični poznavalec kmetijskih vprašanj in župan občine Velturino Herbert Dorfmann. Slednji je v svojem navajanju izpostavil predvsem dve dejstvi, in sicer, da je SVP kot SSK stranka lokalnega značaja, ki ni nikdar neposredno vstopila v areno državne politike, in da je SVP že od samega nastanka zasledovala politiko, ki bi ustregla manjšinskim pravicam in zahtevam. “Po vstopu zadnjih članic šteje EU več kot 300 manjšin: to je podatek, do katerega Evropa ni ravnodušna”, je dejal kandidat in obenem spomnil, kako je kopenhagenska pogodba izrecno določila, da je pogoj za vstop novih držav ravno zaščita manjšinskih

pravice narodnostne skupnosti težila k enačenju dveh različnih pojmov: nacionalizma in narodne zavesti. “Na koncu te enačbe je bil govor enostavno le o nacionalizmu, ki ga je levičarska ideologija odločno zavračala”, je dejal Pahor. Kandidat SSK je prepričan, da delitve znotraj neke skupnosti ne pripomorejo k učinkoviti obrambi le-te. “Če se naša narodna skupnost mora braniti, pomeni, da ni nacionalistična. Ravno tako ni nacionalistična skupnost, ki se nanaša zgolj na temelj narodne zavesti”, je dejal Pahor, ki je prepričan, da vprašanje slovenske manjšine zrcali problem vseh manjšin po Evropi. “Rešitev problemov zahteva celovito akcijo, ne le na evropskem nivoju, temveč tudi na svetovnem. Le po tej poti bo EU postala subjekt vsestranskega razvoja in se ne bo več kazala kot goli gospodarski in brezosebni pojem”, je sklenil kandidat, ki se je v jutranjih urah v spremstvu deželnega kadra SSK, kandidata SSK za občinske volit-

Foto IG

ve in kolega Dorfmannu mudil v palači Deželnega sveta, kjer se je sestel z deželnim svetnikom SSK Igorjem Gabrovcem. “Deželni svet je prostor, kjer v institucionalnem duhu domujejo vse kulture naše dežele: prav je bilo zato, da smo se sestali v palači na trgu Oberdan. Tako smo še enkrat potrdili željo, da bi ‘biorazličnost’ kultur našega prostora postala običajna praksa skupnega političnega in vsestranskega bivanja”, je dejal Gabrovca na tiskovnem srečanju.

IG

Slovenija je minulega 12. maja prevzela šestmesečno predsedovanje Odbora ministrov Sveta Evrope, po številu članic (47) največje evropske mednarodne organizacije s sedežem v francoskem Strasbourgu. Iz pisanja oziroma poročanja medijev ni vedno dovolj razvidno oz. pojavljeno, za kakšno organizacijo gre, tako da jo mnogi istovetijo z Evropsko unijo s sedežem v Bruslju. Zato ogledimo si najprej, kdaj in zakaj je prišlo do njene ustanovitve in katere so njene glavne dejavnosti in organi.

Ob koncu druge svetovne vojne so se v Zahodni Evropi razvila razna gibanja za tesnejše sodelovanje in tudi organizacijske povezave med državami tega območja. Gibanja s podobnimi cilji so delovala tudi v obdobju med obema vojnama, a se niso mogla bogve kaj uveljaviti, ker so bila politična in druga nasprotja še močna in jih države kot take niso odkrito podpirale, razen načelno. Po drugi svetovni vojni pa se je splošno kulturno in politično ozračje, naklonjeno sodelovanju, občutno spremenilo, a se niso mogli zediniti o takšni obliki povezave, ki bi predvidevala vidno omejevanje suverenitete držav. Prevladalo je tako prepričanje, da je treba poskusiti z ne preveč zahtevnimi oblikami povezovanja in prepustiti času nadaljnji razvoj začetnih pobud. V tem obdobju je nastalo tudi Atlantsko zavezništvo in Organizacija za sodelovanje in gospodarskem področju (OECE). Tako so predstavniki 16 držav po preučitvi raznih predlogov 5. maja 1949 podpisali v Londonu ustanovno listino Sveta Evrope, v kateri je rečeno, da je njihov namen “vzpostaviti tesnejše vezi med državami članicami s prouče-

vanjem vprašanj skupnega interesa, sklepati dogovore in uveljavljati skupnih posegov na socialnem, gospodarskem, kulturnem, znanstvenem, pravnem in upravnem področju in ugotoviti varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin”. Ustanovne članice Sveta Evrope so bile Belgija, Danska, Francija, Zahodna Nemčija, Grčija, Irska, Islandija, Italija, Luksemburg, Norveška, Holandska,

to, da jamči za varstvo temeljnih človekovih pravic tako na individualnem kot socialnem področju. V ta namen delujeta evropska komisija za človekove pravice in evropsko sodišče za zaščito človekovih pravic.

Svet Evrope daje pobudo za oblikovanje raznih komisij za obravnavo skupnih evropskih problemov na raznih področjih. Rešitve so običajno predstavljene v obliki konvencij, resolucij ali priporočil državam članicam. Ena najpomembnejših konvencij zadeva varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950. Nadvse pomembne so konvencije, ki so bile sprejete za zaščito regionalnih in manjšinskih jezikov (leta 1992) in okvirna konvencija za zaščito narodnih manjšin (leta 1992), ki so jih

Številne države ratificirale. Italija pa ima še vedno težave za njihovo ratifikacijo v parlamentu. Omenimo naj še madridsko konvencijo o oblikih čezmejne sodelovanja med članicami iz leta 1980, ki govori o tako imenovanih evroregijah, ter listino o lokalnih avtonomijah, ki deluje prek posebne stalne konference krajevnih in regionalnih evropskih institucij. Svet Evrope nadalje skuša usklajevati ukrepe članic na številnih področjih, od zdravstva in socialne zaščite pa do vzgoje, kulture, okolja in krajevnih uprav. V ta namen vzdržuje neposredne zveze z Evropsko unijo.

Končno je primerno omeniti, da se 5. maja vsako leto praznuje dan Evrope. Svet Evrope je tudi oblikoval evropsko zastavo (modro polje z 12 rumenimi zvezdicami) kot simbol Evrope, ki jo je osvojil tudi parlament Evropske unije.

Alojz Tul

Šesta komisija o pravilniku za slovenski jezik Pozitivno mnenje

Šesta stalna komisija deželnega sveta FJK, ki je pristojna za kulturo in manjšinske jezike, je izrazila pozitivno mnenje o osnutku pravilnika, ki bo

urejal financiranje uvajanja slovenskega jezika v poslovanju javnih uprav. “Gre za uresničitev 19. člena deželnega zaščitnega zakona 26/2007, ki končno le prižiga

zeleno luč financiranju projektov občin, pokrajin in gorskih skupnosti, ki bodo uvajale dvojezičnost v poslovanju z občani slovenskega jezika”, je poudaril deželni svetnik SSK Igor Gabrovca, ki je tudi član omenjene komisije.

V svojem posegu v komisiji je svetnik Gabrovca posebej izpostavil nujno, da se takoj zaključijo postopek sprejemanja novega pravilnika, ki odpira možnost črpanja dodatnih namenskih sredstev za dvojezičnost. “Pravilnik izrecno navaja tudi možnost financiranja postavitve dvojezičnih smerokazov ter spoštovanja dvojezičnosti s strani zasebnih podjetij, ki upravljajo službe javne koristi, od izterjevalcev davkov na smeti pa vse do telefonskih operaterjev, vodovodnega podjetja in energetske družbe”, je še poudaril svetnik Gabrovca. Takojšnja objava pravilnika v deželnem uradnem listu bo omogočila, da se postopek črpanja vsakoletnih namenskih sredstev v višini do treh milijonov evrov začne že z letošnjim letom. Sredstva bodo omogočila prevajanje javnih aktov, uvajanje pravice do izražanja v slovenski in izvoljenih telesih, dvojezična okenca, tisk in objavo javnih sporočil v slovenskem jeziku in še številne druge storitve.

Povejmo na glas

Bo Cerkev prepričala z opozorili?

Bo Cerkev prepričala z opozorili, s katerimi je pomenljivo in zelo odločno posegla v javnost? Z opozorili, naslovljenimi na predsednika vlade, kar se tiče njegovih vprašljivih zasebnih zgodb in vse preveč slikovitega nastopanja ob uradnih priložnostih? Bo prepričala z opozorili, ki se nanašajo na vse bolj sporen odnos do priseljencev, na kar ne nazadnje opozarjata tudi Evropska unija in celo Organizacija združenih narodov? Dejstvo, da se Cerkev s takšno odločnostjo obrača na najvišje državne institucije, ni majhnega pomena. Dogaja se namreč otipljivo potiskanje družbe v sporno smer, še več, dogajajo se dobesedno takšne poteze, ki družbo prelomno spreminjajo v nekaj povsem drugega, kar je bila doslej. Predsednikova zasebna zgodba, ki seveda ni zgolj zasebna, saj je vsem na očeh, dodatno rahlja in spodkopava že tako krhke in oslabilne moralne vrednote, česar ni podcenjevati - nekaj vrednot v osebnem in političnem življenju mora obstati, sicer je vse dovoljeno in postane zgled, ki ga je koristno posnemati. Grobo zavračanje priseljencev na morju in ob tem v poslanski zbornici že sprejet zakonski osnutek o varnosti pa odnos do “tujcev” dodatno zastrujeta in določata takšna družbena pravila, ob katerih človeku zastane sapa, ker pač spominjajo na temna obdobja zgodovine: priseljenišvo kot nezakonito dejanje, vključitev zdravnikov in solskih ravnateljev v kontroliranje porekla pacientov oziroma učencev ter seveda umestitev rond, po-

sebnih skupin prostovoljcev, ki bodo pregledovale teren in svoja opažanja sporočale silam javnega reda. Več kot jasno je, da se bodo z vsemi navedenimi ukrepi bistveno poslabšali vsakodnevni življenjski pogoji, se pravi odnosi med ljudmi, kar bi že lahko imelo priokus avtoritarne države. Verjetno v tej luči velja razumeti opozorila, boljše rečeno kritike Cerkev, za katere je upati, da bodo vplivno odjeknile tako med ljudmi kot med državnimi vrhovi. Odjeknile ter morebiti pripomogle h globlje-mu premisleku, k streznitvi in spoznanju, da bodo napovedane korenite spremembe družbe povzročile hud padec kvalitete našega življenja in to predvsem na ravni kulture sožitja in etike, brez katere ni in ne more biti srečnega sobivanja. In če smo namignili, da bodo opozorila Cerkev morebiti pripomogla k streznitvi, potem je poudarek na morebiti. Desnosredinska vladajoča koalicija je namreč v enem samem letu po volilni zmagi znatno zaostri-la svoje ideje in jih pričela hitro spreminjati v zakone, poleg tega pa tako rekoč vsi izvedeni opazovalci potrjujejo strmo naraščanje priljubljenosti predsednika. Zato ne preseneča, da je slednji opomine Cerkev sprejel kot izziv in to z besedami, da ob vseh teh zgodbah zagotovo ne bo izgubil podpore katoličanov. To žal pomeni, da opozoril ne bo poslušal in da bi ga lahko zaustavilo le mnenje ljudi: ti pa mu do tega trenutka naklanjajo začuda veliko in skoraj že slepo podporo.

Janez Povše

Na dnu...

KAM PA Z VSEMI PRISELJENCI?

OH, POTRPIMO ŠE MALO, PA BOMO IMELI TUDI ITALIJANSKO MANJŠINO V ITALIJI!

POGOVOR Fulvia Premolin

"Hudobne jezike sem z dejanji utišala"!

Poslopje dolinske občinske uprave prestaja temeljito obnovo zunanjsčine. Pred stavbo je vsajenih nekaj oljk, ki pričajo o sredozemski duši občine. "Pred vhomom pa smo postavili mozaik, ki prikazuje naš novi grb", nam je povedala dolinska županja Fulvia Premolin, ki se ji tudi tokrat obeta gladka zmaga na prihodnjih občinskih volitvah.

Priloge na zadnje občinske volitve so pred petimi leti potekale v dokaj bolj 'zapletenih' političnih okoliščinah kot tokratne. Ali je v današnjem mirnejšem vzdušju videti zgolj logično - čeprav ne ravno vedno upoštevanopolitično prakso, ki županu avtomatično poverja vlogo uradnega kandidata na prihodnjih upravnih volitvah, ali pomeni predvsem, da so se nesoglasja v zamejski politični areni v teh letih nekoliko ublažila?

Menim, da velja oboje. Logično je, da se županu poveri kandidatura zato, da nadaljuje in zaključuje delo, ki ga je začel v prvem mandatu. Tega načela sem se tudi sama držala takrat, ko sem lahko kandidirala za mesto v deželni svet, kjer sem imela realne možnosti za izvolitev. Hkrati pa sem bila vedno prepričana, da če me ne bi politični partnerji sprejeli, bi s svojim delom na občini zaključila in se posvetila drugim dejavnostim, v prvi vrsti šolskim.

Prepričana sem, da je v zamejskem političnem krogu vzdušje bistveno drugačno kot pred petimi leti. Gotovo ni mogoče, da bi vsa nesoglasja odpravili, vendar splošno gledano, je politična scena res bolj spravljena. Še zlasti v Dolini je to vzdušje še toliko bolj očitno. Nekateri mi sicer očitajo, da preveč centraliziram na sebi odgovornosti in delovanje uprave: drugače ne bi moralo biti, ker sem pač taka oseba, ki najraje naredi sama to, kar želi videti, da je takoj storjeno. Poudariti pa gre, da politični partnerji složno podpirajo odločitve uprave in tudi moje. Ko sem snovala program, sem se njihovih nasvetov in zahtev držala.

Kakšno vlogo je imela Slovenska skupnost pri snovanju tega ozračja?

Precejšnjo, tako da sem sekciskega tajnika stranke Sergija Mahničiča toplo naprosila, da bi te funkcije ne zapustil, kot se je namreč odločil. Ko se je SSK pred leti odločila za sodelovanje, je prišlo do nekaterih negotovanj - tako na njeni kot na drugi strani: pot, ki jo je stranka ubrala v naslednjih letih, pa se je izkazala

la za pravnjo.

Tema o ponovnem nastanku Kraške gorske skupnosti je že zdavnaj propadla. Pojavil pa se je v nekakšno zamenjo t. i. LAS, ki naj bi poživil delovanje okoliških občin tržaške in goriške pokrajine. Kako se bodo občine naše pokrajine in še zlasti dolinska občina vključile v ta načrt in koristile sredstva, ki jih LAS namenja?

Na vse načine smo poskušali oživiti KGS, a zaman. Nov organ LAS, ki bo koristil evropska sredstva, pa je žal šele na začetku svoje poti, ki se mi itak zdi predolga zaradi birokratskega koleksja. Sprva sem si LAS zamišljala kot organ, ki bi deloval v sklopu tržaške ali goriške pokrajine; do tega pa ni prišlo in so raje postavili na noge nov subjekt, za katerega je bilo treba najprej imenovati upravno strukturo, kar je terjalo precej časa in zaustavilo takojšnje korištenje sredstev. Občine bodo pogodbo z LAS-om podpisale 26. maja. Upam, da bodo zadeve stekle tako, kot smo jih programirali: dolinska občina ima namreč že izdelane načrte za korištenje sredstev LAS-a, kot npr. projekt o alternativnih virih energije (material, ki bi ga pridobili iz obrezanega zelenja, bi nam nudil velik energetski zalogaj). LAS bo torej prevzel nase nekatere naloge, ki danes slonijo zgolj na ramenih premajhnega števila občinskih uslužbencev.

Kakšno pa je stanje medobčinskih povezav za ponujanje skupnih storitev?

Res dobro. Pred nedavnim so okoliške občine podpisale splošni dogovor (h kateremu je nato pristopila še devinsko-nabrežinska občina) za upravljanje skupnih storitev. Z občino Milje smo že vzpostavili sodelovanje za skupno čiščenje cest, ki pa zaradi majhnega števila osebja poteka le enkrat tedensko. Na podlagi medobčinske povezave storitev, se pravi Aster-ja, bi ob enem povezala redarsko službo in urade za osebe: to bi omogočilo tudi skupno razpisovanje natečajev, kar bi dvojezičnim občanom in dvojezičnim kadidatom gotovo koristilo.

Kako ocenjujete vaše petletno županovanje? Katere uspehe bi podčrtali, kaj pa vam ni uspelo udejanjiti? Gotovo gre med uspehi zabeležiti transakcijsko pogodbo z boljunško srenjo. Kaj nam bi o tem povedali še zlasti z ozirom na naravni rezervat Doline Glinščice?

Kako bi odgovorila drugače kot pozitivno! Vlogo županje sem vestno in požrvalno opravljala: odpovedala sem se med drugim tudi poletnim počitnicam, da bi neposredno sledila vsem

načrtom. Ker je bilo sodelovanje občinskega odbora res dobro, nam je uspelo marsikaj speljati tudi do konca. Načrt Doline Glinščice je nastal na podlagi evropskih sredstev. Sočasno so potekali dogovori tudi z deželno FJK in tako smo dosegli še upravljanje rezervata Doline Glinščice: naš je bil prvi primer v celotni tržaški pokrajini. Uradni upravitelj rezervata je postala občina, kateri stoji ob strani boljunška srenja: sprejemni center pri gledališču Prešeren sou-

gana poteza: nekoč ste pripovedovali, kako sta z odgovornim urada za osebe Igorjem Giacominiem romala do sedeža računskega sodišča, da bi s pristojnim organom nakazali suverenost te poteze.

Uhh! Takrat je danes pokojni dr. De Luca odprl za nas dosje, da bi proučil ta proces. Zadeva se je začela spomladi 2005 in trajala je do jeseni istega leta, ko nam je pristojni odgovoril, da se je proučitev problema pozitivno razpletla.

Foto IG

pravljalata obe ustanovi. Da bi Boljunčani, ker so lastniki področja, postali neposredni upravitelj rezervata, pa je treba čakati na razplete na deželi, od katere čakamo finančna sredstva za upravljanje rezervata. Če do teh ne bo prišlo, bo rezervat ponovno upravljal dežela, ki pa ga je v prejšnjih desetletjih dobesedno zanemarjala. Močno bomo tudi izkušnje načrtovali o t. i. petem koridorju, ki bi nepopravljivo skazil čudovito podobo Doline Glinščice.

Občina Dolina je bila prva uprava, ki je uspešno speljala transakcijsko pogodbo z domačo (boljunško) srenjo. Našo izkušnjo smo nato posredovali še drugim upravam, ki so sprožile transakcijski postopek s krajevnimi srenjskimi dejavniki. Transakcija je bila dokaj tve-

Popolnoma smo obnovili naš športni center, prekrili smo nogometno igrišče z umetno travo; delno smo obnovili gledališče France Prešeren in sprejemni center ob njem; promovirali smo rezervat Doline Glinščice; uredili smo greznično in vodovodno omrežje, ki je stalo več kot milijon evrov (dela so financirale druge institucije, ker ima občina malo sredstev na razpolago); asfaltirali smo nekaj kilometrov občinskih cest. Trenutno si prizadevamo, da bi na podlagi deželnih prispevkov preuredili nekatera vaška jedra, in sicer v Boljuncu, Krogeljah, Borštu in Zatrečcu: potekajo tudi potrebna načrtovanja, dela pa bi morali začeti v drugi polovici letošnjega leta. Ob parkirišču pri gledališču Prešeren smo dodali še nekatera igrala za otroke. Končujejo se obnovitvena dela šole z italijanskim učnim jezikom v Boljuncu; v kratkem pa bi morali začeti preureditvena dela slovenske šole Gregorčič, ki je bila v zelo slabem stanju. Občina ima žal zelo malo sredstev na razpolago: prilliv, ki smo ga imeli na davku ICI, nam ga je država znižala v višini približno 60 tisoč evrov. Za majhno občino je to izredno visoka vsota! Če k temu dodamo, da se splošni stroški (npr. šolska menza, šolski avtobus) iz leta v leto višajo, je položaj še toliko bolj zaskrbljujoč: kje bo torej občina dobila manjkajoči denar?

Kakšne so bile z osebnega vidika najpomembnejše izkušnje, ki ste si jih nabrali v petih letih županovanja?

Izkušnja je bilo kar nekaj: nabrala sem si trdno juridično podlago, naučila sem se postopati v birokratskih zastojih. Pridobila sem potrpežljivost, vztrajnost in pogum, saj je vloga župana izredno odgovorna. Vse to je prišlo še zlasti do izraza takrat, ko smo začeli ambiciozni načrt ločenega nabiranja odpadkov od vrat do vrat. Tudi v tem smo edini na Tržaškem. Ponosno lahko izjavljam, da dosegamo več kot 40 odstotno ločevanje odpadkov, zaradi česar nas je tržaška pokrajina nagradila z izrednim denarnim prispevkom. Naloga ni bila lahka, ker občina ni imela finančnih sredstev, da bi delo v celoti poverila zunanji službi: tega načrta smo se lotili sami, v zvezi so nam bile nekatere občine v FJK, ki so ta poskus že izvedle. Naši občani so ločeno nabiranje sprva težko sprejeli, posebno starejši, nekateri so me celo zmerjali: danes pa je zadeva že toliko vpeljana, da večjih nezagodij ni. V kratkem bomo uvedli tudi pravilnik, s katerim bomo občane, ki dosledno opravljajo ločeno zbiranje odpadkov, nagradili, tiste pa, ki se

Govorili ste o uspehih in neuspehih vašega županovanja...

pravil ne držijo, kaznovali z globami. V kratkem bomo brezplačno delili tudi komposterje. Glede odpadkov imamo še veliko načrtov, za katere menim, da bi lahko postali celo dobičkonosni, saj lahko odpadki postanejo surovina za pridobivanje nove energije. Storitve tržaške sežigalnice so navsezadnje iz leta v leto dražje: trudimo se zato, da bi čim več energije pridobili iz naravnih virov na našem teritoriju in to na podlagi občinskega energetskega načrta, v katerega bomo najprej vključili javne površine in javne stavbe začeli opremljati s fotovoltaičnim sistemom.

Če se danes ozrete po vašem mandatu, bi se določenih vprašanj lotili z drugačnim pristopom?

Mogoče bi si vzela malo več časa, da bi premislila učinkovitost novih storitev, čeprav smo v teh letih speljali nekatere načrte, ki so bili povsem novi in se zato nismo mogli nanašati na predhodne izkušnje.

Kako se je vaš odnos do sovaščanov spremenil v zadnjih petih letih, kako pa se je njihov od vas?

Do sovaščanov sem vedno imela dober odnos in tudi oni so me prav dobro sprejeli. Navsezadnje sem domačinka, vedno sem se trudila, da bi z občani gojila pravšnje odnose. Nekaj hudobnih jezikov me je sicer opravljal, ker pa čutim, da mi je v marsičem uspelo, sem jih z dejanji utišala. Nasvete pa sem vedno rada sprejemala...

Tudi iz vrst opozicije?

Prvo leto je bilo res hudo tudi zato, ker sem ob županovanju še vedno opravljala funkcijo ravnateljice. Tej vlogi sem se nato odpovedala (ker pa ne vem, kako se bodo volitve iztekle, sem prošnjo za ravnateljstvo ponovno vložila). Odnos opozicije se je med mandatom spremenil, tako da je današnja opozicija res konstruktivna. Floskul in cene nega obnašanja nisem nikoli želela. Čeprav smo v volilni kampanji, se iz tistih vrst nihče ne oglašaa...

Ko smo vas intervjuvali le nekaj mesece po vaši zmagi, ste izrazili željo, da bi organizacija dela na občini potekala tako, kot si danes minister Brunetta želi, da bi delovale vse javne službe. Nekatere ankete so potrdile ministra Brunetta za enega najbolj popularnih ministrov Berlusconijeve vlade...

Drugeče rečeno, kako je občinsko osebje sprejelo vaše želje glede delovanja občinske strukture?

Reorganizacija dela na občini je le delno uspela. Pred časom me je sindikat CGIL celo zatožil in dvakrat sem morala pred sodišče. Oba rekurza pa sta dala prav meni in od takrat z osebjem nimam več nikakršnega problema...

Igor Gregori

Sklad | Fondazione ONLUS
DORČE SARDOČ
S prispvkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sarđoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim manj premožnim slovenskim študentom.

Od ustanovitve prejemajo štipendije Sklada Dorče Sarđoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

Kaj je prispevek »pet tisočink«?

»Pet tisočink« je prispevek, ki ga predvideva zakon št. 266 z dne 23. decembra 2005, s katerim lahko vsi davkoplačevalci namenijo manjši delež davka na dohodke priznanim dobrodelnim organizacijam in neprifitnim ustanovam. V ta seznam spada tudi Sklad Dorče Sarđoč.

MODELLO 730-1 redditi 2007
Scheda per la scelta della destinazione dell'8 per mille dell'IRPEF e del 5 per mille dell'IRPEF

CONTRIBUENTE
CODICE FISCALE (obbligatorio)
COGNOME (per le spesse indicate e cognome da nubile)
NOME
SESSO (M/F)

DATI ANAGRAFICI
DATA DI NASCITA (GG/MM/AA)
LUOGO
COMUNE (di Stato membro di NASCITA)
PROVINCIA (sigla)

SCELTA PER LA DESTINAZIONE DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE IN UNO degli spazi sottostanti)

9.1013840318

AVVERTENZE Per esprimere la scelta a favore di una delle finalità destinarie della quota del cinque per mille dell'IRPEF, il contribuente, occorre la propria firma nel riquadro corrispondente. Il contribuente ha inoltre la facoltà di indicare anche il codice fiscale del beneficiario, fatto esclusivamente per fini di identificazione.

Svoj prispevek lahko namenite tako, da v polje obrazca, ki je namenjen dobrodelnim organizacijam in neprifitnim ustanovam v modelih CUD/730/Modello Unico, vpišete davčno številko Sklada Dorče Sarđoč in se podpišete. Prispevek »petih tisočink« ne predvideva doplačila in zato tudi nobenih dodatnih davkov.

Davčna številka
Sklada Dorče Sarđoč je:
91013840318

Z Novim glasom potovanje v Turčijo in na Ciper (2)

Po poteh apostola Pavla ob 2000-letnici njegovega rojstva

V četrtek zjutraj smo poiskali Petrovo cerkev. Pročelje cerkve je naslonjeno na votlino, kjer je kamnit oltar. Tu smo imeli tudi sveto

oskrbujejo italijanske redovnice iz Rima. Cerkev je spremenjena v muzej, toda za Pavlovo leto so turške oblasti dovolile, da v njej lahko mašujejo katoliški duhov-

blika Ciper, ali po grško Kipros, po turško pa Kibris, kot Turki imenujejo svoj zasedbeni del Severni Ciper. Veliko je bilo pregledov potnih listov oz. izkaznic, posebno na letališčih.

Odpeljali smo se v Famagusto, obmorsko mesto, nekdanj letoviščarsko, zdaj zapuščen, skoraj da ni prebivalcev v njem. Videli smo mogočno zidovje iz časa Beneške republike ter utrdbe iz časa križarskih pohodov. Nekdanjo cerkev sv. Nikolaja, ki nas je spominjala na Hagijo Sofijo, so spremenili v mošejo Lala Mustafa Paša. Pred cerkvijo je zelo staro drevo sikomora iz leta 1299. Famagusta je bilo nekoč veliko univerzitetno središče. Cerkev sv. Barnaba so spremenili v muzej ikon, ki so jih prinesli iz drugih pravoslavnih cerkva in samostanov, katere so turški vojaki porušili ob zasedbi otoka. Popoldne smo odpotovali v nekaj kilometrov oddaljeno

Salamino. Tu sta začela apostola Pavel in Barnaba oznanjati Jezusov evangelij. Apostolska dela poročajo, da je bil Jožef, ki so mu apostoli dali priimek Barnaba, kar pomeni Sin tolažbe, ker je znal vzpodbujati in opogumljati apostole same, "levit, doma s Cipra, kjer je imel njivo, jo prodal in denar prinesel ter položil k nogam apostolov". Videli smo "agora", kjer naj bi apostol Pavel oznanjal evangelij,

telovadnico, gimnazijo in rimske terme. Dež nas je pregnal v hotel. V Nikoziji pa smo občudovali nadškofovo palačo, kjer je živel znani nadškof Makarios, in njegov kip pred njo. Tako smo prešli v grški del otoka, kjer - vsaj se

zdi - je bolj snažno in lepše urejeno. Videli smo tudi pravoslavno cerkev, ki je posvečena Materi Božji. Prav takrat sta prišla nevesta in ženin za cerkveno poroko. Vrnili smo se čez mejni prehod v turški del in odpotovali v Kyrenijo. Ob cesti smo videli mnogo praznih turističnih naselij, čeprav so tu nova naselja, turistov ni od nikoder.

V nedeljo zjutraj smo z gliserjem odpluli do pristanišča Tasaču. Vožnja je trajala več kot dve uri. Plovba je bila prijetna, ker je bilo morje mirno.

Cerkev sv. Pavla v Tarzu (foto DP)

Pot smo nadaljevali z avtobusom čez planoto, ponekod smo presegli 1500 m nadmorske višine in prispeli do Karamana, kjer smo imeli sveto mašo. Pred cerkvijo je kip papeža Janeza XXIII.

Barnaba na svojem drugem potovanju oznanjala evangelij. V cerkvi sv. Antona Padovanskega smo imeli sveto mašo. Pred cerkvijo je kip papeža Janeza XXIII.

/ dalje
Jože Markuža

Petrova cerkev (foto DP)

mašo. Spominjali smo se, kako so se zbirali tu prvi Jezusovi učenci, katere so začeli imenovati kristjane. Tu je deloval najprej sv. Barnaba, nato tudi sv. Pavel. Tu je bil doma tudi evangelist sv. Luka, kot zatrjuje sv. Hieronim. Ogledali smo si tudi muzej Hatay, kjer je prikazana zgodovina Antiohije.

Popoldne smo se odpravili v Tarz, ki je bilo rojstno mesto apostola Pavla. Cerkev sv. Pavla

niki, vstop je zato brezplačen. Nadaljevali smo pot do Mersina. Naslednje jutro bi morali odpluti z gliserjem iz Tasaču v Kyrenijo na Ciper, toda zaradi močnega vetra in razburkanega morja nismo mogli odpotovati. Z agencijo smo se dogovorili, da nam poskrbijo letalski prevoz, zato smo se morali vrniti v Adano, tj. približno 250 km in od tam smo odleteli v Nikozijo na Ciper. Uradno ima ime Repu-

Beneško obzidje v Famagusti (foto DP)

Prva izmed prireditev

Ob 470-letnici Svete Gore

V soboto, 16. t. m., je bila v Frančiškanskem samostanu na Sveti Gori prva iz niza prireditev ob 470-letnici Marijinega prikazanja Uršuli Ferligoj iz Grgarja. Spored z naslovom Sveta Gora v besedi in glasbi je uvedel svetogorski gvardijan p. Bernard Goličnik. Sledila sta pozdrav in priložnostna misel novogoriške podžupanje Darinke Kozinc in nagovor Lojzke Bratuž z na-

slovom Sveta Gora - srce Primorske. Z besedili na svetogorsko motiviko so nato nastopili dramski igralec Milan Vodopivec, član SNG Nova Gorica, ter učenca Anuša Kodelja in Dominik Vodopivec. Glasbene točke so podali harfistka Marina Ružič, violončelistka Petra Vodopivec in vokalna skupina SUMUS iz Ajdovščine pod vodstvom Ane Kodelja. Prireditev je vodila

Alenka Sak-sida. Polno zasedena Frančiškova dvorana ter praznično razpoloženje nastopajočih in udeležencev sta dokazala, da je bila pobuda za praznovanje 470-letnice Svete Gore lepo sprejeta.

Štirideset dni po Veliki noči

Praznik Gospodovega vnebohoda

V četrtek, 21. maja 2009, obhajali slovesni praznik Gospodovega vnebohoda. Spominjali se bomo dogodka, ko je od mrtvih vstali Kristus dopolnil zemeljsko delovanje in očitno prikazovanje ter bil vzeti v nebo. Praznik obhajamo štirideset dni po Veliki noči.

Svetopisemsko izročilo v evangelijih in Apostolskih delih poroča o tem, da se je Jezus po vstajenju še štirideset dni prikazoval učencem in izbranim pričam vse do Vnebohoda (prim. Mr 16,19-20; Lk 24,50-53 in Apd 1,9-11).

Praznik želi približati pomen Jezusove bližine z Bogom Očetom ter Svetim Duhom. Jezus, ki je bil z dušo in telesom vzeta v nebo, ostaja med nami prisoten na več načinov. Kot je poudaril drugi vati-

ročilu od zadnje večerje dalje (prim. Mt 26,26-30) ponavlja besede posvetitve kruha in vina v Kristusovo telo in kri. Že prvi kristjani so spomin na zadnjo večerjo obhajali v obliki, kakor jo poznamo danes: zbirali so se ob branju Božje besede, molitvi očenaša ter lomljenju kruha.

Bogoslužje, ki ga je po več stoletjih reformiral drugi vatiškanski koncil, je ohranilo osnovno zasnovano sv. maše z namenom, da bi verniki lahko bolj celostno razumeli in začutili Kristusovo navzočnost, ki se aktivno kaže kot dejavno, polno zunanega in notranjega sodelovanja pri bogoslužju. Praznik Gospodovega vnebohoda je za Cerkev priložnost, da vernikom pomaga pri oblikovanju in utrjevanju vere v Jezusovo živo navzočnost v življenju.

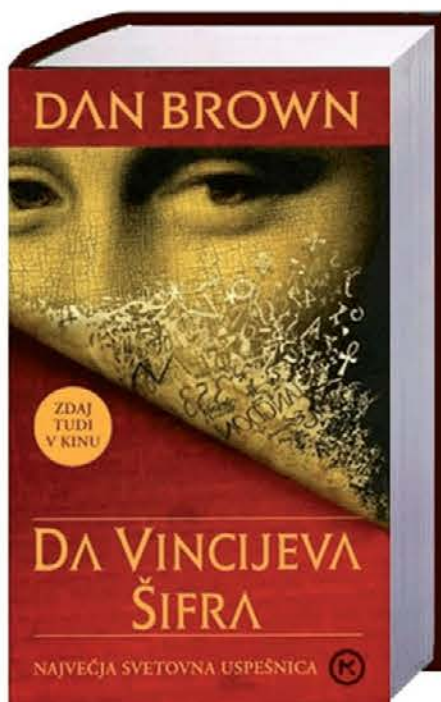

katanski koncil (1962-1965), je Kristus navzoč tedaj, ko skupnost verujočih (Cerkev) moli ali poje, v Božji besedi, zapisani v Svetem pismu, v duhovnikovi osebi, ko deluje v Jezusovem imenu, v zakramentih ter na posebej očiten in izrazit način v zakramentu evharistije, ki predstavlja trajno Kristusovo navzočnost. Pomen Kristusove navzočnosti med ljudmi je temelj, na katerem je osnovan nauk Cerkev in iz katerega izhajajo tudi njeno verojanje. Cerkev po Kristusovem na-

V tej knjigi ni važna verodostojnost, ampak točnost vloge

Da Vincijeva šifra

Dan Brown je leta 2004 izdal knjigo z naslovom Da Vincijeva šifra. Postala je uspešnica, kakršne v zgodovini v takšen obsegu skoraj ne poznamo. Film, ki so ga po njej posneli, še vedno polni kinodvorane. Zastavlja se vprašanje: "Kaj je tisto, kar v današnjem času daje tej knjigi in temu filmu takšno popularnost?" Tematika v knjigi obravnava zgodovino in je nekakšen zgodovinski roman. Način pisanja je zelo zanimiv, tako da bralca pritegne, še zlasti tistega, ki ni več zgodovine in ni poučen o veri in Cerkvi. V njej mrgoli zgodovinskih netočnosti, enako v zvezi s Cerkvijo in vero. Kdor vse to vsaj malo pozna, takoj ugotovi, da je pisatelj razgrnil pred bralca celo paleto netočnosti. Prav zato je knjiga bila deležna veliko kritik, še zlasti v akademskih krogih kot tudi med poznavalci vere, Cerkev in med zgodovinarji. Ob vsem tem plazu kritik pa se

posegi odvrnili zanimanje od knjige, je ta knjiga postala prav

na račun vseh teh strokovnih kritik privlačna. Skrivnost romana Da Vincijeva šifra je v tem, da se je Jezus poročil z Marijo Magdaleno. Obstajala naj bi skrivnostna šifra, po kateri naj bi se to sporočilo posredovalo naprej po peščici ljudi. Imela naj bi otroka z imenom Sara in njen rod naj bi se ohranil do današnjega dne. (Kraljevska krvna linija se ni pretrgala!) Več kot dovolj vabljive snovi za današnjega človeka, ki komaj čaka, da izve nekaj pikantnega... Tako se pred nami v knjigi razplete zanimiva zgodba iz prve Cerkve v vlogi Marije Magdalene. Če odmislimo točnost, verodostojnost ali netočnost omenjene zgodbe v tem romanu, spoznamo nekaj, česar se niti ne zavedamo. V tej knjigi ne gre za verodostojnost njene vsebine, ampak za točnost vloge. Ta je tokrat odlično pokazatelj,

kaj ljudje danes iščejo. Pred bralcem so razgrnjene stvari, ki

bi se v toku zgodovine lahko dogodile. Ali so resnične ali ne, je za bralca postranska stvar, ker je prav brez te ugotovitve vsebina knjige dovolj privlačna in zanimiva. Knjigo Da Vincijeva šifra bralec doživi kot osebno osvoboditev svoje domišljije, ki se lahko še dalje zaustavlja ob najrazličnejših možnostih in fantazijskih ugotovitvah. Čeprav teh v knjigi ni, so se lahko podzavestno spletle v bralčevi domišljiji in ga osvojijo. Tako je tokrat bralčev um ujet v neki "prisilni jopič" fantazije z vsiljenimi stališči in celo dogmami, kar v današnjem času doživimo postmodernizem. Ob vsem tem je zelo važna ugotovitev, da je Da Vincijeva šifra tipičen primer, ki jasno pokaže, kako je tak način razmišljanja danes zelo razširjen in je tudi eno od znamenj sodobnega časa. Prav na takšna znamenja sodobnega časa pa smo vse premalopozorni. Ob tej knjigi je enkratna priložnost za starše in vse, ki so danes vzgojitelji, da so pri mlajših budni na njihov način razmišljanja, ki je danes vsesplošen, je pa zelo velikokrat napačen.

Ambrož Kodelja

ŽE Z MAJHNIM PRISPEVKOM
KATOLIŠKI CERKVI BOSTE
NAREDILI VELIKO ZA MNOGE.

www.8xmille.it

C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana

PODPIŠITE OBRAZEC ČUD,
DA NAMENITE 8 TISOČINK
KATOLIŠKI CERKVI.

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Tudi davkopllačevalci, ki niste dolžni predložiti davčne prijave, lahko izberete komu boste osem tisočink namenili. Na poli, ki je priložena obrazcu CUD, sta potrebna dva podpisa: v okvirčku "Chiesa Cattolica" in spodaj, v prostoru za "Firma". Polo spravite v belo kuverto in nanjo zapišite ime, priimek in davčno številko ter pripišite "SCELTA PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO E DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF". Kuverto nato oddajte na pošti. Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko 800.348.348.

Sulla tua dichiarazione dei redditi o sul modello CUD

TUDI LETOS LAHKO POLEG OSMIH TISOČINK IZBERETE NAMEN PETIH TISOČINK. DAVKOPLAČEVALEC SE LAHKO S SVOJIM PODPISOM IZRAZI O NAMENU OSMIH IN PETIH TISOČINK, SAJ SE PODPISA NE IZKLJUČUJETA. OBA PODPISA NE POVZROČATA DAVKOPLAČEVALCU NOBENIH DODATNIH STROŠKOV.

Kratke

Slovenska konzulta pri goriški občini

Na zadnji seji 13. maja so člani Slovenske konzulte pri goriški občini obravnavali razna vprašanja, pri katerih je neposredno soudeležena občinska uprava. Z zadovoljstvom so sprejeli v vednost, da je občina ponovno začasno zaposlila prevajalko Niko Simoniti, ki že več let uspešno opravlja prevajalsko delo na uradu za Slovence pri goriški občini. Konzulta se je odločno zavzela, da bi prevajalko zaposlili za stalno in s tem zagotovili nemoteno delovanje slovenskega urada in drugih služb. Predsednik konzulte Ivo Cotič je seznanil odbornike s tem, da je pokrajinska uprava naslovlila na goriško občino prošnjo, da bi dovolila postavitev trojezičnih smerokazov na pokrajinskih cestah na občinskem ozemlju. Konzulta podpira to dejanje in pričakuje, da bo občina pozitivno odgovorila. Konzulta se je tudi pozitivno izrekla o sprejetju variante k regulacijskemu načrtu za ureditev pritličnih prostorov Trgovskega doma v Gorici. Obnovitvena dela pa zavlačujejo nekateri nesporazumi med deželno in državno upravo. Predsednik je poročal tudi o slovenskih jaslih, o katerih je izrekla pozitivno mnenje zdravstvena enota, še vedno pa čakajo na protipotesna preverjanja.

Ivo Pogorelić v Novi Gorici

Koncert slavnega pianista Iva Pogorelića se približuje. Na veliki oder Kulturnega doma Nova Gorica se vrača v ponedeljek, 25. maja, ob 20.15. Igral bo Chopina, Liszta, Sibeliusa in Ravela. Informacije: tel. + 386 5 335 40 13, www.kulturnidom-ng.si.

Snovanja 2009 / Giuseppe Guarrera, diplomski koncert

Naključje je pred dvema letoma pripeljalo v Gorico mladega talentiranega pianista s Sicilije. Giuseppe Guarrera je z odliko opravil srednjo stopnjo študija v Catanii, višjo stopnjo pa na SCGV Emil Komel pod strokovnim vodstvom prof. Sijavuša Gadžijeva. Sedemnajstletni pianist ima v zakupu že številne koncerte in visoka priznanja na tekmovanjih. V zadnjih mesecih smo ga poslušali na koncertu za klavir in orkester K271, v sklopu projekta Klavir & Orkester, kjer so prišle do izraza vse njegove tehnične in izpovedne vrline. V aprilu je igral tudi na Zemonu in v Coneglianu. V petek, 22. t. m., bo v atriju palače Attems predstavil svoj diplomski program, ki je povsem ambiciozen. Ob Bachu in Chopinu izstopajo po zahtevnosti Brahmsove Händel-Variacije op. 24, Skrijabinova Sonata - Fantazija št. 2 op. 19 in Lisztov Mefistovalzer. Koncert se začne ob 20.30.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL in MEDNARODNI CENTER ZA
GLASBO IN UMETNOST ARSATELIER

SNOVANJA 2009

DIPLOMSKI KONCERT

Giuseppe GUARRERA, klavir

Bach, Brahms, Skrijabin, Chopin, Liszt, Mozart, Sostakovic

Petek, 22. maja 2009, ob 20.30
Palača Attems v Gorici

DOBERDOB Predstavitev liste SSK za volitve

Spremembe in svežina pri upravljanju občine

Kandidati stranke SSK na skorajšnjih volitvah v doberdobski občini so se na čelu z županskim kandidatom Dariom Bertinazzijem predstavili javnosti na tiskovni konferenci v petek, 15. maja, v prostorih doberdobske občine. Gre za mlado ekipo, ki je svoj volilni program ob-

Foto JMP

likovali okoli zgovornega gesla Hočemo spremembo!

"Naš program je sad skupnega dela in je izraz tega, kar si Doberdobski želijo", je uvodoma pojasnil Bertinazzi in nadaljeval: "Zato smo tudi izbrali raznoliko in mlado ekipo, ki je izraz celotnega občinskega teritorija. Naši kandidati so v doberdobski občini še kako prepoznavni, saj so angažirani v številnih kulturnih, športnih in socialnih pobudah, ki jih premore Doberdob". Po Bertinazzijevem mnenju v mandatu, ki se v teh tednih izteka, ni bilo zaznati nobene novosti, način upravljanja občine pa je bil zastarel. Prva novost, ki jo obljublja Bertinazzi, je sprememba v odnosu uprave do občanov. Nov način dela navzven in navznoter občinske hiše predvideva več sodelovanja in pogovora z vsemi občani.

"Zastavili si bomo konkretne dolgoročne načrte, ki so edina prava pot za razvoj naše občine", je pojasnil županski kandidat, "začeni s stvarnim sodelovanjem s sosednjimi občinami na slovenski in italijanski strani meje. Za uresničitev tega cilja si bomo prizadevali za ustanovitev Evropske skupine za ozemeljsko sodelovanje". Domača zemlja je za doberdobskega človeka pomemben faktor, zato bo SSK v primeru zmage na volitvah posebno pozornost namenila kmetijstvu: konstruktivno bo sodelovala z družbo LAS Kras, razširila bo kmetijska območja E4 ter promovirala kmečki turizem, osmice, gostilne. "Na tak način bomo veliko pripomogli tudi k razvoju turizma, mladim bomo ponudili možnost zaposlitve v domačem kraju, turistom pa pripravili primeren prostor za sprostitve v naravi in spozna-

vanje naše kulturne in zgodovinske dediščine", je to poglavje sklenil Bertinazzi.

Pomembno poglavje bodo tudi javna dela, pri katerih je bilo v tem mandatu zaslediti kar nekaj nedorečenosti. "Paludarij ob jezeru še ni bil odprt, telovadnica sredi vasi pa je občini v veliko finančno

breme. Ob tem bi bilo treba zagotoviti redno vzdrževanje tudi večnamenskemu centru v Jamljah", je dejal Bertinazzi in poudaril potrebo, da se ob vsem tem v občini ustanovi tudi organizacija v podporo starejših občanov, ki bo starejšim v pomoč na področju zdravstva in socialne oskrbe. "Vse bolj pa se čuti danes potreba po ureditvi šolskih jasli, ki bi bile zelo koristne za številne družine. Tudi za to se bomo zavzemali", je svoj načrt pojasnil Bertinazzi. Bertinazzi je obljubil še obnovo šolske infrastrukture, ki bo omogočala delovanje v normalnih razmerah, polno podporo krajevni ekipi Civilne zaščite z dokončanjem in ureditvijo njenega sedeža ter tesnejše sodelovanje z vsemi kulturnimi in športnimi društvi na teritoriju.

Prisotnim so se podrobneje predstavili tudi vsi kandidati, ki teritorialno zastopajo celotno občino in sestavljajo mlado, a izkušeno ekipo. Bertinazzi je ob sklepu tudi napovedal, da bo v primeru zmage iz ekipe kandidatov za podžupana imenoval podjetnika Roberta Frandoliča, odborniško mesto pa bo zasedel odvetnik Marko Jarc. Po uvodnem pozdravu župana Paola Vizintina so ob sklepu srečanja delo županskega kandidata Bertinazzija in njegove ekipe pohvalili še deželni tajnik SSK Damijan Terpin, pokrajinski tajnik Julijan Čavdek in deželni svetnik Igor Gabrovec. Izrazili so zadovoljstvo nad samo predstavitvijo liste ter podčrtali premočrtno in konstruktivno držo SSK v iztekajočem se občinskem mandatu. Zadnji poziv pa je Bertinazzi namenil še za evropske volitve in podporo kandidatu SSK prof. Borisu Pahorju. /AČ

ŠTEVERJAN Predstavitev kandidatov SSK

Za boljši jutri vseh Števerjancev!

Kot smo že poročali, se bo na občinskih volitvah 6. in 7. junija v Števerjanu na listi Slovenske skupnosti potegovala za mesto župana Franka Padovan, za občinski svet pa Michael Corsi, Milko Di Battista, Marjan Drufovka, Martina Grahonja, Orieta Jarc in Muzic, Gabriele (Jelko) Komjanc, Floriano (Florijan) Lango, Gianni Mania', Silvana Mrak, Robert Princic, Edi Skok in Aleksij Soban. Vodstvo SSK je predstavilo kandidate in tako tudi uradno začelo volilno kampanjo na javnem srečanju v Sedejevem domu v Števerjanu v petek, 15. maja.

Prisotne je najprej pozdravil predsednik vaške sekcije SSK Milko Di Battista, njen tajnik Marjan Drufovka pa je obrazložil geslo kampanje "Za boljši jutri". Kandidati, med katerimi je kar nekaj mladih obrazov in ki predstavljajo domala vse zaselke občine, želijo vzpostaviti konstruktiven dialog z

vsemi občani, odpraviti ideološke pregrade med njimi, delati želijo prav za vse prebivalce briške vasi, v spoštovanju do vseh in solidarni do vseh. O županski kandidatki Franki Padovan je povedal, da se je rodila leta 1966, je žena, mati in šolnica. Že od mladih let je dejavna v krajevnem društvu, od l. 2004 predsednica Zveze slovenske katoliške prosvete. Občinska svetnica je že 15 let, zadnjih pet let pa odbornica. V pomembnih funkcijah je "zavzeta, aktivna in dosledna". Prav tako so sposobni, odgovorni in pripravljeni se žrtvovati za dobro skupnosti vsi kandidati, je sklenil Drufovka. Pokrajinski tajnik SSK Julijan Čavdek je pohvalil izbiro sekcije in se Hadrijanu Corsiju zahvalil za opravljeno delo v 44 letih prisotnosti v občinskem svetu. Briškimi političnim navdušencem, ki so sedanjí izziv vzeli zelo resno, je zaželel, da bi v naslednjih tednih delovali kapilarno in še naprej kakovostno. Corsi je podčrtal zaupanje v zmago, "ki jo SSK mora izvojevati". Kandidatom je izrekel svoja voščila, opozoril pa jih je, naj se ne precejnejo. "Bodite previdni, ne pa objestni"! Če bodo zmagali, bodo morali začeti konkretno up-

ravljati občino, in to v slovenskem duhu. Marsikaj je že načeto, "vsaj dve leti ne bo problemov, krava pa izgublja mleko"... Deželni svetnik Igor Gabrovec je poudaril, da bi bila sedaj najhujša napaka podcenjevati tekmece. Zato je pomembno, da kandidati srečujejo ljudi in vzpostavljajo žive probleme. Pohvalil je mlado ekipo in njene sveže energije, kandidat za evropske volitve Boris Pahor, ki je v ponos ne le našemu narodu, ampak vsej Evropi, pa je "simbolna gesta", ki predstavlja naše korenine in našo celotno

Franka Padovan (foto DPD)

stvarnost. Naša družba potrebuje eno in drugo! Damijan Terpin je izrazil zadovoljstvo, ker je ime Franke Padovan prišlo iz baze in torej ima podporo ljudi. Tudi tokrat je politični tajnik SSK obžaloval, da je v tako majhni občini še enkrat prišlo do politične konfrontacije med Slovenci; SSK se noče odpovedati slovenstvu kot osnovni liniji in zato bo še enkrat nastopila samostojno. Prisotne sta pozdravila in kandidate spodbudila tudi pokrajinski predsednik SSK Silvan Primožič in predsednik SSO za Goriško Walter Bandelj. Franka Padovan, ki je poudarila, da ni politik, ampak prej kulturnica, je na koncu srečanja z občutenimi besedami povedala, da je vajena držati obljube. "Če ste me izbrali, pomeni, da mi zaupate". S svojo ekipo bo nadaljevala pot sedanje uprave. Posebno pozornost želi nameniti lepšemu videzu vasi, mladim, kulturi in šoli, pa tudi izboljšati kakovost življenja občanov s posegi na socialni in v javnih delih. Za vse to, se je obmila na prisotne in sploh vaščane, "potrebujemo pomoč vseh vas. Vsakomur bomo prisluhni"! /DD

Skupina dijakov srednje šole Ivan Trinko iz Doberdoba, ki sta jih spremljala profesorja Federica Bello in Štefan Turk, je v četrtek, 14. maja, obiskala naše uredništvo na Travniku. Z zanimanjem so poslušali odgovornega urednika Ju-

rija Paljka, ki jim je nekaj povedal o zgodovini in vlogi tednika, pa tudi o tem, kako poteka delo v redakciji. Nato so si ogledali še ostale prostore slovenske stavbe na Travniku št. 25, kjer ima sedež več naših ustanov.

V petek, 15. maja, so nas na uredništvu obiskali učenci 4. in 5. razreda osnovne šole Peter Butkovič Domen iz Sovodenj z učiteljicama Alenko Radetič in Giuliano Battisti ter Martino Croselli, ki je na delovni praksi. Urednik Jurij Paljk jim je spregovoril o

delu pri našem tedniku, Iva Koršič pa o reviji Pastirček in njeni več kot 60-letni ustvarjalni poti. Otroci so si ogledali tudi razstavo v galeriji Ars in Katoliško knjigarno ter odšli s Pastirčkovimi darili, ki jim jih je pripravil urednik g. Marijan Markežič.

STANDREŽ Na obisku ženski zbor GM iz Maribora

Pevsko srečanje v parku

Prvi leto dni je štandreški mešani pevski zbor navezal stike z ženskim zborom Glasbene matice iz Maribora. Prvo srečanje je bilo v Mariboru, kjer so v viteški dvorani nastopili štandreški pevci. Sicer pa je pomenilo prvo srečanje več kot samo pevski nastop. Pevci so navezali prijateljske vezi, ki so se še okrepile ob ponovnem srečanju, tokrat v štandrežu 17. maja. Prosvetno društvo štandrež je pripravilo za pevce-goste iz Maribora celodnevni program, ki se je zaključil v večernih urah ob prijetni družabnosti, na kateri so se zvrstile lepe slovenske pesmi.

Slovenske ljudske pesmi so prevladovali tudi na koncertu v župnijskem parku pod lipami. V

Foto DP

30. maja domači praznik za promocijo vasi Števerjanski likof

V ponedeljek, 18. maja, je bila tiskovna konferenca o Likofu v občinski hiši v Števerjanu. Števerjanski vaški praznik bo že četrti po vrsti in bo potekal v soboto, 30. maja, na trgu pred cerkvijo. Predsednik organizacijskega odbora Simon Komjanc je

mize, ki bo ob 10.30 v Formentinijevi kleti. Govor bo o vzgoji za odgovorno pitje, s poudarkom na agresivnem zakonski odlok Bianchi iz leta 2007, ki povzroča vedno večje spremembe v navadah potrošnika in dobeseden terorizem nad nedolžnimi proizvajalci,

navdušeno podčrtal, da so pri organizaciji in tudi pri izvedbi soudeležene prav vse vaše ustanove, društva, vinogradniki, kmečki turizmi, gostilne in hotel, kar je brez dvoma potrebno za ovrednotenje celotne vasi, vse to pod pokroviteljstvom občine Števerjan. Organizatorji iskreno želijo čim bolj prodorno promocijo števerjanskega teritorija, množičen odziv obiskovalcev in lepo vreme. V dvorani Sedejevega doma bodo razstavljali likovna dela umetniki iz bližnjega Cerovega, na trgu Svobode se bodo predstavili domači obrtniki. Letošnji novosti sta vodeni pokušnji vina in olja. Agronom in novinar Claudio Fabbro je predstavil ugledne predavatelje in temo okrogle

gostinci in potrošniki. Vse to negativno vpliva na celoten družbeni in ekonomski sistem. Potrebno je ovrednotiti pametno pitje vina brez nesmiselnih in nevarnih pristopov zakonodajalca. O tej problematiki bo v imenu briškega konzorcija Collio spregovorila predsednica Patrizia Felluga, v imenu deželnega združenja enologov pa podpredsednik Alessandro Dal Zovo, ki se je udeležil tudi ponedeljkove tiskovne konference s predsednikom združenja Rodolfo Rizzijem. V soboto, 30. maja, vsi toplo vabljeni v Števerjan! Program se bo pričel že v jutranjih urah, čez dan se bodo odvijale razne pobude. Uradno odprtje Likofa 2009 bo ob 15. uri.

MD

pozdrav pevkam iz Maribora so najprej zapeli štandreški pevci pod vodstvom Davida Bandlja, ki so v svoji sproščeni nastop vključili tudi skladbo Pomladni večeri, mladega štandreškega skladatelja Patricka Quaggiata. Pozdravu so se odzvale članice ženskega zbora Glasbene matice, ki so pod vodstvom mlade dirigentke Zsuzse Budavari-Novak lepo izpeljale svoj nastop osmih pesmi. Pred nastopom in po njem so si pred-

stavniki društva izmenjali darila in v nagovorih poudarili pomembnost takih srečanj, ki krepijo narodno zavest in ljubezen do slovenske pesmi. Goste je pozdravil predsednik PD štandrež Marko Brajnik; predstavnice žen-

skega zbora s predsednico Jožico Prizmič so se zahvalile za gostoljubnost in prijazno srečanje ter izročile gostiteljem, v imenu mariborskega župana Franca Kanglerja, poseben pečat mesta Maribor. V spremstvu Saše Quinzija in Damjana Paulina so Mariborčanke obiskale goriški grad, se ustavile pred spomenikom Simona Gregorčiča v Ljudskem vrtu in se fotografirale na trgu pred severno železniško postajo, ki žal še nima skupnega imena Evropa, ki bi mu najbolj pristajal, saj so tu potekala najodmevnejša praznovanja ob vstopu Slovenije v EZ, prvega maja 2004. Ogledale so si tudi štandreško cerkev, ki jo bogatijo poslikave Toneta Kralja in je bila, po porušenju v prvi svetovni vojni, posvečena maja 1924.

Ob slovesu so pevke in pevci obljubili, da se bodo kmalu ponovno srečali, saj je bilo prelepo, da bi take priložnosti ne gojili še naprej in jih utrjevali.

DP

KULTURNI DOM Komigo Prijetno ob istrski ljudski pesmi

Tretji večer letošnje šeste izvedbe trijezičnega – v slovensščini, italijanščini in furlanščini – festivala komičnega gledališča Komigo, ki ga prireja Kulturni dom in kulturna druga Maja iz Gorice v sodelovanju raznih slovenskih in italijanskih ustanov, pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajine ter SKGZ, je v ponedeljek, 5. maja, v dobro zasedeni dvorani goriškega Kulturnega doma, gledalce, ki so ob vhodu prejeli v dar sladko presenečenje, liziko v majhni škatlici z logom in napisom Komigo, popeljal v sončno Istro, kjer se prepletajo različne govornice in prav zato ljudske pesmi prežema ta pestra raznolikost v besedi in melodiji. V goste je prišel Izolan Rudi Bučar, komponist, aranžer, multiinstrumentalist in vokalist, ki na svojevrsten način izvaja ljudsko glasbo istrskobeneškega izvora. Skladbe, ki se pretakajo iz roda v rod po ljudskem izročilu, zazvenijo v njegovi interpretaciji v sodobnih ritmih. Poleg tega pa zna Rudi Bučar spretno pritegniti poslušalca v magični tok glasbe, da se mu preda in uživa ob samosvoji izvedbah pesmi, ki kljub posodobljenemu zvoku ohranjajo pristi ljudski nadih in odmev daljnih dni, v katerih so se poro-

dile. Čeprav je bil to glasbeni večer, vključen tudi v festival Across the border, je bil povsem v sozvočju s komičnim značajem Komiga, saj pesmi, kot so Storu si je lepi vrt, Dajte dajte, Sulla riva del mare, Mula Jole, Naša mama kuha kafe..., razkrijajo humorne nišanse, ki jih je znal kantavtor Bučar tudi spretno izrabiti, tako da se je ploskanje po vsaki pesmi oglasilo povsem spontano. Vsestranski glasbenik se je izkazal kot pravi showman, saj je z iskrivostjo povezoval posamezne pesmi in prav tako šegavo predstavil svoj band, ki ga sestavljajo Zdravko Čotič – kitara -, Tom Purič – bobni – in

Giovanni Toffoloni – kitara bas. Večer je pričaral ščepec lepote, od sonca obžarjenega kraškega istrskega sveta in mišljenje ter značaj tamkajšnjih ljudi, ki jemljejo življenje in njegove dobre in slabe strani s posebno filozofijo.

IK

v sodelovanju z
Zvezo slovenske katoliške prosvete - Gorica
Uradom vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Vas vlijudno vabi na
JUBILEJNI KONCERT MoPZ ŠTMAVER

Pesmi o ljubezni in vinu

Nastopata tudi OPZ Štmaver in Vokalno instrumentalna skupina Zali Rovt iz Tržiča (SLO)

Kmečka domačija Grad Štmaver št. 1
Sobota, 23. maja 2009, ob 20.30

Obvestila

Šempeter – gradbeno parcelo z obstoječo hišo za rušenje na skupni parceli 12.000 m prodamo. Cena 180.000 evrov. Tel. 00386 41 625393.

Mednarodni zgodovinski festival eStoria se bo začel v četrtek, 21. maja zvečer, nadaljeval se bo vse do 24. maja. Program v goriškem mestnem središču je zelo bogat: prisotnih bo več kot 150 italijanskih in mednarodnih strokovnjakov, predvidenih srečanj je več kot 50.

Cestitke

V soboto, 16. maja, sta obhajala svojo poroko Alenka in Miloš. Svojem podpredsedniku in ženi čestita in želi vse najboljše Zveza slovenske katoliške prosvete.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 22.05.2009 do 28.05.2009)
Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7,

103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 18.30 do 19.30, na soboto ob 15. uri. Spored:

Petek, 22. maja (v studiu Andrej Baucon): Ob domačem ognjišču: domače viže, zborovski kotiček, iz krščanskega sveta, zanimivosti in humor.

Sobota, 23. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 25. maja (v studiu Andrej Baucon): Sodobni sound, živemu se vse zgodi, vroči šport in rubrike, obvestila in zanimivosti.

Torek, 26. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 27. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Čebele in sladki med - Izbor melodij.

Četrtek, 28. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditvev - Glasba iz studia 2.

Z novoporočencema

MILOŠEM in ALENKO
se veselijo

člani in sodelavci
Kulturnega centra
Lojze Bratuž

Pri težavah s krčnimi žilami in odprtimi ranami se obrnite na
CENTER ZA ZDRAVLJENJE
VENSKIH BOLEZNI
V PORTOROŽU

- dr. sci. med. J. Zimmermann,
specialist kirurg

Brezplačni pregledi: štandrež (Go), ul. San Michele 141, torek 16-20; Trst, ul. dell'Istria 214, sreda 16-20. Tel. 00386 31 837218

SVET SLOVENSКИH ORGANIZACIJ

se iskreno veseli z

ALENKO in MILOŠEM,

ki sta pred oltarjem stopila na skupno pot.
Nekdanjemu odborniku in nevesti želi veliko sreče, razumevanja in Božjega blagoslova!

ALENKA SOBAN in MILOŠ ČOTAR

sta se v cerkvi sv. Ivana v Gorici poročila.
V imenu bralk in bralcev ter našega uredništva
jima želimo Božjega blagoslova in
veliko skupne sreče.

UREDNIŠTVO NOVEGA GLASA

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV

22., 23., 24., 30, 31. maja
v župnijskem parku med lipami v štandrežu

Petek, 22. maja 2009

ob 20.45: odprtje fotografske razstave *Leteča brata Rusjan*

Sobota, 23. maja 2009

ob 17. uri: slikarski ex-tempore na temo *Letala in padalci*
ob 20.30: ples z ansambлом SOUVENIR

Nedelja, 24. maja 2009

ob 14. uri: prvi mladinski SLALOM BIKE
ob 19. uri: štandreški otroški župnijski zbor
in Tamburaška skupina iz Brij
ples z ansambлом HRAM

Sobota, 30. maja 2009

ob 20.30: ples z ansambлом SOUVENIR

Nedelja, 31. maja 2009

ob 19. uri: nagrajevanje ex-tempore
zborovski nastop in komedija dramskega odseka PD štandrež
ples z ansambлом HRAM

Na voljo odlični šparglji, domača jedača in pijačater bogat srečelov

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Koncertna sezona
2008-2009

UNIVERSITY
OF UTAH SINGERS

Pevski zbor iz ZDA

Brady B. Allred, zborovodja
Laurel Enke, klavir

Na sporedu gospel, ameriške ljudske pesmi ter skladbe iz musicalov

Kulturni center Lojze Bratuž
Sobota, 23. maja 2009, ob 20.30

Informacije in predprodaja vstopnic v Kulturnem centru L. Bratuž
od ponedeljka do petka, od 8.30 do 12.30, ter ob prireditvah

Dvesto let ustanovitve Ilirskih provinc Napoleon rezhe: Iliria vstan

poddržave, ki je segala od Koroške čez Dalmacijo še tja v današnje Črno goro. Ilirske province so, natančneje rečeno, obsegale ozemlje Kranjske, Koroške in Hrvaške južno od Save, k tem deželam pa je Napoleon priključil Dubrovnik, Dalmacijo in Boko Kotorsko. Celotne Ilirske province so se raztezale na 55.000 km²; poleg Slovencev, Hrvatov in Srbov so zajemale tudi dele italijanskega in nemškega jezikovnega področja in so imele približno poldrugi milijon etnično različnega prebivalstva. V slovenskem delu Primorja so Francozi poleg tržaškega in goriškega distrikta (nižje upravne enote) ustanovili še distrikt v Kopru.

Kdor se morda ne spomni več Vodnikovode, ki jo je v slavo Napoleona in Ilirije oziroma Ilirskih provinc pesnik objavil leta 1811, in znamenitih začetnih verzov iz Ilirije oživljene, si bo na razstavi s tem naslovom v ljubljanskem Mestnem muzeju osvežil spomin nanje, predvsem pa na Napoleonove čase na Slovenskem. Razstava v muzeju, ki domuje na Trgu francoske revolucije in nedaleč od Napoleonovega spomenika, je dobila celo meddržavni poklon, saj sta jo odprla predsednika francoske in slovenske vlade, François Fillon in Borut Pahor.

Na ogled je 219 predmetov, arhivskih dokumentov in fotografij. Razstava pa je le eden od številnih dogodkov, ki so načrtovani v okviru praznovanja dvestote obletnice ustanovitve Ilirskih provinc in prikazuje obdobje francoske oblasti med letoma 1809 in 1813. Takrat je bila Ljubljana glavno mesto največjega področja v svoji zgodovini, nekakšne francoske

trajajoče obdobje francoske okupacije. Zasnovana je z izbranimi predmeti iz dvajsetih muzejev ter petih arhivov iz Slovenije (med njimi sta tudi Pomorski muzej Ser-

gej Mašera in Goriški muzej) in iz Francije (med drugim Louvre, ki je posodil bronasto oprsje Napoleona, na ogled pa je tudi ustanovitveni akt Ilirskih provinc, ki ga hrani arhiv francoskega ministrstva za zunanje zadeve), dveh knjižnic in desetih privatnih zbi-

ralcev. Čas Ilirskih provinc je predstavljen kar se da nazorno in objektivno. Poleg za Slovence koristnih ukrepov, kot je uporaba slovenskega jezika v osnovnih šolah in licejih ali uvedba slovenščine kot uradniškega jezika, ne zanemara negativnih posledic francoskih oblasti na naših tleh. Francozi so bili v marsičem naprednejši od Avstrijcev, uvedli so moderno upravo in civilni, "Napoleonov" zakonik, enakost pred zakonom, ustanovili pa so tudi univerzo v Ljubljani (s petimi fakultetami - filozofsko, medicinsko, pravno, tehniško in teološko), odpravljeno so bili privilegiji in funkcije plem-

stva v upravi in sodstvu, na robu takratne Ljubljane so zasadili prvi botanični vrt. Vzrokov za neprijetnost Francozov je kar nekaj, saj so uvedli visoke davke, fevdalizma niso povsem odpravili, okrnili so položaje katoliške Cerkve ter ji odvzeli precej pravic in premoženja, moški pa so morali v francosko vojsko. Pri uradnem glasilu Ilirskih provinc Le Télégraphe officiel, ki je izhajal v francoščini in nemščini ("slovanščino" so le načrtovali), je kot urednik tega časnika v Ljubljani deloval francoski književnik Charles Nodier, po katerem se imenuje ljubljanski Francoski kulturni center. Naši kraji so doživeli prihod Francozov trikrat. Prvič, leta 1797, je prodirajoči francoski vojski poveljeval Napoleonov general Bernadotte. Napoleon sam je prišel 28. aprila v Ljubljano, prespal v škofijskem dvorcu in odjezdil naprej. Drugič je francoska vojska

prišla leta 1805, tretjič pa so Francozi ostali dlje, od leta 1809 do leta 1813.

Prikazani so tudi kasnejši francoski vplivi v 19. in 20. stoletju, tudi v literaturi in širši kulturi (Vodnik, Zois, kasneje Prešeren, Cigler, Aškerc, Kersnik, Govekar, Finžgar, Ilka Vašte in drugi). Ali v javnih obeležjih, kajti ob stodvajsetletnici Ilirskih provinc so v Ljubljani postavili Napoleonu in Iliriji spomenik na Trgu francoske revolucije, kot ga je zasnoval Jože Pleč-

Spomenik, ki so ga na trgu Francoske revolucije postavili ob 120. obletnici ustanovitve Ilirskih provinc jeseni 1929 po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika. Foto: Arhitekturni muzej Ljubljana

nik, in je menda še edino Napoleonomu spominu naklonjeno znamenje v Evropi.

Razstava v Mestnem muzeju Ljubljana je izjemno delo večje skupine strokovnjakov. Projekt je vodila mag. Irena Žmuc in ga pripravljala skoraj dve leti, od septembra 2007.

Pri razstavi, ki bo v Ljubljani na ogled do 31. oktobra 2009, sodelujejo z Mestnim muzejem mnoge slovenske in francoske institucije, spodbudilo pa jo je veleposlanstvo Republike Francije v Sloveniji. Program obsega številne prireditve, ki se bodo odvijale v Lju-

bljani, Bovcu, Pivki in Parizu. Omenjamo jih le nekaj. Francoski inštitut Charles Nodier v Ljubljani bo organiziral francosko-slovenski kolokvij Evropa in nacionalne identitete - od Napoleona do Evropske unije, na katerem bo z referatami sodelovalo nekaj več kot trideset predavateljev iz Slovenije, Francije, Velike Britanije, Avstrije, Rusije, Italije, Nemčije in Hrvaške. Njihova znanstvena dognanja bodo objavljena v posebnem zborniku. Že oktobra bodo odprli še eno veliko razstavo, in sicer v prostorih Narodnega muzeja Slovenije in z naslovom Pod Napoleonovim orlom - dvestoletnica Ilirskih provinc. Razstavo bodo leta 2010 prenesli tudi v Vojni muzej v

Mestni muzej Ljubljana

Revija šolskih zborov Pueri cantores

Zborovsko srečanje goriških učencev in dijakov

Zbor osnovne šole Župančič (foto DPD)

Letošnja izvedba zborovske revije goriških šolskih zborov Pueri cantores, ki jo je že petič organizirala goriška srednja šola Locchi, je v četrtek in petek, 14. in 15. maja, prav lepo uspela. Kot so uvodoma povedali prireditelji, gre za didaktično-kulturno pobudo, namenjeno osnovnim in srednjim šolam goriške pokrajine, ki želi biti priložnost za srečanje in soočanje med otroki in mladimi italijanskega in slovenskega jezika, hkrati pa tudi tke vezi med njihovimi mentorji, šolami in glasbenimi ustanovami. V veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž so otroci, starši in drugi sorodniki v vedrem razpoloženju spremljali nastop številnih otrok, ki so se zvrstili na odru. Prvi popoldan so uvedli otroci osnovne šole Dante Alighieri iz Turjaka z rumenimi

majicami; zborček, ki nosi ime Črčki, je pod vodstvom Marte Furlan zapel pet otroških pesmic. Za njimi je zelo prisrčno odpel svojih šest pesmi zbor osnovne šole Oton Župančič iz ul. Brolo v Gorici (4. in 5. razred); na kitaro, harmoniko, klavir in orff instrumente so ga spremljali sami učenci, ki so tudi napovedovali vsako pesem posebej. Pod taktirko Michele De Castro so predstavili slovenski ljudski Prišla je miška iz mišnice, Ko študent na rajžo gre, znano slovaško Tancuj, ljudsko brazilsko Sabalele', ljudsko judovsko Tombai in Disneyevo koračnico Mickey mouse march. Z živopisanimi mavricami na majicah in risbami, ki so še podkrepile sporočilo pesmi, so nato stopili na oder otroci večstopenjske šole Alighieri iz Štarcana, ki jih vodi Annalisa Minussi; s primernimi pesmicami

otroci osnovne šole Fran Erjavec iz Štandreža (na sliki na 1. str.) pod vodstvom Martine Hlede in ob klavirski spremljavi Michele De Castro. Krepko so zapeli znano otroško En ten tenera ter Kekčevo pesem in Zbadljivko Marijana Vodopivca. Zbor srednje šole Giaciz iz Tržiča je odpadel, tako je prvi popoldan sklenil zbor goriške srednje šole Ivan Trinko pod vodstvom Stefana Joba. Zapel je ljudsko Če študent na rajžo gre in Žabe Stritarja-Vodopivca. Dan kasneje so bili na sporedu zbori srednjih šol Locchi in Ascoli iz Gorice ter U. Della Torre iz Gradišča, slovensko besedo pa je prinesel na oder zbor osnovne šole iz Romjana; pod vodstvom Lucije Lavrenčič in ob klavirski spremljavi Zulejke Devetak je slednji zapel šest slovenskih pesmic.

Kanalska dolina / Srečanje predstavnikov treh Zvez Utrditev kulturnih izmenjav med Koroško in Primorsko

Prejšnji teden so se v Kanalski dolini srečali predstavniki Krščanske kulturne zveze iz Celovca, Slovenske prosvete iz Trsta in Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice. Pri srečanju je sodeloval tudi predsednik društva Planika iz Kanalske doline Rudi Bartaloth. Namen srečanja je bilo usklajevanje in utrjevanje kulturnih izmenjav med Koroško in Primorsko. Dogovorili so se za razne pobude. Najboljše kulturne izmenjave bodo potekale v mesecu oktobru, ko bodo na sporedu Primorski kulturni dnevi na Koroškem, ki so letos že sede-

mindvajseti. Potekali bodo od 12. do 20. oktobra. Primorske skupine se bodo predstavile v različnih krajih Koroške in utrdile že dobre oblike sodelovanja. Predvideni so gledališki, zbo-

rovski in glasbeni nastopi. Predstavili se bodo tudi primorski ustvarjalci na likovnem in literarnem področju. Srečali se bodo tudi mladi in odborniki osrednjih kulturnih ustanov.

Foto DP

Knjižni sejem Praga 2009

Knjižni sejem v Pragi, že petnajsti po vrsti, je bil od 14. do 17. maja 2009 z obsežno mednarodno udeležbo hkrati tudi največji prostor za predstavitev literatur v slovanskih jezikih. Osrednji gost je bila tokrat Rusija s celo vrsto najvidnejših pisateljskih osebnosti in akcij. Ker pa Češka tačas predseduje Evropski uniji, se je to poznalo tudi v programu, v goste pa so povabili predvsem pisatelje iz držav EU. Sodelovali so na literarnih večerih in javnih diskusijah o življenju v združeni Evropi, o problematiki identitete, o različnosti evropskih literatur ter tematskih usmeritvah sodobne evropske književnosti. Ta program se je imenoval Literatura 27 in v tem okviru je nastopila pisateljica Polona Glavan, in sicer z romanom Noč v Evropi ter na

diskusiji o literaturi v Evropi po letu 1989. Roman je leta 2007 izšel tudi v češčini v prevodu mladega Aleša Kozárja, ki je med drugim prevedel tudi Bartolovega Alamuta, pred kratkim pa je v soavtorstvu z že pokojnim F. Benhartom izdal tudi antologijo sodobne slovenske poezije. Slovenija, ki je bila leta 2005 glavni gost sejma, se s svojim založništvom žal po tistem času odmika od te ugledne prireditve in se preusmerja v nemški Leipzig. Tako so slovenske knjige in brošure ter prevodi v češčino bili na ogled samo na skupinski stojnici LAF (Literature Across Frontiers - Literatura prek meja), torej evropske mreže nacionalnih literarnih centrov, in sicer kot predstavitev Centra za slovensko književnost. / PK

Pogovor z Nadjo Kovic

MoPZ Štmaver je že petdeset let srce vasi ob vznožju Sabotina

Nadja Kovic vodi moški pevski zbor Štmaver že trinajst let. Vodstvo je prevzela od prejšnjega dirigenta Gabrijela Devetaka. O svojem začetku pri zboru trdi, da je bil negotov, saj je bila postavljena pred novo izkušnjo, zbor pa je imel že takrat svojo tradicijo. Nelahko nalogo pa je dobro speljala, saj se v mali vasi Štmaver, ki leži ob vznožju Sabotina, ob vseh pomembnih praznikih še vedno razlega slovenska beseda.

Kako bi opisali MoPZ Štmaver? Zbor deluje v KD Sabotin in Steje približno dvajset rednih članov. Nekateri ne pojejo več v zboru, a se bodo ob 50-letnici delovanja zbora pridružili sedanji pevci, saj so v njem sodelovali veliko let. Nekateri pa vztrajajo že od same ustanovitve. Za tako majhno vas je zelo po-

memben pomlad. Nekateri mlajši člani so preskočili iz otroškega v mladinski in nato v moški pevski zbor. Imeti otroški zbor je za kontinuiteto bistvene pomena. Brez otroškega zbora namreč nimaš prihodnosti. Teško je vključiti se v zbor, če nisi nikdar prej pel.

Pomembno se mi zdi medgeneracijsko povezovanje v zboru. Mladi vlivajo starejšim pevcem upanje, da bo zbor še prepeval, starejši pa pomagajo mladim pri oblikovanju njihove osebnosti. Vaje so v tem trenutku bolj intenzivne. Maj je namreč poln nastopov, zato smo vadili istočasno za koncert in za druge nastope, kar je zelo naporno. Morate vedeti, da je večina pevcov zaposlenih, veliko pa je tudi kmetov, ki delajo do teme in pridejo na vaje že utrujeni.

Kako in kdaj je nastala zamisel

za praznovanje?

Na začetku sezone smo si začrtali delo. Začeli smo razmišljati o tem, kako bi obeležili ta visoki jubilej. Odločili smo se, da bomo predstavili pomen zbora v vasi, zato smo se odločili za dva koncerta, saj poje zbor tako cerkvene kot posvetne pesmi. Tako je nastala zamisel, da bi predstavili celotno cerkveno leto. Izbrali smo le nekaj pesmi, saj je število pesmi, ki jih pozna zbor, veliko večje.

Naš zbor se redno udeležuje nekaterih revij (Primorska poje, Cecilijanka), vsako leto poje pri spomeniku padlim v NOB v Pevmi. Ko se kdo od pevcev poroči, mu zbor navadno poje. Imamo torej določen repertoar tudi za te priložnosti, zato smo pri zamisli za drugi koncert dali prioriteto podoknicam in pesmim o vinu.

Prvi koncert ob jubileju je že

za vami. Kakšni so vaši občutki?

Prvi koncert je že za nami, bil je 18. aprila v štmavski cerkvi. Odziv domačinov in ljudi v sosednjih vasi je bil množičen in zelo prisrčen. Bili so navdušeni nad koncertom. Zdelo se jim je zelo intimno, saj je koncert potekal brez napovedovanja posameznih pesmi, a s pripovedovanjem o navadah in vaških tradicijah ob določenih cerkvenih praznikih.

Vsakdo, ki je bil na koncertu, mi je povedal, da je bila velika škoda, da ni bilo še več ljudi – takih, ki ne poznajo naše vasi. Kljub majhnosti, vas šteje namreč manj kot sto prebivalcev, je vaški utrip še vedno živ. Vsak s svojo delavnostjo pripomore k uspehu. To se je odražalo na prvem koncertu in mislim, da se bo tudi na prihodnjem.

Kako bi bralcem predstavili na-

slednji koncert?

Že štirideseto obletnico smo hoteli obeležiti na poseben način. Takrat smo priredili večer v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, ki je bil precej odmeven. Tokrat smo hoteli prirediti praznovanje v vasi, a smo vseeno hoteli pripraviti nekaj posebnega, zato smo se odločili za kmečko domačijo Grad Štmaver. Sam pro-

stor je zelo privlačen, tako da se izplača že sam ogled tega kraja. Gospodar nas je sprejel zelo velikodušno in nam dal na razpolago del svoje kleti. V tem okolju bo pesem o ljubezni in vinu zazvenela še lepše. Vabim torej vse bralce, da pridejo v soboto, 23. maja, na obisk naše vasi in da prisluhnejo naši pesmi.

Slavica Radinja

Pogovor s knjižničarko Luiso Gergolet

Dragocenost kulture branja

Ob prihodu pomladi so se tudi za letošnje šolsko leto poslovile Otroške urice, ki jih okrog dvajset let prireja knjižnica D. Feigla v Gorici. Začele so se v bolj skromnem obsegu na nekdanjem sedežu slovenske knjižnice v Križni ulici, sčasom pa je nanje začelo prihajati vedno več otrok, tako da je bila nekdanja osnovnošolska učilnica pretesna, da bi sprejela nje in starše, ki so zmeraj z veliko naklonjenostjo in odobravanjem spremljali te očarljive trenutke, ki so jih otroci preživljali z vrstniki v družbi spretnih pravljicark in seveda pod budnim očesom prijazne knjižničarke Luise Gergolet, kateri se je kaj kmalu pridružila Breda Bertalanč in ji bila v veliko pomoč tudi pri izdelovanju panojev s pravljimi junaki in drobnih presenečenj, ki so jih otroci prejeli in jih še prejemajo v spomin na vsakokratno pravljico doživljanje. Pravljica srečanja z otroki pa so kar zacvetela in se razbohotila, odkar se je Feiglova knjižnica preselila na Verdijev korzo v prostoro KBcentra. Mladinska soba je namreč našla svoj idealni prostor v kockasti zgradbi, polni svetlobe, saj ima nekatere stene zasteklene, tako da zelenina vrta prijetno »vdira« v prostor, v katerem se otroci res počutijo kot doma. To pokažejo vsakič, ko z mamicami in očki ali nonoti v velikem številu prihajajo na urice in se jim po končani pravljici nikamor ne mudi. Prav radi se zadržujejo na blazinicah, listajo po krasnih ilustriranih knjizicah, ki so razvrščene na policah »njihove« sobe, rišejo, se igrajo, crkljajo plišaste živalice, ki poživljajo okolje, predvsem pa spoznavajo drug drugega in spletajo drobna prijateljstva, kar je zelo pomembno za njihovo rast in v kar jih spodbujajo ta srečanja z vrstniki.

O pravljicnih uricah in obiskih šolarjev, ki se vrstijo kot na tekočem traku, pa še o marsičem drugem smo se pogovorili z zgovorno Luiso Gergolet, pri kateri so službene obveznosti ob veliki ljubezni do otrok in njihovega sveta prerastle v pravo poslanstvo.

Koliko let si sploh že v Feiglovi knjižnici in kdaj so se začela ta srečanja s pravljico?

To službo opravljam od l. 1987, najprej sem bila dve leti v Narodni in študijski knjižnici in Trstu,

potem pa sem bila namenjena Gorici. V goriški Feiglovi knjižnici sem katalogizirala vse knjige, od papirnatih kartončkov, katalognih listkov, sem prešla na računalniški zapis knjig, seveda s prehodom z enega računalniškega sistema na drugega, zdaj pa je končno vse obdelano v kobisu, javnem slovenskem katalogu. Tako smo tudi mi priznani in vidni kot katerakoli knjižnica. Dandanes ni pomembno, koliko knjig imaš, ampak kako si povezan z drugimi knjižnicami in kako čim prej nudiš gradivo

poslena ena oseba celodnevno, ena pa pol dneva; seveda ti dve opravljata tudi vse drugo delo v knjižnici. Knjižnica sama pa nima namena se širiti v nedogled in dokazovati ne vem kakšne uspehe; hrani pač neko bogastvo in ga nudi obiskovalcem, nudi jim to, kar jim knjigarna ne more več dati. Starejše gradivo je dosegljivo le v knjižnicah. S tem da smo vključeni v italijanski, pokrajinski sistem, imamo tudi italijanske obiskovalce. Tudi knjige, ki jih hrani oddelek NSK v Trstu, so lahko dosegljive. Tudi z Novo

med uslužbenk.

Kakšen pa je obisk teh prireditelj?

Če primerjam predstavitev knjig v italijanskih knjižnicah, bi rekla, da je število prisotnih ljudi kar dobro, glede na to, da so ljudje zaposleni in da je tovrstnih ponudb, posebno v slovenskih krogih, v goriškem mestu kar veliko.

Vsekakor je knjižnici predvsem pri srcu mladina.

Pred dvajsetimi leti so v Križni ulici tudi po zaslugi otroških uric ljudje začeli spoznavati knjižnico, in ker sem začela takrat hoditi po šolah in seznanjati učence, učitelje in starše, kako so pomembna ta srečanja v knjižnici, s katerih veliko odneseš, so sčasom

oz. neprivlačno. Samo z glasom lahko pritegnemo malčka doma, ko smo sami z njim. Ko pa je v družbi, ga marsikaj zmoti, zato pri pravljicnih uricah uporabljamo vselej tudi rekvizite, lutke, kostume, petje..., tako iz pripovedi nastane pravi odrski prizorček in zgodbica se močno vtisne otrokom v spomin.

Otroci sicer ne prihajajo samo na urice, ampak obiskujejo knjižnico tudi v jutranjih urah in spremstvu učiteljic.

V dopoldanskem času imamo predvsem skupinske obiske osnovnih šol, vrtcev. Vsak teden naštejemo vsaj en tak obisk. Poleg tega, da jim razkažemo knjižnico in jim razložimo pomen te ustanove, jim nudimo vsakič še pravljico. Tako se v tej čudoviti mladinski sobi zaustavijo in se kar ne morejo vsega ogledati in brskati po knjigah; teh je trenutno 7.000 (!) in so zmeraj bolj privlačne. V sobi imamo tudi rekvizite pravljicnih uric; otroci lahko vse potipajo, povohajo, tako da vsaka pravljica urica, tudi tista jutranja, jim veliko pomeni. Otroci, pa tudi učiteljice so zelo hvaležni za to, saj če kdo drug »vstopi v razred«, sta spoštovanje in pozornost večja, tako da od srečanja odnesejo res veliko.

Letos smo pristopili k projektu Rastem s knjigo, ki nam ga je ponudilo ministrstvo za kulturo in šport Republike Slovenije. Imeli smo tri obiske prvih in drugih razredov z nižje srednje šole I. Trinko iz Gorice. Razložili smo jim vlogo knjižnice in njeno poslanstvo, pa tudi, kako pridemo do knjige in kako lepo je branje in pravilno izbiranje knjig. Pri vsakem obisku vsak učenec prejme knjižni dar, ki nam ga je posredovalo omenjeno ministrstvo. Obisk traja dve uri ali več. Vsakič jim povem, kako z vsako knjigo postanemo bogatejši in tudi to, da, če nimamo splošne kulture in nismo odprti do vsega, kar nas obkroža, ne bomo dobili niti službe, pa niti fanta ali punce. In to jih še najbolj prizadene. Treba je namreč ohraniti stik z realnostjo. Povem jim tudi, kako spoznamo, ali je knjiga dobra ali slaba, in kako knjiga sploh nastane, kaj je založba, knjigarna, urednik... Za te razlage so mi učitelji zelo hvaležni. Le če bodo naši otroci spoznali in se navdušili za vse to, bomo imeli mladi kader v naših organizacijah, pa še pazljivo poslušalce, gledalce itd. Delo z višješolci pa je težje, vsekakor so mi tudi oni zaupali, da niso vedeli, da je knjižnica tako odprta, da se vanjo lahko prosto vstopa in

da v njej najdejo tudi pomoč.

Vsekakor mislim, da je zelo pomembno začeti s predšolskimi otroki in osnovnošolci in nato graditi naprej.

To lepo nalogo opravljajo urice že dvajset let in treba je ohraniti to hvalevredno pobudo. Seveda moramo ohraniti ta srečanja z malčki, a tudi vzpostaviti širše povezave z univerzitetnimi študenti.

Te naše pravljice so tako rekoč brez stroškov, saj naše pravljicarke, posebno mlajše studentke, z velikim veseljem opravljajo to nalogo in so hvaležne, da se jim sploh nudi možnost nastopiti pred otroki. Opazen je tudi zelo lep stik dijakinj z malimi poslušalci.

Za čim boljše nadaljevanje teh dejavnosti pa je nujen tak prostor, kot je ta mladinska soba, nad katero je bil navdušen tudi župan Romoli ob obisku knjižnice in je obljubil svo pomoč za dejavnosti v prid otrokom. Italijanske knjižnice v mestu sploh ne premorejo česa takega. Za promocijo branja in bralne kulture je poleg šole res prva knjižnica. Da pa se dosežejo določeni uspehi in prisotnost otrok v knjižnici, je treba veliko truda in prepričevanja staršev, kako pomembno je zahajati v knjižnico. Vse to delamo iz niča, denarja za to nimamo. Jaz to opravljam iz ljubezni do otrok in želje, da bi spoznali pomembnost knjižnice in se ob pravljicnih vsebinah in branju knjig naučili lepega jezika in bi se tako dostojno lahko predstavljali v javnosti. Večkrat me starši vprašujejo, kako naj pripravijo otroka do branja. Odgovorim jim, da je najprej pomemben zgled, nato prisotnost knjig v domači hiši in seveda primeren trenutek, da otroka zvabimo k branju.

Te urice so res čudovita vaba! In zato želimo, da bi se še nadaljevale in še vzgajale otroke k lepemu, jih očarale s svojimi vsebinami in da bi otroci ob njih vzljubili knjižnico in vanjo zmeraj zahajali. Z otroki pride v knjižnico tudi odrasli spremljevalec in tudi ta je obiskovalec več, ki večkrat seže po knjigi. Sicer pa statistične številke o obisku knjižnice in mladinske sobe niso tako pomembne, pomembno je poslanstvo, ki ga knjižnica z mladinsko sobo vred opravlja. Zato želimo Luisi in sodelavkam še veliko uspehov in da bi mladinska soba neokrnjeno še žarela za svoje poslanstvo.

Iva Koršič

Knjižničarka Luise Gergolet s prvošolčki iz OŠ F. Erjavca - Štandrež

svojem obiskovalcem.

Letno koliko obiskovalcev zarde k vam?

Letno jih je okrog 10.000, od teh je preko 3.000 mladih do nižje srednje šole. Prav toliko je tudi mladih univerzitetnih študentov. Največ je pravzaprav predšolskih in osnovnošolskih otrok; število se niža med srednješolci in višješolci, mladi pa se vračajo kot univerzitetni študentje, ker imajo tu študijske sobe in vse možnosti, da študirajo preko spleta in lastnih računalnikov. V knjižnici so lahko od devetih do devetnajstih; neprekinjeni urnik je zamišljen prav zanje. Pri tem je za-

Gorico smo povezani: ali obiskovalca usmerimo kar tja, če pa sam ne more iti, mu zaželjeno gradivo priskrbimo mi. Tesnejših stikov z novogoriško knjižnico nimamo, saj vsaka ima svojo specifikum in z mrežo nam je vse dosegljivo. Profesionalno pa seveda sodelujemo tudi z njimi.

Najpomembnejši pa je stik z ljudmi in da se obiskovalci lepo počutijo v knjižnici. Prav zaradi tega ima knjižnica nekatero dejavnost med letom.

Zato imamo predstavitev knjig, Goriški lok itd. Vse to opravljamo sicer z velikim naporom, ker pomeni podaljšati urnik ene iz-

začele postajati prikupne, pridobile so smisel in korist, ki jim pritičeta. Najprej se ob njih pokaže zadovoljstvo, dolgoročno pa se izkažeta vsa njihova vrednota in pomembnost. V vseh pravljicah so namreč prisotni nauk, delček našega življenja, vrednote, ki so zelo pomembne za otrokovo rast. Vse to se otroku vtisne v spomin, v čustveni spomin. Zato so poštenost, vzajemna pomoč, radodarnost, ljubezen do narave in živali, pa seveda tudi spoznavanje jezika, ki ga človek osvaja zelo počasi, bistveni elementi naših uric. Pri tem smo opazili, da je go- lo pripovedovanje nezadostno

Kratki

Dolina / Predstavitve kandidatne liste SSK

Na Pesku pri Kariševih je dolgoletni sekcijski tajnik Sergij Mahnič predstavil listo Slovenske skupnosti za naslednje upravne volitve v občini Dolina. Prisotne je na začetku pozdravil gostitelj Marko Kariš, eden od mladih kandidatov, ki je izrazil zadovoljstvo z izbiro lokacije s predstavljivo listo SSK. Mahnič je nato sprva podčrtal, da je lista s celo vrsto novih imen, in sicer mladih ljudi, ki so pripravljeni biti na razpolago krajevni politiki s svojim znanjem in izkušnjami. Pred tremi meseci so se začela pogajanja za županskega kandidata, o katerem ni bilo dvomov: ponovno je potrjena sedanja županja Fulvia Premolin. Delo, ki si ga je zastavila uprava, ki končuje svoj mandat, je bilo opravljeno in zato se prepričano obračamo na volilce, da ne nasedajo kandidatom desničarskih strank, ampak, da ponovno zaupajo vodilno vlogo v občini svojim ljudem, ki so kolikor toliko dobro delali. Mahnič se je ustavil pri seznamu kandidatov in pobilže predstavil vsakega posebej, iz česar je bilo jasno razvidno, da so kandidati pripravljene, saj je splošna izobrazba razmeroma visoka. Kandidati za občinski svet so Marko Savron, Aljoša Novak, Tania Bait, Albert Tul, Samuela Bandi, Patrick Curman, Marko Kariš, Luca Kocjančič, Nada Petaros, Damian Raseni, Branko Slavec, Nataša Smotlak, Aleš Stefančič, Guerrino (Rado) Strain in Stevo Zahar.

Besedo je nato imela kandidatka-županja, ki je podala obračun opravljenega dela in se zaustavila pri svojem novem programu, v katerem je poudarek na kakovosti življenja občanov, na okolju in energetiki, pa tudi na šolstvu, kulturi in solidarnosti. Vse omenjeno je samo nadgraditev vsega, kar je bilo izpeljano v Dolinski občini. Izrazil je željo, da bi se v primeru zmage, v kar vsi upamo, še sestajali z vsemi, ki želijo pri upravljanju sodelovati. Prisotne je pozdravil tudi deželni svetovalec Igor Gabrovec, ki se je pohvalno izrazil o opravljenem delu in zaželel vsem, da bi po volitvah od začetka do konca resno poprijeli zadevo in dosegli dobre rezultate. Sam je vedno na razpolago, čeprav se pišejo težki časi, saj ima dežela vedno manj sredstev na razpolago in jih v glavnem usmerja v sebi naklonjene občine. Sledil je nastop nosilcev list, Marka Šavrona in Aljoše Novaka, ki sta obrazložila razlog za sprejetje kandidature in podčrtala, da si bosta prizadevala za uresničitev točk programa.

SKGZ / Priprave na kongres

Na tiskovni konferenci, ki je bila na sedežu Slovenske kulturne gospodarske zveze v petek, 15. maja, je predsednik krovne organizacije Rudi Pavšič nakazal nekatere tematike, ki jih bo SKGZ razvila na dvodnevem kongresu, ki bo v petek, 22. maja, v Gorici, in v soboto, 23. maja, v Trstu. Na kongresu bo organizacija razmišljala o svojem razvoju in o razvoju manjšine v prihodnjih desetih letih. "Dejstva nam narekujejo prepričanje, da morata manjšina in SKGZ stopiti na pot reform", je dejal predsednik krovne organizacije Rudi Pavšič, ki se je v svojem navajanju zaustavil ob nekaterih ključnih tematikah: manjšina mora postati protagonist obmejnega prostora in snovati drugačen odnos do matične domovine, ki naj ne bo le goli sponzor naših pobud in organiziranega življenja: Slovenija naj postane na mednarodnem prizorišču in na bilateralni šahovnici z Italijo še večji garant naših pravic. Manjšina mora prevzeti nase vlogo povezovalnega člana med FJK in RS. SKGZ bo obenem nadaljevala na poti sodelovanja z italijansko manjšino v Sloveniji. Predsednika SKGZ skrbi tudi "pauziranje Slomaka", katerega delovanje se ne sme zaustaviti zaradi tehničnih vprašanj pravilnika. Vprašanje Slovenske manjšinske koordinacije je le ena izmed tem, ki meri razdaljo med SKGZ in SSO: "Nekateri problemi manjšine potrebujejo sistemsko rešitev, zato bom po našem kongresu predsednika SSO Štoko naprosil, naj se vodstvi krovnih organizacij srečata in naj skupno sestavi program za rešitev še vedno odprtih vprašanj". Mednje sodi namreč tudi finančni vidik manjšine: "Če bo manjšina nadaljevala po običajnih tirnicah, tvega implozijo", je dejal Pavšič, ki meni namreč, da tovrstno financiranje "ne odgovarja potrebam sodobnega stanja", saj "ne nagrajuje dejavnikov, ki funkcionirajo". Sistem polovičnega razdeljevanja prispevkov namreč "spodbuja člane naše družbe k apatičnosti": če je sistem 50 in 50 bil sredi 90. let lahko "način za popravno nekdanjih krivic", je danes povsem zastarel, saj ne dopušča, da bi "nove ideje lahko izrazile svojo moč", je dejal Pavšič.

Umrla je prof. Krasulja Simoneti Suhadolc

Na svojem domu na Opčinah je v nedeljo, 17. maja, po dolgi bolezni preminila šolnica in kulturna delavka Krasulja Simoneti, vdova Suhadolc. Ravno dan prej, v soboto, je obhajala 87. rojstni dan. Rodila se je namreč 16. maja 1922 v Fojani v Brdih. Izšolala se je za profesorico telesne vzgoje in poučevala vse od leta 1941 do upokojitve leta 1980, v letih 1946-80 na slovenskih srednjih in višjih srednjih šolah v Trstu.

Od leta 1946 dalje je prof. Krasulja Simoneti Suhadolc sodelovala z našo radijsko postajo, saj je bila občasna napovedovalka, predvsem pa članica Radijskega odra. Posebej priljubljena je bila kot ustvarjalca otroških rubrik Radijska mamica in Pisani balončki.

Ob smrti ugodne in cenjene prof. Krasulje Suhadolc naj sinu, potresoslovcu dr. Petru, in hčerki, časnikarki dr. Ivani, izrazimo globoko občuteno sožalje.

priljubljenega prof. Krasulje Suhadolc naj sinu, potresoslovcu dr. Petru, in hčerki, časnikarki dr. Ivani, izrazimo globoko občuteno sožalje.

priljubljenega prof. Krasulje Suhadolc naj sinu, potresoslovcu dr. Petru, in hčerki, časnikarki dr. Ivani, izrazimo globoko občuteno sožalje.

Poslovanje banke je obrodilo dobre rezultate

ZGONIK Občni zbor ZKB

Zadružna kraška banka je v zgornjem športnem kulturnem centru, dne 15. maja, sprejela svoje člane na občnem zboru, ki je bil redne in izredne narave. To je bil sklepni dogodek ob stoletnici bančne ustanove, ki je lansko poslovanje uspešno zaključila.

Na izrednem delu občnega zbora je skupščina sprejela spremembe enajstih členov zadružnega statuta na podlagi novih direktiv, s katerimi želi italijanska centralna banka kljubovati možnim bančnim upravljalnim nepravilnostim (ravno pomanjkanje nadzora je lani botrovalo hudi finančni krizi). Direktive naj bi tako zagotovile večjo prozornost v poslovanju in boljše informiranje članstva.

Na vrsti je bilo nato dolgo poročilo predsednika ZKB Sergija Stancicha, ki se je najprej zaustavil ob poslovanju Zadružnih bank v FJK; te s svojimi okenci pokrivajo 22% deželnega trga. "Članov deželnega zadružnega kredita je bilo decembra 2008 preko 46 tisoč (s 6% rastjo). Posojila znašajo 4,3 milijarde evrov s 6,87 odstotno rastjo glede na leto 2007, kar pomeni, da v povprečju predstavljajo 83,7% neposrednih vlog." Predsednik je nato analiziral svetovne, italijanske in krajevne gospodarske bančniške dinamike, nato je spregovoril o strateških usmeritvah za bodočo inovativno vzajemnost in o notranji vzajemnosti, ki se nanaša na ključne vl-

tora". Na vrsti je bil nato opis upravljanja banke in oris obračunskih postavk, ki sta ga članom predstavil predsednik Stancich in ravnatelj Aleksander Podobnik. Aktivna beleži lastne vrednotnice, obveznosti in delnice v skupni vrednosti 78,6 milijona evrov, kar je za 3,6 milijona evrov več v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom. (Predsednik banke je poudaril, da sodi v to postavko tudi soudeležba ZKB s Hranilnico in posojilnico Vipava). Krediti bankam znašajo vrednost 21,6 milijona evrov; ta vsota vključuje obvezno rezervo in razne terjatve do bančniškega sistema; kreditom strankam v viši-

ni 275,4 milijona evrov pa so vštetni vsa podeljena posojila ob koncu poslovne dobe, poštni obrestni boni za 3,8 milijona evrov in razpoložljivost na poštenem tekočem računu, jamstvene vloge in sredstva pri upravljanju. "Odliten rezultat je banka dosegla na področju hipotekarnih in z oseb-

Foto IG

namene in preostali znesek (712.625 evrov) v zakonito rezervno. Vloge so skupno zrasle za 8%, vrednostni papirji, ki vključujejo tudi hranilne vloge in obveznice s fiksno mero, znašajo 45,5 milijona s 48,6% rastjo; izdane obveznice pa, katerih donosnost je zajamčena s finančnim kritjem, znašajo 40,2 milijona. Čisto premoženje banke znaša 57.301.463 milijona evrov, kar je za 3,5 milijona več od leta 2007.

Po poročilu predsednika nadzorne odbora Steva Kosmača je skupščina soglasno odobrila poslovni obračun. Občni zbor je nato izvolil štiri člane v upravni odbor: dosedajni člani Marino Kokorovec, Fabrizio Polojaz in Walter Stanissa so bili ponovno izvoljeni. Skupščina je odobrila zvišanje članov odbora za še eno mesto: izvoljen je bil tako Mitja Ozbič.

Na stotem občnem zboru Zadružne Kraške banke so predsedstvo in člani pozdravili zgornji župan Mirko Sarđoč, direktor Zveze zadružnih bank Gilberto Noacca, predsednik SSO Drago Štoka in predsednik KZ Franc Fabec. Vsi so bančni us-

tanovi čestitali za uspešno poslovanje, ki se je izkazalo še zlasti v odprtju dveh novih podružnic v središču Trsta. Med razpravo je edino kritično – čeprav konstruktivno - noto ponesel Marko De Luiza, ki je predsednika in ravnatelja ZKB naprosil, naj banka poskrbi za slovensko različico svojega bančnega avtomata, da bi se tudi navzven pokazalo, da ima banka povsem slovenske korenine in slovenski obraz. Predstavnik banke pa sta odgovorila, da je s tehničnega vidika to žal nemogoče, saj med jezikovnimi različicami avtomatov ni na voljo slovenske verzije.

IG

IG

In memoriam

Umrl je dr. Egidij Vršaj

Slovensko zamejsko javnost je iznenadila in presunila vest, da je v četrtek, 14. t. m., umrl gospodarski izvedenec in dolgoletni časnikiar pri Radiu Trst A, dr. Egidij Vršaj. Bil mu je 86 let. V naši zamejski javnosti in tudi v širšem krogu je bil rajnik znan kot temeljit poznavalec gospodarskega dogajanja v naši bližnji in širši okolici, saj je v zvezi s tem napisal celo vrsto znanstveno tehtnih knjig, pri čemer ga je predvsem zanimalo dogajanje na gospodarskem področju v Srednji in Vzhodni Evropi. Njegove knjige so dejansko zelo koristni priručniki, ki jih lahko uporabljajo zlasti tisti, ki se poklicno ukvarjajo z gospodarskimi dejavnostmi v tem predelu Evrope. Zato zaslužijo častno mesto na vsaki knjižni polici naših gospodarstvenikov.

Dr. Egidij Vršaj je v mladih letih

ob delu in družbenih in narodnoobrambnih zanimanjih pridno študiral na ekonomski fakulteti tržaške univerze in postal doktor ekonomskih ved. Temu svojemu zanimanju je dejansko ostal zvest vse življenje in je svoje znanje stalno bogatil tudi po opravljenih študijih. Zanimali so ga predvsem mednarodni gospodarski odnosi, tako da je z leti postal pravi strokovnjak za gospodarske izmenjave med Vzhodom in Zahodom, posebno pozornost pa je posvečal gospodarski problematiki v naših krajih in stanju v sosednji Sloveniji. Občutljiv je bil tudi za socialno problematiko, saj ni nikdar pozabil, da je sin slovenskega emigranta, ki je šel s trehuhom za kruhom pred drugo svetovno vojno iz rodne Slovenije na Nizozemsko. Starši so ga po osnovni šoli poslali v Slovenijo,

kjer je bil gojenec škofovih zavodov v Šentvidu pri Ljubljani. Tu ga je doletela tudi vojna vihra in aretirala ga je gestapo. V maju leta 1945 pa je hotel preko Trsta priti na Nizozemsko

Foto DPD

ter se tako vrniti v krog svoje družine. Razmere pa so takrat bile takšne, da je bilo potovanje

dejansko nemogoče, tako da je v Trstu dobil službo pri Zavezniški vojaški upravi in se kmalu nato vključil v uredništvo tedanjih informativnih oddaj v slovenskem jeziku pri Zavezniški vojaški upravi.

V študentskih letih je bil v Trstu zelo aktiven član Slovenskega akademskega kluba Jadran, ki je v tem težavnem povojnem obdobju odigral naravnost pionirsko vlogo pri uveljavljanju slovenske akademske mladine v Trstu. Prav rad je sodeloval pri našem tisku, za katerega je prispeval tehtne članke predvsem iz svoje stroke.

Ko se poslavljamo od cenjenega kolega in prijatelja ter pokončnega Slovenca, moramo priznati, da ga bomo mnogi pogrešali kot zanimivega sogovornika in dragega prijatelja ter ga zato ohranili v najlepšem spominu.

D. L.

NOVINARSTVO Fundacija Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin

Pobuda Antepremio je dobila deželno razsežnost

Novinarsko nagrado Luchetta spremilja že nekaj let pobuda, ki je doslej navadno potekala v neposredni časovni bližini z velikim dogodkom na trgu Zedinjenja Italije: gre za srečanje z naslovom Antepremio, ki ga prirejajo isti osebki, ki so zadolženi za

priljubljenega prof. Krasulje Suhadolc naj sinu, potresoslovcu dr. Petru, in hčerki, časnikarki dr. Ivani, izrazimo globoko občuteno sožalje.

priljubljenega prof. Krasulje Suhadolc naj sinu, potresoslovcu dr. Petru, in hčerki, časnikarki dr. Ivani, izrazimo globoko občuteno sožalje.

Odgovorni urednik novinarskega oddelka deželnega sedeža RAI Giovanni Marzini in predstavnik Corecoma Franco Del Campo, ki bo vodil vse štiri okrogle mize, sta poudarila, da je niz Antepremio namenjen predvsem mladini, še zlasti tistim študentom, ki bi se na svoji življenjski poti radi soočali z novinarskim poklicem. "Današnja mladina je namreč pod močnim vplivom prekomerne in vsiljive informacije, ki veča njihovo dezorientacijo", je dejal Del Campo.

Prvo srečanje bo v četrtek, 21. maja, ob 18. uri, v avditoriju Revoltella v Trstu: na temo Informacija in strah bodo sspregovorili odgovorni urednik tržaškega dnevnika Il Piccolo Paolo Possamai, novinar tretje vsedravnice televizijske mreže Giuliano Giubilei, odgovorni agencije Ansa za FJK Alfonso di Leva, ekonomist Andrea Segre' in znanstvenik ter ravnatelj inštituta ICGEB Mauro Giacca. V četrtek, 11. junija, ob 18. uri, pa bo v nekdanjem samostanu sv. Frančiška v Pordenonu spregovoril sedanji direktor

televizijskega dnevnika Tg2 Mauro Mazza. V sredo, 17. junija, ob 18. uri, bo v avditoriju furlanske kulture v Gorici na vrsti okrogla miza, na kateri bodo sodelovali poddirektor Tg5 Toni Capuozzo in novinarja RAI Pino Scaccia in Maurizio Mannoni. V torek, 23. junija, se bo niz srečanj Anteprema sklenil z okroglo mizo v dvorani Ajace v Vidmu, na kateri bo sodeloval novinar dnevnika La Repubblica Daniele Mastrogiacomo, ki je bil svojčas tarča ugrabitve talibanov v Afganistanu.

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST Občinske volitve

Predstavili so tri občinske kandidate

Slovenska skupnost je svoje županske kandidate na prihodnjih občinskih volitvah predstavila na sedežu stranke v petek, 15. maja.

Ob pokrajinskem tajniku Petru Močniku so tako sedeli Fulvia Premolin, ki se bo potegovala za drugi županski mandat v občini Dolina, Marko Pisani, dosednji podžupan občine Repentabor, in Dimitrij Žbogar, kandidat SSK v občini Zgonik.

Močnik je analiziral politične specifičnosti posameznih občin zlasti z ozirom na volitveni položaj, ki ga SSK ima danes v posameznih občinah izmed teh. Stranka je v najboljšem položaju v Dolini, kjer je kandidatka Fulvia Premolin tudi tokrat izraz skupne levosredinske koalicije. "V zadnjem mandatu je Premolinova trdno držala v rokah krmilo občine in uspelo ji je udeležiti glavnino točk volilnega programa. Nekatere cilje v enem samem mandatu ni nemožno doseči; v prihodnjih petih letih pa bi naša kandidatka gotovo svoj program do cela izpolnila", je dejal Močnik, za katerega je kandidatura Fulvie Premolin predvsem izraz kontinuitete dosednjega dobrega upravljanja, ki je potekalo v sozvočju s koalicijo. Repentabrska občina je bila že v prejšnjih občinskih volitvah izraz odličnega političnega dogovaranja med SSK in levo sredino:

Slovenska skupnost je z levo sredino namreč pred petimi leti podpisala dogovor, po katerem si je zmagovita lista zagotovila župansko mesto, druga lista pa mesto podžupana. "Tudi tokrat smo dogovor ponovili", je dejal

videti ob občinskih volitvah v Dolini in Nabrežini. "Naravno bi torej bilo, da bi po tej poti nadaljevali tudi v drugih občinskih kontekstih", kar pa se je vsaj v Zgoniku za zdaj izkazalo za nemogoče.

Marko Pisani, Fulvia Premolin, Peter Močnik in Dimitrij Žbogar (foto IG)

Sergio Mahnič (foto IG)

Močnik, ki med drugim meni, da je tako dogovarjanje učinkovito sredstvo, ki omejuje številčno moč in teži opozicije. Pokrajinski tajnik je obenem spomnil, da je bila repentabrska naveza podlaga, na kateri je nastal dogovor med SSK in Demokratsko stranko na zadnjih (za SSK uspešnih) deželnih volitvah: zametke te politične poteze je bilo še prej

Dogovor z levosredinskimi silami, ki podpirajo listo župana Sardoča, ni bil mogoč. "Pokrajinskemu tajniku DS Cosoliniju smo predložili dejstvo, da se SSK v zgoniškem občinskem svetu v opozicijski logiki jemlje na isti ravni kot Nacionalno zavezništvo", je dejal Močnik. Slovenski skupnosti je kljub temu uspelo z odločilnim posredovanjem Roberta Cosolinija prepričati Mirka Sardoča, da bi predstavnike SSK v zgoniškem občinskem svetu upošteval kot politične zaveznike in ne kot predstavnike opozicije. "Politično zavezništvo med SSK in Demokratsko stranko je nastalo že ob deželnih, pokrajinskih in občinskih volitvah tako v Zgoniku kot

Dolini in Trstu: nerazumljivo bi se torej zdela, da bi iz tovrstnega partnerstva izostala le zgoniška občina", je dejal Močnik. Pokrajinski tajnik je dodal še svezino, ki jo ob tokratnih občinskih volitvah izžarevajo liste SSK, h katerim so pristopile nove in mlade sile. Dimitrij Žbogar je nato izrazil pripravljenost na tvorno soočanje z novo upravo, "saj lahko naša stran marsikaj prispeva k viziji razvoja zgoniškega predela Krassa". Fulvia Premolin pa je pripravljena, da pomeni politika predvsem dogovarjanje, "in naša stran je vedno pripomogla, da je do dogovora prišlo. Našim občanom v Dolini smo vedno postregli s tem, kar so si želeli in od nas tudi pričakovali". Marko Pisani pa je izpostavil avtonomijo, ki jo je njegova lista imela pri snovanju političnega programa, in suverenost posameznih kandidatov za občinski svet ter pozitivnost dogovora z Napredno listo.

Ob koncu tiskovnega srečanja je spregovoril še Sergio Mahnič, sekcijski tajnik SSK v Dolini. Spomnil se je obdobja izpred devetnajstih let, ko je stranko izvil iz običajne in dotrajane opozicijske logike in jo vstavil na tirnice tvornega sodelovanja s tedanjim KPI. "Takrat sem doživel hude napade še zlasti med somišljeniki, izbira pa se je v času izkazala za pravišna: danes končno žanjemo učinke tedanje izbire". Posebno zahvalo je Mahniču izrazila županja Fulvia Premolin, ki je obenem zaželela, da bi večkratni občinski svetnik SSK "čim bolj počasi zaključil svojo politično kariero, saj stranka še kako potrebuje njegovo dragoceno izkušnjo".

Obvestila

V Barkovljah, v cerkvi sv. Jerneja, bo v nedeljo, 24. maja, prvo sv. obhajilo. Sedem otrok, oblečenih v nošah, bo prvič pristopilo k obhajilni mizi. Mašo bo daroval msgr. Vončina. Pel bo otroški zbor pod vodstvom S. Karmen.

Društvo Rojanski Marijin dom, pod pokroviteljstvom Slovenske Prosvete, vabi na muzikal MOJE PESMI, MOJE SANJE (The Sound of Music - Tutti insieme appassionatamente) v izvedbi Otroškega pevskega zbora A. M. Slomšek iz Bazovice. Prevod: Petra Križmančič. Priredila in režirala: Zdenka Kavčič Križmančič. Klavirska spremljava: Tamara Ražem. Prireditev bo v nedeljo, 24. maja, ob 18. uri, v Marijinem domu v Rojanu (ul. Cordaroli, 29).

Župnija Boljunc vabi na tradicionalni pohod v Marijino cerkvo na Pečah v dolini Glinščice v nedeljo, 24. maja 2009, kjer bo sv. maša ob 17. uri. Udeleženci se lahko zberejo na trgu (Gorici) v Boljuncu ob 16. uri, od koder bodo v skupini poromali do cerkvice in prenesli Marijino podobo iz župnijske cerkve v Boljuncu v njeno stalno bivališče na Pečah.

Šolske sestre de Notre Dame organizirajo 2. junija 2009 romanje na Zasavko Sv. Goro in Vače, kjer je Božji grob iz stekla. Stroški romanja znašajo 37 evrov. Avtobus bo odpeljal s trga Oberdan ob 6.35, iz

Sesljana ob 6.50, Sv. Križa ob 6.55, s Proseka ob 7. uri, z Opčin ob 7.10. Vpis in dodatne informacije na tel. št. 040 220693 oz. 3479322123.

Sklad Mitja Čuk obvešča, da bo letošnje poletno središče Kratkohlačnik 2009 v otroškem vrtcu na Proseku od 6. do 31. julija, od 8. do 17. ure. Informacije in vpisi do 25. maja, na tel. št. 040 212289, v jutranjih urah.

Poletni center Pikapolonica - ŠC Melanie Klein in Slovenska prosveta obveščata, da bo poletni center, namenjen otrokom od 2. do 10. leta, potekal od 6. do 28. avgusta v prostorih otroškega vrtca Ubald Vrabec v Bazovici. Vpisovanje je možno vsako soboto, od 2. maja do 20. junija, med 16. in 18. uro, v ul. Cicerone 8 ali po internetu. Info: tel. št. 328 4559414, www.melanieklein.org.

Darovi

Za Društvo Rojanski Marijin dom daruje Anamarija Pipan 20 evrov.

Za cerkev v Bazovici darujeta Vanka in Nives 20 evrov v spomin na pokojno Rožo Grgič.

Sožalje

Odbor in uprava Goriške Mohorjeve družbe izrekata iskreno in občuteno sožalje dragoceni sodelavki prof. Majdi Cibic in družini ob smrti mame Justine Sedmak vd. Cibic.

SLOVENSKI KLUB Miran Košuta

Eseji o mejni literaturi

Čeprav je knjiga esejev E-mejli prof. Mirana Košute izšla v zbirki Nova znamenja pri mariborski založbi Litera že pred letom dni, ni doslej še prestala 'uradne' predstavitve v zamejskem prostoru. Večer Slovenskega kluba, ki je bil 12. maja, je bil zato še toliko bolj dobrodošel, saj je zapolnil težko doumljivo promocijsko vrzel, ki se je avtorju zdela dokaj "presenetljiva in zaskrbljujoča". V zamejskem prostoru, ki ga zaznamuje zazrtost vase, včasih celo brezbržnost do knjig, ki se ga tičejo, mora avtor nenehno vsiljevati sebe in svoja dela. Drugačna pa je bila recenzentska usoda knjige, "ki so jo bodisi zamejski kot osrednje slovenski mediji temeljito obdelali", je dejal prof. Košuta, ki je na povabilo sogovornika, odgovornega zbirke Nova znamenja Andreja Brvarja, pojasnil oz. razvozal uganko samega naslova knjižnega dela: za E-mejli ne tiči nikakršno razglabljanje o zmožnosti sodobnega elektronskega komuniciranja, temveč zgolj eseji - o - mejni - literaturi.

Miran Košuta je v štirinajstih besedilih izpisal zgodbo književne in kulturne dediščine na skrajnem zahodnem robu slovenskega narodnega ozemlja, še zlasti z ozirom na literarno in duhovno medkulturno podobo primorsko - sredozemskega področja, ki ga je - in ga še danes - močno zaznamoval pojem obmejnosti: prostor od Kanalske doline do Milj, kjer je bil stik z drugačnim vsakodnevna praksa, je obrodil rodove posebnih leposlovcev, za katere je bila ta drugačnost "blagor in prekletstvo"; osrednji nacionalni čut je bil namreč vpet v večkulturno razsežnost. Knjigo sestavljajo tri osrednja poglavja in še dva pripisa. V

poglavju Mejišče je avtor razgrnil tipološke določnice sodobnega slovenskega slovstva v Italiji, njegovo ontološko, etično, narodnostno, prostorsko in jezikovno zaznamovanost. Protagonisti drugega razdelka z naslovom Mejniki so sami avtohtoni slovenski besedni ustvarjalci. Sklepno poglavje z naslovom Mejaši pa je skok čez plot k sosedu, saj obravnava nekatere v slovenskem kulturnem prostoru odmevne italijanske književnike, od sonetista Petrarce do istrskega romanopisca Fulvia Tomizze, za katerega je bila slovenska književnost del njegovega kulturnega miljeja. Sogovornika sta se zaustavila ob nekaterih ključnih literarnih osebnostih, ki so s svojimi deli diktirali kulturni tempo našemu kulturnemu prostoru.

Košuta je poblizje izpostavil predvsem slovenske ustvarjalce od humoristično uravnovešenega Feigla do neskončnega Kosovela, od dramatika Bartola do pesnikov Zlobca, Čuka in Mermolja in pisatelja Pahorja. Čeprav so omenjeni avtorji del skupnega slovenskega književnega telesa, so hkrati izraz geografskega področja, v katerem so zrasli. Prof. Košuta je pojasnil, da sta kritična presoja literature in literatura sama bili nekoč tvorna dejavnika pri gradnji slovenskega nacionalnega telesa. Po osamosvojitvi matične domovine pa se je kritika preusmerila v poglabljanje regionalnih specifik. Okrog petdeset dejavnih leposlovnih slovenskih piscev v naši deželi je povezanih v enovit literarni sistem: s svojo regionalnostjo tvorijo rebro slovenske književnosti, tako kot so njen del koroški, štajerski, prekmurski literarni umetniki.

IG

In memoriam

Justina Sedmak vd. Cibic

Iz domače hiše žalosti smo 8. maja 2009 pospremili na zadnjo pot v župnijsko cerkev sv. Martina na Proseku dolgoletno pevko in vaščanko Justino Sedmak vd. Cibic. Mogočno so ji zveneale orgle v pozdrav in številni pevci ZCPZ so poleg domačega cerkvenega pevskega zbora prepevali velikonočne in Marijine pesmi. Verski obred sta opravila domači župnik g. Jože Špeh in pater Rafko Ropret. Poslovilne besede pa je v imenu cerkvenega

že daljnega leta 1927 je stopila v vrste cerkvenih pevcev v domači cerkvi sv. Petra in Pavla. Ljubezen do petja in njen mogočni in krasno zveneči alt sta bogatila nedeljske sv. maše, slovesne procesije in vse cerkvene praznike. Poročila se je na Proseku z domačinom Milkom Cibicem. Takoj se je vključila v proseški cerkveni zbor, kjer je njen mož bil dirigent in tudi organist. V tistem času je veliki mešani cerkveni

zbora in župljanov izrekel pevec Edwin. Gospa Justa, kot so jo vsi imenovali, se je rodila leta 1914 v Sv. Križu.

zbor sodeloval tudi pri raznih proslavah, prosvetnih prireditvah in na radiu. Gospod Milko je v večnost odšel pred 10 leti in pustil orgljanje domačinu, mla-

demu talentu Davorinu Starcu. Več kot 80 let je naša draga gošpa Justina redno hodila k sv. maši in prepevala tudi med velikonočnimi prazniki in do nedelje pred smrtjo, v čast Boga in veselje ljudem.

Zdaj, ko jo je Bog poklical k sebi, je naša vas Prosek izgubila močno, pokončno osebo, ki je vse življenje posvetila družini in veri v Boga. Poslovila se je med venčanim majem - šmarnicami, pobožnostjo v čast naši nebeški Materi Mariji, katero je tako ljubila. Draga gošpa Justa, hvaležno se klanjamo Vašemu spominu, nebeška vrata pa naj Vam bodo odprta in v slavi naj Vam pojejo angeli.

Edwin Bukavec

DSI Dr. Andrej Šegula

Živeti vero spreobrača

Biti kristjan-pričevalec v današnjem svetu je bil naslov večera v Društvu slovenskih izobražencev, katerega gost je bil profesor oznanjevalne teologije na ljubljanski teološki fakulteti dr. Andrej Šegula. Srečanje je uvedel glavni organizator letošnjega misijona za Slovence v Trstu msgr. Marij Gerdol, saj je tradicionalno ponedeljkovo srečanje v Peterlinovi dvorani sodilo in sklop priprav na misijon, ki se po desetih letih vrača v naše kraje od 10. do 18.

oktobra. Predavanje papeža Benedikta XVI. ob pastoralnem obisku v Nemčiji na univerzi v Regensburgu pred tremi leti, okrožnica papeža Janeza Pavla II. iz leta 1999 Vera in razum in razmišljanja ter publikacije patra Branka Cestnika so bili trije glavni temelji, na katerih je minorit Šegula zasnoval svoje razmišljanje. Vero je treba pričevati predvsem z življenjem, z vsakdanjim zgledom, manj pa z besedo, saj predvsem dejanja prepričujejo in

spreobračajo, je uvodoma podčrtal predavatelj. Izzivalno je samostanu lažje kot biti kristjan v svetu. Glavni problem pa je danes predvsem nasprotje med racionalizmom, s katerim je prežet ves zahodni svet, in vero, ki ima v različnih krogih različno mesto. Ta problem je papež Benedikt XVI. jasno obdelal na regensburški univerzi, ko je s promicijivim razmišljanjem odločno zagovarjal moderni razvoj, obenem pa utemeljeval mesto vere ob znanosti. Teologija je namreč enakovredna ostalim vedam, spada v univerze. Razum, ki potiska religijo na področje subkulture, je nezmožen za dialog kultur, je podčrtal sedanj

papež. Njegov predhodnik Janez Pavel II. je večkrat poudaril, da sta vera in znanost dve krili, ki pomagata človeku do resnice. Resnica pa je ena sama, le do nje se lahko ljudje približujemo po različnih poteh. Poleg tega pa je vera medosebno bogastvo, ki združuje ljudi, znanost pa je individualistična. Tudi po tej plati ni torej vera manj vredna od znanosti. Po razmišljanju patra Cestnika je Šegula poudaril, da je model zahod utrujen in poln napetosti, kaže vso svojo šibkost enostranskega poudarjanja razuma in je danes v krizi. Vsaka kriza pa tudi nekaj nauči in lahko danes privede tudi do poglobitve vere, je sklenil misli Šegula.

(Nekoliko krivoverske misli o Kocbekovi dvakratni krivdi)

Ob prebiranju Dela in sobotnih prilog

Retorično vprašanje Janeza Stanovnika (navajam prosto): Zakaj se ni Kocbek o pokolih javno oglašil že leta 1946, maverček šele 30 let kasneje? je zvenelo marsikateremu bralcu kot nesramnost brez primere, nanjo pa se je Spomenka Hribar promptno odzvala (4. aprila in še potem, tudi drugi) in mu jih je s svojo znano zgovornostjo in neizpodbitno logičnostjo - bolj kot odgovorila - pošteno nabrenkala, povedano šaljivo. Vendar, če dobro premislimo, tako Stanovnikovo sprenevedasto spraševanje kot Spomenkina reakcija temeljita zgolj na nedokazani trditvi oziroma domnevi, da se leta 1946 Kocbek ni oglašil. Kje pa piše, da se ni?

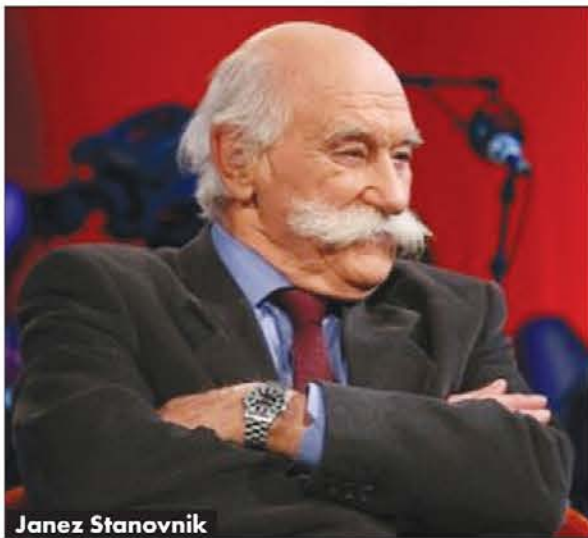
Ko sem pred šestimi, sedmimi leti pripravljala svoj izbor njegovih pesmi za dvojezično izdajo z naslovom *Rojeni smo za čudeže - Siamo nati per i miracoli*, ki je izšla v Trstu leta 2004 pri založbi Mladika, sem imela na mizi praktično skoraj vse njegove življenjepisne in se nazadnje po tehtnem premisleku - kot sem celo napisala v knjigi - odločila za skrajšano in delno dopolnjeno - tja do leta 2004 - svojo priredbo na podlagi izčrpnih podatkov, ki jih je "ob devetdesetletnici pesnikovega rojstva" sestavil Andrej Inkret za zbirko *Edvarda Kocbeka Devetdeset pesmi*, Mihelač, Ljubljana 1994.

V njej pa so tudi tile podatki za leto 1946: Februarja, po sestavi zvezne vlade, se je vrnil v Ljubljano, kjer je postal podpredsednik prezidija Ljudske skupščine LRS... Začetkom oktobra pa je imel na lastno zahtevo v CK KPS pogovor s partijskimi tovariši, od katerih je hotel zvedeti jasno in odkrito "o usodi domobrancev, ki so jih Anglični vrnilo kot vojne ujetnike, kajti od tega je odvisno moje nadaljnje sodelovanje" ... Partijski tovariši seveda niso zmogli odkrite besede, pač pa so se mu nalagali, da so domobranci v prevzgjajališčih. In se nato celo iz njega bridko norčevali, ko so opazili, da mu je odleglo. Preskočila sem nekaj njegovih prebolelih vrstic in nadaljevala spet s svojim komentarjem: Očitno je tej lepi, a skoraj neverjetni pravljici popolnoma nasedel, saj - ko bi vsaj malo dvomil vanjo - bi od njih moral terjati, naj ga - nevernega Tomaža - popeljejo v prevzgjajališča, da se na lastne oči prepriča. Pa jim ni postavel tega tako lahko uresničljivega pogoja. Bržčas jim ni povsem verjel, pač pa jim je le hotel z vso dušo verjeti, da je tako, kot mu zatrjujejo, ker drugače bi bilo vse skupaj prekruto. - In navsezadnje tudi smrtno nevarno. Zanj in za njegovo družino. Saj se mu je šestega novembra rodil sin Matija, bolj znan kot Matjaž.

Leta 1946 je torej na svojo zahtevo sklical CK KPS in v pogovoru s partijskimi tovariši javno - rekla sem JAVNO in celo v levjem brlogu, ne na štiri oči

v kakšni spovednici, kjer je poslušalcu zapovedana molčečnost, in niti ženi na uho - postavil to nadvse kočljivo vprašanje.

Tudi jaz sem konec koncev pred leti prehitro sklepala, da se je po tistem usodnem pogovoru smrtno zbal zase in za svoje in nehal dolgo spraševati, kar je sicer verjetno in bilo bi tudi človeško, a nikjer ne piše, da je bilo tako. Morda je nasprotno in sebi bolj podobno (saj je bil značajske eden tistih, ki prav ne morejo drugače, kot da plavajo proti toku) tudi kaj napisal v tej zvezi in poslal kakšnemu takratnemu uredništvu in objavo, glavni pa, sporazumno z ostalimi člani ali na svojo pest, ni objavil - jasno - saj bi z objavo tudi sam odletel. V tistih zgodnjih povojnih časih bi bila izguba službe najmanj, kar bi kakega ne dovolj ideološko "zavednega" in budnega urednika lahko doletelo. Sodeč po viharju, ki je nastal 29 let kasneje, je sploh vprašanje, če bi odnesel celo kožo. S Kocbekom vred. Bojim se, da bi oba hudo nastradala. In še kdo

Janez Stanovnik

z njima. On pa je kdaj tudi vmes, to je kasneje, rad izzival. Nevarnost gor, nevarnost dol, prirodna žilica po ... transgriji, ko se mu ni zdelo kaj prav, mu ni dala najbrž miru. Janez Stanovnik bi ga moral pogosteje brati in pozorneje, sine ira et studio, in šele nato dajati... epohalne izjave o tem, česar ni storil ali kar je opustil. Leta 1965 ob šestdesetletnici - to navaja Inkret - v tržaškem Kulturnem domu je imel predavanje *Kdo sem?*, v katerem je podrobneje spregovoril o svojem življenju in delu. V njem pa pravi: "Če bom kdaj napisal obširnejšo avtobiografijo, jo bom razdelil na dva dela, prvi bo imel naslov 'Adam, kje si?', drugi pa 'Tukaj sem!' Mislim, da me razumete; do partizanstva vprašanje, potlej pa odgovor." Tudi to je bilo izrečeno javno. In Centralni komite prav gotovo ni preslišal. Saj je imel kot vsepovedni tudi v Trstu svoje akreditirane vohljače.

Pa še to, da si bomo na jasnem: Jaz na prejšnji režim, čeprav nisem bila nikoli ne socialistka ne komunistka, prej... reakcija, oziroma tako so me na začetku obravnavali, ker sem bila hčerka premožnega obrtnika, in takrat je bilo to, zlasti na vasi, kjer te vsi poznajo, smrtni greh, in potem se na to vsiljeno vlogo, hočeš nočeš, kar navadiš in uživiš, da se ti prav prilaga in priljubljuje, tudi zato, ker ne sodiš med tiste,

ki radi trobijo v isti rog, in si rajši tam, bolj ob strani, kjer ni prevelike gneče in je vidljivo večja, ne gledam nanj, - ponovim - na prejšnji režim, zdaj mislim na tistega kasnejšega, ki se je trudil, da bi bil po človeški meri in imel človeški obraz, zlasti kar se dela tiče in seveda tudi literature in literatov, tako negativno, kot je dandanes mod(er)no. Prej z... nostalgijo po njem in s simpatijo. Kocbeka (in še koga) je sicer kar... našikaniral, - zato smo ga (in smo jih) imeli še rajši, še bolj cenili in še bolj poželjivo brali, a da smo njega in tudi druge lahko brali, so jim... partijski strici, ali kdo zanje in v njihovem imenu, le pustili velikodušno do besede, saj je njihov opus kar obilen, za katerega so dobili več kot spodoben honorar, kar niso mačeje solze. In še kakšno nagrado za povrh. Pa štipendijo. Jaz, ki se veliko družim z italijanskimi, beri zahodnimi literati, sem včasih prav zadrege, ko mi, recimo, strašno radovedno omenjajo kakega Šalamuna ali Zlobca ali Kravosa ali Koviča ali Zajca ali Tauferja ali Nika Grafenauerja ali ex ministra in pisatelja Dimitrija Rupla pa, žal, že pokojnega nonstop pisca Tarasa Kermaunerja itd. in se neznansko čudijo nad številom knjig, ki jih navajajo v noticah, medtem ko jih sami imajo komaj kaj. So mar (bili) tako bogati, da so si lahko privoščili tako pogosto tisk, in še tako razkošne vrste? Odgovor: Ne, tiskala

jim jih je država za svoj denar, pa še honorar so prejeli zanje. In takrat zazijajo, polni zavisti in malce v strahu: Pa kaj so bili - režimovci? Kaj naj jim rečem? Da so bili nasprotno ... disidenti, kot se radi predstavljajo doma in po svetu? In da so trpeli silo? Vsako leto pa jim je ta tiranska država in blede mačeha zastoj tiskala bolj ali manj ali nadvse razkošno knjigo, odvisno od teže avtorja? Včasih tudi po dve? Kaj naj jim rečem, ne da bi ... svinjala svoje domovine in omadeževala domača ljubljena lirika in prozna peresa? Naj jim izdajalsko zaupam svoje najbolj intimne dvome, ki še sebi si jih ne upam največkrat priznati, in sicer da bi bili najbrž Slovenci še nesamostojna in nedemokratska (oziroma demokratična po starem) republika, če nam ne bi "kleti režim" plačeval Nove revije - tiste, ki je najbolj zavzeto sesuvala režim na njegove stroške, in talala še kar mastne honorarje sesuvalcem? Če bi se morali iti revolucijo in osamosvojitve na svoje... tiskarske in druge neizogibne stroške pa brez honorarjev, se bojim, da ne bi nikoli zbrali dovolj poguma in denarja za to junaško dejanje, še vedno bi ječali pod diktaturo in diktatorji in doživljali famozno kontinuiteto v živo. Amen. Povedala sem na glas - JAVNO - in, upam, da bom ostala živa. Doklej?

Jolka Milič

GORICA Poletni središči Srečanja in Izzivi

Sončnica in Mladinski dom za učence in dijake

Shitrimi koraki se bližajo poletne počitnice, z njimi pa tudi prijetne urice v poletnih središčih. Skupnost družin Sončnica tudi letos prireja tradicionalna **Srečanja za otroke od 4. do 12. leta starosti**, ki obiskujejo slovenske vrte in šole na Goriškem. Na programu so vodene igre z animacijami, proste igre v velikem parku Zavoda Sv. Družine v ul. Don Bosco, gradnja in varovanje "baz", kopanje v bazenu, izleti in ekskurzije, ročna dela, srečanja in obiski, raziskovanja in pustolovščine, ples in šport, videofilmska delavnica in delavnice v centru Cisi. Pobuda bo potekala od 11. junija do 17. julija in od 24. avgusta do 4. septembra od ponedeljka do petka med 7.45 in 13. uro (za tiste, ki želijo podaljšani urnik, do 15. ure). Vpisovanje je že steklo, na razpolago pa je še nekaj mest. Tedenška vpisnina za celotni program in malico znaša 40 evrov, s dodatkom za podaljšani urnik 25 evrov (s kosilom) oz. 10 evrov (brez kosila). Možni so tudi popusti za večtedenski vpis oz. za brata ali sestro. Informacije: ul. Don Bosco 60, tel. 0481 546549, 0481 536455 ali 328 3155040.

Dijakom od 11. do 14. leta pa so namenjeni **Izzivi**, ki jih tudi letos organizira društvo Mladinski dom. Potekali bodo od 15. junija do 3. julija od 8. do 13. ure. Program predvideva veliko ekskurzij in celodnevnih dejavnosti, med temi ekskurzije s kolesi, lokostrelstvo, raziskovanje jam, kopanje v jezeru, tarzaning, jadrnanje, izlete

v hribe, orienteering, video-film in rafting. Tedenška vpisnina znaša 50 evrov.

Kot nam je povedal Mauro Leban, je ena izmed letošnjih novosti ta, da dijaki prve srednje šole lahko izbirajo med Srečanja in Izzivi. Kot prejšnja leta, bo program vsak teden obravnaval drugačno

znanja v njihovi šolski karieri; zainteresirani naj pohitijo z vpisom v ul. Don Bosco, saj to lahko storijo do 31. maja (vpisnina znaša 35 evrov, za gojenca MD je obisk tečaja brezplačen). Mladinski dom in Sončnica bosta seveda sodelovala; učencih petih razredov se bodo namreč pripravljali na srednjo šolo pri Mladinskem domu. Za

temo. Glavna odgovorna za program bo Karmen Lemut, vzgojiteljica v Mladinskem domu, ob njej bodo še drugi sodelavci in višješolci kot pomočniki. Novost je tudi, da bodo Srečanja potekala tudi ob koncu avgusta in prvih nekaj dni septembra. Od 31. avgusta do 4. septembra bodo imeli petošolski tečaj kot pripravo na vstop v srednjo šolo. V tednu ped poletnimi središči (od 8. do 12. junija) prireja Mladinski dom za dijake tretjih razredov srednje šole pripravo na malo maturo, torej na prvo pomembnejšo preizkušnjo

poletno središče ob koncu poletja je manj mest na razpolago; kogar to zanima, naj si zato s čimprejšnjim vpisom zagotovi mesto. Že sedaj napovedujemo, da

bo v ponedeljek, 8. junija, ob 18. uri predstavitev poletnih središč; tedaj bodo starši prejeli natančnejše informacije in pojasnila. Kot znano, je ponudba Mladinskega doma za učence in dijake ter njihove družine zelo bogata. V popoldanskih urah med šolskim letom nudi popoldanski pouk, spremstvo pri opravljanju domačih nalog, strokovno svetovanje in inštrukcije v posameznih predmetih. Poleg tega pa skrbi tudi za prevoz dijakov, prireja vzgojno predavanja in tečaje, pa še druge pobude. Za katerokoli informacijo lahko vodstvu MD tudi pišete na naslov: mladinskidom@libero.it.

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Roštilj, štiriletniki in današnji moški

Ob jedi, med delovnim urnikom, po navadi pokomentiraš jutro, opravljene obveznosti in tiste, ki ti bodo krojile popoldan, pogledaš nebo in si za hip predstavljaš, da si še vedno na včerajšnji zeleni jasi, kjer ni brnenja telefona in računalnikov. Včasih se nasmeješ ob povedanem, včasih se odločiš, da se ne spustiš v debato med jedjo. Prebava bi nastradala. Včasih pa postane debata sočna in na trenutke pustiš, da se juha pošteno ohladi, preveč si pri stvari. Kot takrat, ko je bilo izrečeno: "Nekdanjih moških žal ni več". Spominjam se svoje replike: "Jaz pa mislim, da je današnja generacija moških v mnogočem veliko boljša od prejšnjih". In stojim za tem.

Hecno, kako te včasih stavi in dogodki, pri katerih sploh nisi prisoten, nezavedno povlečejo tja, kamor si bil itak že namenjen. Sinoči mi je, denimo, sestra govorila o pomladnem prazniku ob peki, ki ga je priredila košarkarska ekipa. Vsi mladi moški nekaj pod tridesetim letom, z izjemo nekaj štiridesetletnih igralcev, ki je na praznik povabilo tudi žene in otroke. Seveda nič nenavadnega, običajni praznik ob izteku sezone, roštilj vedno zaseden in igrišče v bližini. Pridih nenavadnosti - ali boljše: pred desetletji gotovo nepoznanega - je vel iz stavka, ki je sledil: "Pomisli, da so se ti mladi moški brez naraščaja cele ure igrali s skupnico dveh ali treh štiriletnih otrok.

Skrivalnice, posadili so jih na viseče platnene stole in jih zibali, cel popoldan jih zabavali in kratkočasili. Neverjetno, kaj?" Pred desetletji bi se kaj takega verjetno ne pripetilo, tako kot se še danes ne v strogo paternalističnih družčinah, kjer se po navadi ženske tiščijo zase, moški ravno tako, dejansko pa en svet ne pozna drugega. Zato tudi misel, da je današnja generacija moških v mnogočem boljša od prejšnjih. Morda se pozna vpliv drugačnega tipa matere, v dobrem in slabem. Slabo je gotovo njeno pomanjkanje časa, večno zongliranje med delovnimi in hišnimi obveznostmi, dobro pa je morda dejstvo, da je že to samo zongliranje pripomoglo k temu, da sin zelo dobro razume določene aspekte realnosti, ki bi jih drugače ne. In je zato za svojo bodočo družico morda boljši partner.

Morda je v večji meri razumel žensko iskanje poklicnega zadoščenja, pomen dialoga, drugače vrednoti skupaj preživeti družinski čas, ki je včasih veliko pomembnejši od skrbno zloženega perila. Ne gre (samo) za pomoč pri zlaganju tega perila (in pri večini hišnih opravil), kar je seveda vse prej kot zanemarljivo, morda gre tu za neko drugačno formo mentis. Nič več ti ni potrebno, da komu kaj dokazuješ, bolj si osredotočen na to, da vzpostaviš neko resnično povezavo s svojo družico. In seveda z otroki. V svetu, ki je itak tako nastrojen, da je potrebno edinole nabijati čim več takih ali drugačnih košev, je to, kar se dogaja ob igrišču, vse prej kot nepomembno.

Namesto ocen in analiz predloga za spremembe slovenske ustave

Žalitive in nove obtožbe zoper Janeza Janšo

Globoka gospodarsko-financijska kriza je zagotovila eden glavnih razlogov za širjenje sovražnega govora v Sloveniji. Dodatnega zagona mu dajejo nizka politična kultura, pa tudi predsodki in celo sovraštvo med politiki. Dialoga v slovenski družbi, državi in zlasti med političnimi strankami je malo. Prevladuje t. i. kulturni boj, ki po mnenju mnogih našo liberalno državo postopno potiska v območje s prevlado leve, kjer se je tudi začelo vračanje nekaterih ideoloških in političnih načel ter simbolov prejšnje totalitarne družbe.

Ivan Štuhec, teolog in direktor Zavoda Antona Martina Slomška v Mariboru, o stanju duha v Sloveniji takole razmišlja: "V zadnjih tednih smo doživljali stvari, za katere bi lahko rekli, da se duh časa vrača iz preteklosti, morda za nekaj desetletij nazaj. Po ljubljani so se videli boljševidni in nacionalistični simboli, glavno mesto in Nova Gorica se kitita s Titom, pesnica Svetlana Makarovič pred Prešernovim spomenikom v slovenski prestolnici kriči proti klerofašizmu, politiki iz vladajoče koalicije uporabljajo težke besede do politikov iz opozicije, predsednik države pa izgublja orientacijo vrednot. Filozof Slavoj Žižek kliče k življenju duha Marxa in Engelsa. Še naprej bi lahko naštevali dogodke in

besede, ki nimajo nič kaj veliko skupnega s sodobno Evropo".

V vzdušju, ki se širi v Sloveniji, se je tudi zgodilo, da je predlog za spremembo desetih členov ustave, ki ga je na kongresu Slovenske demokratske stranke obrazložil njen predsednik Janez Janša, v strankah koalicije naletel na posmehe in žalitive, namesto da bi ga pošteno in strokovno ocenili in analizirali. V odmevih na Janšev predlog ustavnih sprememb je bil še najbolj stvaren premier Borut Pahor, ki je dejal: "Vsako dopolnilo k ustavi, ki bi privedlo tudi k vzpostavitvi druge republike, je treba pisati s tresočo roko. Ustava je temeljna družbena pogodba, v katero ni pametno posegati hitro in nepremišljeno, če spremembe niso dobile velikega soglasja". Naravnost obtožujoči pa je bil odziv predsednika državnega zbora Pavla Gantarja. Po njegovem "je predsednik SDS Janez Janša eden redkih marksistov v Sloveniji, ki verjamejo, da gospodarski krizi sledi socialna, tej politična in ko je politična kriza, je mogoče mobilizirati ljudi proti državi. Moramo se zavedati, da je demokracija ranljiva v tem smislu, da jo lahko spodnesejo množične populistične težnje. Teh primerov je bilo v 20. stoletju več. Novo stoletje ne daje nobenega zagotovila, da se to ne bi moglo več zgoditi". Filozofinja in sociologinja dr.

Spomenka Hribar je zapisala, "da je Janez Janša s predlogom spremembe ustave dal ultimatum lastni državi", Marcel Štefančič pa je ustanavljanje druge republike po predlogu Janeza Janše, v tedniku Mladina, povezal z nevarnostjo, "da ji ne bi sledil tretji rajh". Politični analitik Vlado Miheljak, ki je največji nasprotnik Janeza Janše v Sloveniji, je v kolumni, objavljeni v časniku Dnevnik, dal naslov Prekucniška republika?, ki že sam zase govori o vsebini besedila. Kolumni je dodal citat iz govora Adolfa Hitlerja leta 1934 v Nürnbergu, s čimer je nacističnega diktatorja vsebinsko povezal z Janezom Janšo. Iz velikega števila dogodkov v Sloveniji v prejšnjih dneh omenjamo napoved predsednika vlade Boruta Pahorja, "da bo naša država sedanjo krizo uspešno premagala. Zelo pazimo, da ljudje, ki niso krivi za krizo, ne nosijo prevelikega bremena. Stiske razumemo in jih tudi pomagamo odpravljati. Pri tem pa v vladi pazimo, da se Slovenija ne zadolži preveč, da breme sedanje krize ne bi nosile prihodnje generacije". V Sloveniji niso komentirali izjave, "da ima naša država slabo vodstvo, ker noče sprejeti hrvaških zahtev o reševanju spora glede meje med državama". Tako je dejal hrvaški premier Ivo Sanader in Sloveniji tudi zagrozil, "da se bo treba z njo drugače pogovarjati",

če ne bo sprejela predloga evropskega komisarja Ollija Rehna o rešitvi spora o meji med državama. Slovenska vlada je v Bruselj poslala svoje pripombe in dodatne predloge za rešitev mejnega spora, kakšen bo razplet celotne zadeve, pa še ni mogoče predvideti.

Karl Erjavec spet predsednik Demokratične stranke upokojencev

Na kongresu Demokratične stranke upokojencev je bil Karl Erjavec ponovno izvoljen za njene predsednika. Podprli so ga 104 delegati, njegov protikandidat za predsednika, Franc Žnidaršič, sicer vodja poslanske skupine stranke v državnem zboru, pa je prejel 70 glasov. Delegati iz različnih krajev so zahtevali, da DESUS bolj kot doslej izvaja svojo socialno usmeritev in vlogo, saj je predvsem stranka slovenskih upokojencev, ki bi morala uresničevati njihove pravice in zahteve.

Državni zbor je ustanovil komisijo za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij, ki so bili odgovorni za štetje t. i. izbrisanih prebivalcev v letih 2003 do 2009. Iz državnih registrov so jih izbrisali zato, ker so zavrnili vabilo za udeležbo v postopku za pridobitev slovenskega državljanstva ali pa celo aktivno delovali zoper samostojno Slovenijo. Zdaj mnogi pričakujejo, da jim bo država plačala odškodnino za krivice, ki so jim bile domnevno povzročene. Leta 2003 so v Sloveniji našli 18.305 t. i. izbrisanih, zdaj pa naj bi jih bilo že kar 25.671. Zadeva z izbrisanimi torej v Sloveniji že zdaleč ni končana.

Marijan Drobež

Kratke

Radovan Žerjav, novi predsednik SLS, naj bi stranko utrdil in ji dal novega zagona

Na predčasnem volilnem kongresu Slovenske ljudske stranke, 16. maja v Krškem, so za novega predsednika te najstarejše slovenske politične stranke izvolili Radovana Žerjava, nekdanjega gospodarstvenika v Prekmurju in ministra za promet v prejšnji vladi Janeza Janše. Stranka se je izrekla zoper t. i. tajkune, ki naj bi jih vsaj simbolično predstavljali Bojan Šrot, nekdanji predsednik SLS in brat najbolj razpitega tajkuna Boška Šrota. Iz vodstva so bili odstranjeni prejšnji voditelji stranke, med njimi tudi Janez Podobnik, na kongresu pa so tudi sklenili, da se bo SLS v svojih programih in politiki vrnila k svojim kmečkim izvorom. Za to se je zlasti zavzel Ivan Oman, zgodovinski voditelj stranke. SLS, ki je bila po osamosvojitvi Slovenije vplivna in uspešna, ima v sedanjem sklicu parlamenta samo štiri poslance. Pričakujejo pa, da bo stranka na evropskih volitvah 7. junija pridobila enega poslanca. SLS pa je na lokalni ravni še vedno močna in vplivna. Ima vrsto županov tudi v prepoznanih mestih, kot so Maribor, Celje in Krško.

Razstava del akademskega slikarja Franceta Slane

V znanem Razstavišču Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg v Idriji je bila do nedelje, 17. maja, na ogled razstava del akademskega slikarja Franceta Slane z naslovom Od figure do abstrakcije. Pripravili so jo

ustanovo Mavrična hiša iz Tolmina, Občina Idrija in tamkajšnji Mestni muzej. Ob odprtju je umetnika in njegove likovne stvaritve predstavil dr. Lev Menaše, Godbeno društvo idrijskih rudarjev pa je izvedlo svoj glasbeni program. France Slana je v slovenski likovni umetnosti znan po tem, da ustvarja stilizirane, rahlo abstraktne lirske krajine, zlasti marine, vedute, tihožitja (šopki, petelini), ženske akte, otroške portrete, največ v olju, akvarelu, gvašu, temperi in pastelu; ustvarja pa tudi tapiserije in keramiko ter knjižne ilustracije. V Idriji prikazuje likovne in umetniške stvaritve iz svojega celotnega opusa.

V industriji zdravil Krka v Novem mestu v obdobju krize nove zaposlitve

V industriji zdravil Krka v Novem mestu doslej niso občutili finančno-gospodarske krize, ampak jo izrabljajo zato, da bi še bolje in racionalnejše poslovali ter večali prodajo. V tem letu bodo proizvodnja zdravil povečali za okoli 6%, kar bo omogočilo zaposlitev več kot 450 novih delavcev. Zdravila iz Krke so zelo kakovostna, varna in učinkovita, na tržiščih pa cenejša od t. i. izvirnih zdravil. Dr. Boris Dular, direktor kadrovskega sektorja novomeške industrije, opozarja, "da je bil prvoten občutek, da bo finančno-gospodarska kriza trajala le do poletja letošnjega leta, nazadnje pa kaže, da bomo lahko zelo veseli, če se bo leta 2010 ta trend obrnil". Na družbo Krka se obrača veliko število delavcev in tudi strokovnjakov, ki bi se radi v njej zaposlili. Dr. Boris Dular zatrjuje, "da je Slovenija premajhna, da bi lahko doma dobili strokovnjake z vseh področij, ki jih potrebujejo. Zato so odprti za ljudi iz tujine. Kriza se pozna v povečani ponudbi strokovnjakov, ki želijo delati pri nas, tako v Sloveniji kot na vsem svetovnem trgu, kjer Industrija zdravil Krka deluje".

Namesto bencina raje uporaba cenejšega avtoplina

V Sloveniji je čedalje več lastnikov avtomobilov, ki so svoja vozila usposobili, da namesto dragega bencina za pogon oz. vožnjo uporabljajo cenejši avtoplin. Za to je treba predelati avtomobilske motorje. Prihranki so odvisni od gibanja cen bencina ali dizla, znašajo pa od 30 do 50 odstotkov. Izračunali so, da bi se vozniku, če bi na leto prevozil okrog 30.000 kilometrov z avtomobilom, ki ga poganja avtoplin, naložba v predelavo motorja povmila v dveh ali treh letih. Predelava stane okoli dva tisoč evrov za manj zahteven avtomobilski motor. Na trgu je utekočinjenega naftnega plina, pa tudi zemeljskega, na voljo precej, kajti gre za stranski produkt pri predelavi surove nafte. V Sloveniji imajo zdaj več kot trideset črpalk avtoplina, potrebovali pa bi jih še deset, da bi bila vsa območja pokrita s prodajnimi mesti. Pomembno je, da lastniki oz. vozniki avtomobilov, ki jih poganja avtoplin, lahko še vedno vozilo preklopijo na klasičen, bencinski pogon.

Bližajo se evropske volitve V Sloveniji je veliko število kandidatov

VSloveniji so volitve v Evropski parlament, 7. junija, postale osrednja notranjepolitična tema, ki so se ji morala začasnopodrediti druga pomembna vprašanja, kot so finančna in gospodarska vprašanja in reševanje spora o meji med Slovenijo in Hrvaško. Na volitvah bodo s svojimi kandidati sodelovale vse parlamentarne stranke, pa tudi nekatere manjše stranke in gibanja. Izidi naj bi pokazali, kakšna so razmerja moči in vpliva posameznih političnih strank v primerjavi s parlamentarnimi volitvami septembra lani. Zlasti bo zanimiva primerjava

med Socialnimi demokrati, stranko Boruta Pahorja, ki vodi

sedanjo vladno koalicijo, in Slovensko demokratsko stranko Janeza Janše, ki se je že začela

pripravljati za ponoven vzpon na oblast. Napovedujejo, da bi vsaka od omenjenih vodilnih slovenskih strank na volitvah lahko pridobila dva poslanca v Evropskem parlamentu. V Sloveniji bo 7. junija imelo volilno pravico več kot 1,6 milijona državljanov, vendar naj bi bila volilna udeležba največ 36-odstotna.

Na evropskih volitvah državljanji izbirajo bolj kandidate, torej osebnosti, kot pa se odločajo za stranke in njihove programe. V Sloveniji bo izvoljenih sedem poslancev v Evropski parlament. Nosilec kandidatne liste Socialnih demokratov je Zoran Thaler, nekdanji zunanji minister, ki pa ni član stranke Boruta Pa-

horja. Očitno bi se rad vrnil v slovensko politiko. Listo Slovenske demokratske stranke vodi nekdanji minister dr. Milan Zver, stranko Zares pa bo na evropske volitve popeljal poslanec v državnem zboru Ivo Vajgl. Kandidatno listo vladne stranke Desus vodi njen predsednik Karl Erjavec, ki je tudi minister za okolje in prostor v sedanji vladi. Med kandidati sta nadalje sedanjí evropski poslanec Jelko Kacin, iz LDS, in na listi Slovenske ljudske stranke nekdanji minister Ivan Žagar.

Med zunanje-parlamentarnimi strankami prednjači Nova Slovenija, krščanska in ljudska stranka. V Evropskem parlamentu ima dva poslanca in oba ponovno kandidirata. To sta Lojze Peterle in nova predsednica stranke Ljudmila Novak. Slovenija bo za izvedbo evropskih volitev 7. junija porabila okoli 4 milijone evrov, morda pa tudi več, če bodo v državi izvedli tudi kakšnega izmed napovedanih referendumov.

M.

Iz gledališkega delovanja Sporočilo Sveta zavoda SNG Nova Gorica

Svet zavoda Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica se je 8. maja 2009 sestal prvič po zamenjavi vodstva ter se seznanil s trenutno situacijo v gledališču in načrti za prihodnost. Vršilec dolžnosti direktorja Jožko Čuk in vršilec dolžnosti umetniškega vodje Srečko Fišer sta svestu predstavila aktivnosti, ki potekajo pod njunim vodstvom od 15. aprila. Trenutno potekajo osebni razgovori z vsemi zaposlenimi, na podlagi katerih ugotavljata, da v gledališču obstaja dovolj pozitivne energije in usmerjenosti k skupnemu cilju, kar je predvsem visoko kakovostno umetniško ust-

varjanje za zadovoljitev publike. Zaradi zagotovitve in izpeljave tekoče sezone je bilo potrebno sprejeti in izvesti nekaj korektivnih ukrepov.

V mesecu maju sta predvideni še dve premieri: Čudež v Šarganu in Pot v Jajce, ki nastaja v koprodukciji s SNG Drama Ljubljana. V mednarodnem projektu ETC - European Theatre Convention ORIENT-EXPRESS bo SNG Nova Gorica sodelovalo namesto s planirano predstavo Tetovirane duše s svojo produkcijo Orkester Titanik. V okviru projekta bosta organizirana dva sklopa dogodkov, in sicer 19. in 20. junija v Ljubljani ter med

21. in 24. junijem v Novi Gorici.

Festival mreže NETA - Nove evropske teatarske akcije bo zaradi ustreznega termina izveden v skupni organizaciji SSG Trst in SNG Nova Gorica v začetku oktobra v Trstu in Novi Gorici. Zadnje načrtovano abonmajsko predstavo Tetovirane duše bo SNG Nova Gorica nadomestilo s predstavo Eda (Zgodba bratov Rusjan), ki je nastala v koprodukciji s Slovenskim mladinskim gledališčem iz Ljubljane.

Za abonente bo predstava na odru SNG Nova Gorica izvedena meseca septembra, v okviru praznovanj obletnice Edvarda Rusjana. V mesecu juniju se bo, tako kot je v navadi, začelo vpisovanje abonmaja za sezono 2009/10. Potekajo aktivnosti, ki so vezane

na reševanje prostorske problematike gledališča,

ter aktivnosti za intenzivnejšo prisotnost gledališča v življenju Nove Gorice in Goriške, vključno z marketinškimi aktivnostmi, ki zahtevajo ustrezno posodobitev in prilagoditev časa in prostora. SNG Nova Gorica tudi potrebuje ustrezno kadrovsko dopolnitev igralskega ansambla, ki ga je v letošnji sezoni zapustilo nekaj igralcev. Jeseni bo svet zavoda obravnaval tudi osnutek strateškega načrta. Svet zavoda je potrdil aktivnosti, ki jih izvaja novo vodstvo SNG Nova Gorica, in mu izrazil podporo pri urejanju razmer v gledališču, z željo, da bo Slovensko narodno gledališče ponovno prevzelo vlogo vodilne kulturne institucije na Primorskem, ki jo ima tudi zaradi statusa nacionalnega gledališča.

Predsednik sveta SNG Nova Gorica Štefan Cigoj

GLASBA Z VRTOV SV. FRANČIŠKA Vokalna skupina Vinika na Kostanjevici

Briljanten uvod v bogat glasbeni niz

Vedro, sočno, energično, vitalno in polnokrvno je bilo petje brhkih deklet Vokalne skupine Vinika iz Goriških Brd, ki je v torek, 12. maja, uvedlo letošnjo, petnajsto koncertno sezono Glasba z vrtov svetega Frančiška v samostanski cerkvi Gospodovega oznanjenja na Kostanjevici nad Novo Gorico.

Glasbeni cikel, ki ga organizira Kulturni dom Nova Gorica skupno s Frančiškanskim samostanom, bo namreč tudi letos do 22. junija ponudil sedem izbranih glasbenih večerov, posvečenih slovenski, zamejski, italijanski in furlanski ustvarjalnosti in poustvarjalnosti. P. David je v imenu gostitelja povedal, da je bil pred 15 leti namen organizacije glasbenega niza tudi finančna podpora pri obnovi samostana, ki je pravi zgodovinski in umetniški biser. Zato se je iskreno zahvalil vsem poslušalcem za prostovoljne prispevke v vseh teh letih, pa tudi Kulturnemu domu, ki ves ta čas skrbno in zvesto pripravlja kakovostne koncerte. Pomembna je bila obnova samostana, je rekel, "prav tako pa je pomembno, da koncerti nadaljujejo kulturno in duhovno tradicijo na Kostanjevici".

Za uvod torej zborovska glasba. Vokalna skupina Vinika je nastala leta 1994 na pobudo skupine briških deklet, ki jih je združevalo navdušenje nad zborovskih petjem. Kot je pisalo na koncertnem listu, izraz "vinika" v briškem narečju pomeni trta: ta je namreč zaščitni znak pokrajine, obenem pa vinorodna rastlina z močnimi koreninami simbolizira žensko moč, ki je že pregovorno značilna za Brike.

Osemnajst članic dekliške skupine, ki jih vodi Franka Žgavec, je na koncertu dokazalo prav strastno ljubezen do petja in lepote, ki se skriva v njem. Njihovo petje je bilo vokalno čisto in zljivo, mlado in obenem zrelo. Sestav je na različnih revijah in tekmovanjih že prejel celo vrsto priznanj in nagrad; pevke so še najbolj ponosne na srebrno plaketo mesta Postojna, ki so jo prejele leta 2004 na Regijskem tekmovanju pevskih zborov in vokalnih skupin ter bile proglašene za najboljšo vokalno skupino tekmovanja. Septembra lani pa so na mednarodnem tekmovanju v Azzanu Decimu osvojile prvo mesto med ženskimi zbori.

V lepo okrašeni cerkvi - po šmarnicah, ki se jih udeležuje živa župnijska skupnost s Kapele -, so se tokrat pod taktirko goriške glasbene pedagoginje in ob orgelski spremljavi Mirjam Furlan predstavile z bogatim repertoarjem skladb iz svetovne glasbene zakladnice pa vse do domačih umetnih in ljudskih pesmi. Dobrodošlico občinstvu, hkrati pa tudi najlepše želje ob uvodu glasbenega cikla so prine-

sle s *Pozdravno Radovana Gobca*. Sledila je skupina sakralnih pesmi, pretežno Marijinih, različnih avtorjev, od Frana Gerbiča prek Petra Corneliusa in angleškega Felixa Mendelssohna pa do Giuseppeja Verdija in Francisa Poulenca. Sledili sta mila *Večerni zvon* Frana Ferjančiča in otožna *Jadro* mlade slovenske skladateljice Nane Forte. V naslednjem sklopu so dekleta zapela šopek umetnih pesmi Ambroža Čopija, Marija Kogojca, Rada Simonitija in Radovana Gobca, večer pa sklenila z odlično izvedbo treh ljudskih v priredbi Pavleta Merkuja: *Jezus in ajdovska deklica*, *Vuštnejša ja ni*, *Luštno je v igred*. Burno ploskanje občinstva so nagradila z dodatkom, znano in učinkovito Merkujevo *Injen čeva jti gna*. V torek, 19. maja, so v nizu Glasba z vrtov sv. Frančiška na dvorani Frančiškanskega samostana s primorskimi glasbenimi biseri nastopili nagrajenci različnih glasbenih tekmovanj; naslednji koncert pa bo v torek, 26. maja, ob 20. uri, ko bodo nastopili pianistka Zarja Vatovec, klarinetist Aljaž Kalin Kante in pianist David Trebižan. / DD

Snovanja 2009

Nenavadna glasba Olivierja Messiaena

Dua s sopranistko Alessandro Schettino in pianistko Nevo Klanjšček ter violinistom Matejem Santijem in pianistom Ariesom Cacesom sta predstavila tematski večer Olivier Messiaen in njegov čas. Koncert je bil 8. maja v Pokrajinskih muzejih na Goriškem gradu, drugi v nizu Snovanj, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komet. Luca Cossettini, raziskovalec za sodobno glasbo na DAMS-u v Gorici, ki je imel predstavitev ustvarjalnosti tega skladatelja, je dejal: "Messiaen je težko primerljiv s skladatelji 20. stoletja predvsem zaradi svoje 'metaforične' glasbe, ki je edinstvena v glasbeni zgodovini. Po drugi svetovni vojni so se skladatelji ukvarjali s strukturalizmom, z obliko in s seriazmom, to so bili skladatelji, ki so se zbirali v Schönbergovem skladateljskem krogu. Pri njihovem ustvarjanju je bila pomembnejša oblikovanost glasbe kot pa njena izraznost. Messiaen se je raje spogledoval s francosko glasbo 20. stoletja in črpal glasbene ideje pri Debussyju. Za vzor mu je bila glasba, ki ob poslušanju priključuje podobne ali celo barve in ki jo je potrebno poslušati in doživljati na intimen način. Močne ustvarjalne spodbude mu je dala ptičje petje, ki ga je poskušal aplicirati v glasbo (kot v Preludijih za klavir in v vokalnih delih). To je bila glasbena metafora, ki mu je služila za ritmičen,

muzikalen in melodičen navdih. Iskal je simetričnost, ki je povezana z naravo, ptičjim petjem in življenjem samim'. Ker je bil osrednji Messiaenov vzornik Claude Debussy, je bil program prepleten z deli teh dveh skladateljev. Pianistka Neva Klanjšček je zaigrala Debussyjeve znamenite Preludije (*Le danse de Puck*, *La puerta del vino*, *General Lavine - excentric*) in redko izvajane Messiaenove Preludije. Debussyjevo glasbeno razpršenost je izvedla polnozvočno, barvito v impresionistični maniri. Pianistka je v glasbo Messiaenovih preludijev

položenska občutenja. Messiaenove Tri melodije so dela, ki govorijo o lepotah narave, nasmejih in ljubezni in ga kažejo kot skladatelja z izrednim občutkom za glasbeno slikanje besed. Nežne in skrivnostne pesmi so v izvedbi tenkočutnih glasbenic napolnile dvorano senzibilnimi melodijami. Messiaenova Fantazija je odlični primer glasbe in barve. Messiaen je imel to sposobnost videti glasbo v barvah. Številna njegova dela so povezana z barvami. Violinist Matej Santi in pianist Aries Caces sta z razumevanjem do te glasbene posebno-

Foto Bumbaca

vložila veliko sebe, v glasbenem tkivu je prikrile ideje slikovito poustvarila, da je genij tega skladatelja izzvenel v številnih iskrivih domislicah. S takšno igro je mlada pianistka postavila temeljno izhodišče za interpretacijo sopranistke Alessandre Schettino, ki je zapela Debussyjeve Skladbe za glas in klavir in Messiaenove Tri melodije. Tudi sopranistka je prefinjeno podala dva različna glasbena svetova. S svojim lirsko voluminoznim sopranom se je Debussyjev svet odpiral v številna raz-

stipristopila k skladbi z vso odgovornostjo in poslušalcem prikazala nenavadno glasbeno perspektivo tega skladatelja. Lani je minilo 100 let od Messiaenove smrti in poskus približevanja njegove glasbe širšemu poslušalstvu je zagotovo pohvalna poteza, saj se je s svojo glasbo vpisal med tiste najpomembnejše skladatelje prejšnjega stoletja, ki so temeljito prerešali glasbeno estetiko in ji podali novo, še nikoli slišano lepoto.

Metka Sulič

Pereča šolska vprašanja (2)

Dekret Gelmini

Tematski pokrajinski svet o šolstvu

Pri tržaški Slovenski skupnosti je bil prvi tematski pokrajinski svet 4. decembra 2008. Namenjen je bil šolski tematiki. Komisija je kot uvod v to srečanje pripravila nekaj podatkov o slovenskem šolstvu ter nekaj statističnih podatkov o državah OECD. V Nemčiji se širijo zahteve po boljši šoli, boljši izobrazbi profesorjev, manjših razredih itd. in Nemčija nameni šolstvu manj sredstev kot Italija. Kaj iz tega sle-

di? Če bo Italija znižala izdatke za šolstvo, bodo dosedanje pohvale splahnele in italijansko šolstvo bo na kakovostni lestvici zdrknilo pod poprečje. Odlok Gelminijev se torej izkazuje kot izključno varčevalni ukrep. To so potrdili tudi ravnateljica Beničičeva ter politika Kocijančič in Močnik na okrogli mizi na Opčinah 12. marca letos. Če se povrnemo k podatkom o slovenskem šolstvu, naj povzame, da 58% šolske populacije

obiskuje vrtec in osnovne šole, ki predstavljajo 83% naših ustanov. To seveda pomeni, da je ponudba vrtcev in osnovnih šol razvejena na teritoriju in zelo dobro obiskana - podatki o vpisih za prihodnje šolsko leto to stanje še potrjujejo. Dejstvo pa je, da so nekateri vrtni ali osnovne šole bolj obiskani kot nekateri drugi, bolj "odročni". Gostja tematskega pokrajinskega sveta o šolstvu, odbornica zgoniške občine Debenjakova, je spomnila na nekatere posege. Zgoniška občina je racionalizacijo še izvedla, tako da danes obstaja eno šolsko središče. V Repnu delujeta en vrtec in ena osnovna šola, ki sta edina na širšem območju. V Doli-

ni so bili racionalizacijski ukrepi tudi že izvedeni, več se tam ne da narediti, kajti drugače bi ostalo določeno območje oz. občina brez vzgojnih struktur prve stopnje. Debenjakova je izpostavila nekatere teze oz. predloge v zelo izdelani obliki. Tako je omenila možnost, da bi se odpovali slovenski osnovni šoli v Šklednju v zameno za popravilo šole pri Sv. Ani, kjer bi lahko poleg osnovne šole delovali tudi vrtec in jasli. (Naj spomnimo, da je požar leta 2001 poškodoval nekatere prostore pri Sv. Ani, ki bi se jih z nekaj barve lahko hitro spet usposobilo, občina Trst pa - mimo vseh zagotovil in pisnih obljub župana Dipiazze - do danes ni storila še nič.) Osredotočila se je nato na ravnateljstva in podčrtala, da bo glede na to, da danes številno ravnateljstvo ne krije vseh ravnateljskih mest in da nič ne kaže na to, da bi kmalu bil objavljen razpis za ravnateljska mesta, vertikalizacija neizbežna. Podobno velja za višje srednje šole: tam bodo oblikovali tehnični in licejski pol. Po besedah gospe Debenjakove je potrebno še upotovati, kje naj bi imela sedež. Predlog, da bi to bilo na Krasu, je seveda žel kritike, saj bi bila tako izrinjena na podeželje ena izmed najpomembnejših ustanov slovenske manjšine, ki priča o prisotnosti slovenskega prebivalstva v mestu. Druga strokovnjakinja tega večera, prof. Barbara Lapornik, je podčrtala, da je odlok nedorečen. Danes vemo, kako izgledajo izvajalne norme. Čeprav vsebujejo nekatere

točke, ki nakazujejo določeno naklonjenost ali priznanje slovenskemu šolstvu, moramo budno slediti razvoju. Nadalje je podčrtala pomen Sindikata slovenskih šolnikov, ki bi po besedah tajnika Močnika lahko deloval na deželni ravni in ne ločeno po pokrajinah. Ta usmeritev se zdi danes možna, kajti deželna vlada je pred kratkim priznala Sindikat slovenske šole, kar je seveda izreden uspeh in važna pridobitev. Kot je potrebno ohraniti šolsko ponudbo na krajevni ravni, ker bi prevelika in prisilna centralizacija ošibila okoliške občine in vasi, bi morala biti ponudba višje srednje šole čim bolj široka. Morala bi nuditi enake možnosti kot italijansko šolstvo, obenem pa bi morala biti tudi toliko prilagodljiva, da bi spremljala dejanske gospodarske in družbene potrebe. Ne sme pa priti, je zaključila Lapornikova, do krčenja pri poučevanju slovenskega jezika, ki morda že danes ni deležen zadostne pozornosti.

V zaključnem posegu pred diskusijo, ki je nakazala nekatere vsakdanje težave in skrbi v zvezi s šolstvom, je pokrajinski tajnik SSK Močnik poudaril, da cilj posegov ne sme biti krčenje. Nihče seveda ne zagovarja posamezne šole za vsako ceno, a odgovodati se ravnateljskim mestom, nameste da bi vztrajali pri zahtevi po novih razpisih, je po njegovem mnenju škodljivo in nesprejemljivo. Primer Južne Tirolske, kjer ima pokrajina sicer obširne pristojnosti, priča o izredno dobrem delovanju šolskih ustanov. Vsaka ima svojega ravnatelja, ki lahko sledi z veliko učinkovitostjo vsaki zahtevi ali potrebi posamezne šole in ni razdvojen med dve šoli ali več šol, razpršenih po teritoriju. Moramo pa izkoristiti vse možnosti dogovarjanja in pritiska, tako

Močnik, zato da v zameno za vsako odpoved iztržimo kako pridobitev za drugo šolo, na primer obnovo stavbe ali dograditev objektov, na primer telovadnice, dodatnih servisov, kot so šolabus ali šolska refekcija s celodnevni poukom vred ali podobno.

/ dalje
Igor P. Merku'
predsednik trž. komisije SSK
za šolstvo in kulturo

NOVI
GLASGLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.itTISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 19. maja, ob 14. uri.

POGOVOR Miha Kramli

Računalnik olajša delo, njegove vsebine pa lahko zasvojijo

Prav slabim letom, ko sem se zadnjič pogovarjal s terapevtom Mihom Kramlijem, ki vodi novogoriško ambulantno za bolezni odvisnosti, je ta opozarjal na to, da nekemične odvisnosti (zasvojenost z igrami na srečo, mobilni, računalniškimi vsebinami, televizijo ipd.) počasi dohajajo kemične odvisnosti (alkohol, droge, pomirjevala ipd.). Takrat so imeli v terapevtskem programu 670 ljudi in med njimi od 160 do 180 takih, ki so jih obiskovali zaradi nekemičnih odvisnosti. Prejšnji teden, ko sva se spet pogovarjala, ker so me zanimalo podrobnosti v zvezi z odvisnostjo od računalniških vsebin, mi je zaupal, da imajo v terapevtskem programu 800 ljudi, že polovico vseh primerov pa predstavljajo nekemične odvisnosti. Tako kot pred letom dni je še enkrat poudaril, da sta obe obliki zasvojenosti zelo podobni, saj uničujeta posameznikovo telo, njegove odnose z ljudmi in ustvarjalnost.

Kako problematična je zasvojenost z računalniškimi vsebinami med mladostniki v primerjavi z ostalimi oblikami zasvojenosti?

Je bolj problematična in bolj razširjena zaradi velike dostopnosti do te oblike razvedrila in sprostitve, ki potem preraste v zasvoje-

nost. Gre namreč zato, da mladine nihče ne nauči ločiti med računalnikom kot delovnim pripomočkom in sredstvom za sprostitve, tolaženje in preživljanje praznega časa. V tem je vsa tragedija. Računalnik kot delovni pripomoček ne predstavlja nobene nevarnosti, ampak kvečjemu pomoč. Olajša delo. Računalnik kot sredstvo za preživljanje prostega časa pa... le v omejenem obsegu. Računalnik ne sme nadomestiti žive komunikacije, kar se seveda dogaja. Mladostniki s starši spregovorijo le tistih nekaj najnujnejših besed dnevno, na facebooku ali preko mejla pa ure in ure komunicirajo, odpirajo in izlivajo svoja čustva in doživljanja.

Koliko časa dnevno se lahko računalnik brez nevarnosti uporablja v sprostivno-razvedrilne namene?

To je seveda odvisno od posameznika, načeloma pa človek, ki uporablja računalnik za razvedrilo in sprostitve več kot eno uro na dan, že ogroža svoje zdravje.

Ali zasvojenost z računalniškimi vsebinami v možganih res sproža podobne procese kot odvisnost od drog, na primer heroina?

Res, in podobna je tudi abstinenčna kriza. Človek se tresi, potni, postane nervozen, postane nasilen, enako kot pri kemični odvisnosti, saj se v telesu odvijajo enaki ke-

mični procesi. To pomeni, da sta kemična in nekemična odvisnost enakovredni in enako poškodujeta naše možgane in našo psiho.

Kdaj govorimo o zasvojenosti z računalniškimi vsebinami oziroma kakšni so njeni razpoznavni znaki?

Prvo, kar je mogoče opaziti, je to, da začne človek spreminjati svojo osebnost. Zapirati se začne vase. Njegova komunikacija z bližnjimi, na delovnem mestu ali v šoli, se skrči na najnujnejše, saj je vse usmerjeno v komunikacijo prek monitorja. Naslednji znak je, da začne človek počasi opuščati stvari, ki so ga veselile, kot so treningi, krožki, prijateljevanje, stiki. Vse to z namenom, da je več časa na določenih vsebinah na računalniku. Med vsebinami, ki so najpogostejše povod za zasvojenost, je na prvem mestu komunikacija, na drugem pornografija, na tretjem so igrice in na četrtem informacije. Tudi sposobnost ustvarjalnosti začne pri takem človeku usihati. V našem programu imamo ljudi, ki so tako daleč zasvojeni z računalnikom, da ne prenesejo več dnevnih svetlobe. Ne dovolijo, da bi partnerji ali starši dvignili nivojnico, ker so že tako globoko v svetu računalniškega ekrana, da jih dnevna svetloba ovira in sploh ne gredo več iz hiše. So primeri,

ko so ljudje tako globoko v transu, podobnem tistemu, ki ga povzročijo sintetične droge, da ne kontrolirajo več izločanja vode.

Katera populacija pa je najbolj podvržena tovrstni zasvojenosti? Verjetno gre za mlade, ne?

Tukaj gre predvsem za mlade. Pri nas je žal tako, da nedorečenost zakonodaje, tudi na šolskem področju, povzroča veliko škodo. Ravno včeraj je na primer prišla hči domov in je rekla, da se bo vpi-

sala v računalniški tečaj, zato ker tam igrajo igrice. To, da predstavljajo šole usposabljanje za delo na računalniku in spoznavanje računalnika le kot razvedrilo in sprostitve, da bi bili računalniški krožki bolj obiskani, ni prav. Zakonodajci je treba tu urediti in jasno povedati, da gre za usposabljanje za delo z računalnikom. V vsakem primeru smo starši in ustanove, ki delajo z otroki, v določenem obdobju odgovorni za to, da stvari ne uidejo iz rok.

O kakšnih številkah pa govorimo?

Joj, to je pa grozljivo. S temi šte-

popolnoma uničeni zaradi nekemične zasvojenosti in niti ne vedo, da je to razlog njihovega slabega počutja, njihovih konfliktov v družini in na delovnem mestu. Samoumevno in normalno se jim zdi, da preživijo 9, 10 ali dvanaest ur na dan na igrakah ali na internetu. Samo na območju, ki ga mi pokrivamo, je okrog šest tisoč ljudi, ki so prekomerno na teh vsebinah; takih, ki nekontrolirano ali patološko uporabljajo te vsebine, pa je med tri in štiri tisoč.

Kakšna je preventiva?
Prva zadeva je, da računalnik ne sme biti v sobi mladostnika. Mora biti v hiši, na nekem mestu, ki je prehodno. Na voljo mora biti vsem članom družine. Obravnavamo namreč primere, ko mladostniki, pa tudi že osem, devet let stari otroci staršem ne dovolijo več vstopa v svojo sobo in se zaklepajo, zato ker računalnik dojemajo kot svojega partnerja, kot prijatelja in ne dovolijo, da bi jih kdo motil in nadziral, kaj vse oni z njim počnejo. Že takoj, ko pride računalnik v hišo, mora biti sklenjen dogovor, zakaj in koliko časa se bo uporabljal. Načeloma je en računalnik na družino dovolj, ker je prav, da se družinski člani izmenjujejo, da se počakajo, dogovarjajo. Seveda je, kot sem že omenil, temeljnega pomena usposobljenost za delo z računalnikom kot delovnim pripomočkom. Moj predlog bi bil tudi, da bi morali biti vsi, ki računalnike prodajajo, usposobljeni za svetovanje, ali pa bi morali biti računalniški opremljeni z opozorilom, da lahko njihova prekomerna uporaba ogroža zdravje.

Nace Novak

V človeku pretakajoči se binom Strah in pogum

Prijateljica živi nekje na deželi, pravzaprav v samem osrčju dežele medvedov, pogostokrat jih ponoči tudi vidi, življenje pa si je tako uredila, da ima na prostornem vrtu kar lepo število živali. Sredi idilične okolice pa se nisem mogla načuditi še idiličnemu vzdušju, ki vlada pri njej doma. Številni prstički so lepo počivali v naročju mačkonov, pes je vse to mirno opazoval, morski prašički pa se tudi niso bali mačjih krempļjev. Pa še sosedja je prišla zraven in povedala, da je Gan, mešanec s kraškim ovčarjem, edini pes na svetu, katerega se ne boji. In res je Gan dober z vsem živim, z živalmi in ljudmi, ko prideš na obisk, te namesto bevskejaoče zverine pozdravi z repom mahajočih štirideset kilogramov, ki se ljubeče nasloni na tvoje noge. Pa je to sploh mogoče? Seveda je, pravi prijateljica, z ljubeznijo se

da. Živali se da naučiti, seveda s primerno vzgojo, da postanejo manj nasilne in napadalne. In mi je lepo; pomislim, da je moralo biti nekako tako v raju in je dandanes to mogoče samo še v

pravljicah. A vendar, če nekemu to uspe, bi lahko vsem uspelo. Tudi nam ljudem...

Enako prijetno mi je bilo, ko sem preživljala nekajdnevni dopust na Krku. Kako je to zabavno, ko se srečujejo ljudje vseh mogočih na-

rodnosti, si izmenjajo nekaj besed ali samo nasmešek in kljub drugačnim nazorom in različni kulturi v miru in slogi uživajo lepo Sredozemlja. Pa ne samo, da se vsi ti ljudje različnih narodnosti med seboj razumejo, tudi nasliša ni veliko. Odkar zahajam tja, še nikoli nisem slišala za rop ali kaj hujšega, vsi puščamo denarnico in fotoaparata na plaži, ko gre-

mov ne boš srečal policijske patrulje. No, če sem ravno odkrita, sploh ne vem, kje je na Krku policijska postaja. Morda policijske postaje sploh nimajo. Morda je to "otok, ki ga ni", o katerem je pred toliko leti pel italijanski kantavtor Venditti. Morda pa znamo mi ljudje v določenih trenutkih, ko pozabimo na vsakdan in na povzpetništvo, ustvariti svet, ki ga v resnici ni, in živeti v slogi, z nasmehom v žepu in prijazno besedo za vsakogar. V takih trenutkih me navdaja pogum, verjamem v človeka, v tistega majhnega, preprostega človeka, ki stoji na obali in sanja o morju, daleč stran od političnih interesov in zdrah. Kajti na te male ljudi veliki ljudje najraje pozabljajo in marsikak Slovenec mi je znal povedati, da so ga na Hrvaškem prijazno sprejeli, tako, kot sprejmeš brata ali sosedja. Priletna zakonca, pri katerih že leta najemava sobo, sta zadnje čase v skrbeh. Vedno nas sprašujeta, ali sva imela na meji probleme, ali je nama kdo težil, ker sva Slovenca. Nič, jim zagotavljam z nasmehom na ustih, ker vem, da smo mi mali ljudje tako

daleč od političnih nesoglasij in da smo si v vsakdanjem življenju vsi tako preprosto podobni, celo enaki. Pa nisem vedno tako polna poguma, včasih me je tudi strah. Včeraj na primer, ko sem na televiziji spremljala, kako so Italijani lovili pribežnike iz Afrike in jih vračali v libijske zbirne centre. Pa so bili tako majhni otroci med njimi, tako preplašene matere... Kaj bo z njimi, politike ne zanima, sedaj se bližajo volitve, zbirati morajo konsenz, tudi na račun trpljenja, tudi na račun mater in otrok. Pa je žalostno, ko se poslužuješ bednih usod, da pridobiš kopico glasov. Pa ni samo to, žalostna postanem in strah je v meni, tudi ko pri prijateljih listam po družinskem albumu. Njihov sin z vrstniki je na slikah, najstniki pač. V rokah imajo puške, oblečeni pa so po vojaško. Ponosno nekaj vpijejo, povedo mi, da nekaj kot "na juris". Velikokrat srečujem mladino, ki se, oborožena in oblečena v zeleno-rjave uniforme, igra vojniških iger. Pa mi postane težko, pomislim, da je vojnih grozot na tem svetu veliko, veliko ljudi se mora neprostovoljno udeleževati krvave igre, po več kot šestdesetih letih zadnja vojna tudi pri nas

žal ni niti pozabljena niti izbrisana. Zakaj bi se potem veselili igre, ki je tako polna grenkobe, ki je tako kruta? V Barbarinem rovu na tisoče nemih prič vpijejo o teh grozotah. Pa včasih se mi zazdi, da jih mladi ne vidijo, da jim ni mar za to, da nočejo vedeti, kaj je v resnici vojna, kako je, ko človek ubija človeka, ko brat mori brata. Tudi sama sem bila v mladosti velikokrat prenapeta pri obsodbah, velikokrat sem bila nekritična in naivna v navalu idealizma, ki so ga polni vsi mladi ljudje. V spominu pa mi je ostalo neko pomladansko jutro, ko smo slovenski dijaki "jurisali" na sedež mladih neofašistov na drevoredu 20. septembra. Tekla sem z njimi, nenaodoma pa se je v meni nekaj prebudilo, neko čudno čustvo, neki čuden odpor. Obstala sem, se obrnila in začela teči v nasprotno smer. Soščolci so se mi smejali in me zmerjali s strahopetcem, a jaz se nisem dala premotiti in sem se povzpela na prvi avtobus, ki je vozil proti domu. Z okna sem opazovala divjanje na ulici in bila sem zadovoljna, da me ni tam, da se nisem znašla sredi tega nesmielnega nasilja. Pa ni bil strah, sedaj točno vem, bil je pogum.

Suzi Pertot

Med Solkanom in severnim rajonom Gorice Pester konec tedna

Sosednji si rajonski sveti Sveta Gora-Placuta, Pevma-Štmaver-Oslavje in Krajevna skupnost iz Solkana so v soboto, 9., in v nedeljo, 10. maja, s skupnimi močmi organizirali dve pobudi, ki sta imeli zelo lep uspeh. V soboto je potekala čistilna akcija bregov in poti ob reki Soči. Tovrstne akcije so že več let na sporedu na slovenski strani, v organizaciji Krajevne skupnosti Solkan. Letos se je na prizadevanje rajonskih svetovalcev Slovenske skupnosti v mestni četrti Sveta Gora-Placuta pobuda razširila tudi na italijansko stran državne meje.

"Vesel sem, da smo speljali skupaj to pobudo, ki sem jo imel že več časa v načrtu", je dejal Miloš Čotar. "Kolegi iz Solkana imajo na tem področju že izkušnje, kar nam je bilo v veliko olajšavo. Akcija je dobro uspela, saj je bil odziv kar dober. Upam, da se bo pobuda ukoreninila in da bo postala vsaj enkratletna navada. Narava in okolje sta vsak dan bolj zamazana in ogrožena, zato je vsak napor, tudi malenkostni, zelo koristen in dobrodošel".

Udeleženci čistilne akcije, med katerimi je bila tudi goriška občinska svetovalka Slovenske skupnosti

Marilka Koršič, so krenili od kajaškega centra v Solkanu proti državni meji in preko nje na italijanski del. Med potjo so se črne vreče kar hitro polnile s smetmi. Rajonska svetnika SSK Miloš Čotar in Niko Klanjšček sta izrabila priložnost, da si tudi ogledata kup odpadkov, ki jih neodgovorni občani mečejo z vrha bregov. V divjem odlagališču se najdejo gostinski stroji, gume, plastične kante in akumulatorji. Udeleženci sobotne akcije so bili pred tako žalostno sliko nemočni, saj se bo za sanacijo te škode potrebno obrniti na posebne službe. Od tu so se udeleženci začeli vračati po spodnjih stezah proti gostišču Žogica, kjer so lahko opazovali zgladeno urejene bregove, na katerih ni bilo veliko dela s smetmi... Naslednjega dne, v nedeljo, 10. ma-

ja, pa je bil iz nekdanje osnovne šole v Štmavru start že tradicionalnega pohoda Treh mostov, ki ga organizirajo goriški rajonski sveti Sveta Gora-Placuta, Pevma-Štmaver-

Oslavje, Stražice in Krajevna skupnost Solkan. Pobuda je priklicala skoraj 150 udeležencev, ki so ob čudovitem vremenu uživali na sprehodu ob levem bregu Soče, preko

Solkana v Štmaver na cilj, kjer se je praznik nadaljeval z nagrajevanjem najmlajših in najstarejših udeležencev ter mesom na žaru.

MČ

Indija, dežela, kjer nič ni čudno (4)

Milejši obraz ekonomske krize

Tudi Indija je torej spoznala drugo plat globalizacije, ki ne pomeni samo vrto- glavo ekonomsko rast. Pravzaprav je šlo za spoznavanje druge plati medalje globaliziranosti, ki jo zahodne velesile spoznavajo od 11. septembra dalje. 11. september 2001 – ZDA. 11. marec 2004 – Madrid. 7. julij 2005 – London. Mumbajske atentate, ki so se zgodili v dnevih po 26. novembru lani, bi lahko po logiki posledičnosti uvrstili tudi v ta seznam. Indija je s Kitajsko že pregovorno nov mejnik v kapitalistični politični ekonomiji 21. stoletja. Veselili, ki sta po nekaterih geopolitičnih pojmovanjih postali kar skupen pojem Kindija, nista več namreč samo vojaški ali pa samo ekonomski veselili. Nista več samo državi, v katerih lahko tuja podjetja z izkoriščanjem delovne sile ustvarjajo neverjetne profite. Postali sta državi, ki lahko odločilno oblikujeta vsestransko podobo sveta.

Indija, ekonomska velesila
Indija je danes po vseh ekonomskih kazalcih svetovna velesila.

Taj Mahal, višek turističnega obiska Indije in donosni posel za Indijce

Po podatkih IMF, Svetovne banke, je Indija dvanajsta sila po velikosti BDP-ja, ki se giblje okoli

Nasmeljani otroški obraz, kljub vsemu

li 1.150 milijard dolarjev. Za Brazilijo in Rusijo, ki zasedata deseto in enajsto mesto na omenjeni lestvici, zaostaja "samo" za kakih 150.000 milijonov dolarjev. OECD ocenjuje, da je indijska ekonomija v svetovnem merilu celo tretja po svoji

obsežnosti. Gre za proces, ki je nastajal in se bohotil od osemdesetih let prejšnjega stoletja

mu naj seveda dodam, da smo navsezadnje sami močno vpeti v globalno ekonomijo. Kriza nas je torej prizadela, učinki pa so bili bolj mili kot drugod".
Milejša kriza, a vseeno kriza
Ocene glede ekonomskega stanja sicer niso povsod tako rožnate. Finančna agencija Citigroup je namreč objavila projekcije, po katerih naj bi za leto 2008 indijska ekonomija zrastle "samo" za 6,8% namesto predvidenih 7,5%, za fiskalno leto 2009-2010 pa napoveduje celo dodaten padec na 5,5% rasti BDP-ja. Napo-

vedni so seveda v ostrem in kričnem nasprotju s stališči indijske vlade, po kateri bo indijska ekonomska

do tedaj je namreč indijska letna rast komaj presegala 1% letno. S postopnimi reformami, ki so šle v smeri liberalizacije trga, je rast BDP-ja začela dosegati vrtoглаve višine. Prvega valu reform iz osemdesetih je sledil nov v začetku devetdesetih let in še zadnji ob začetku tega desetletja, ki je dokončno uveljavil tržni sistem gospodarstva. V zadnjih letih je Indija dosegla izredno stopnjo rasti, ki jo OECD vrednoti v višini 7,5%. S takim tempom bi lahko do leta 2011 Indija dosegla celo 10% rast. Kaj pa učinek krize? Prof. Shashikant Jha iz centra za Evropske študije na univerzi Jawaharlal Nehru v New Delhiju je dejal: "Indija je letošnje ekonomsko krizo občutila v manjši meri. Smo namreč država, ki jo ekonomsko vodi logika domačega povpraševanja. Še največ izgub je verjetno utrpela tekstilna industrija, v kateri je prišlo do reza 500 tisoč delovnih mest. Naša borza in banke pa so bile manj izpostavljene. K te-

lokomotiva ponovno vozila na vso paro v drugi polovici letošnjega leta in v letu 2010. "Naša ekonomija se bo kmalu pobrala s tal, kamor jo je porinila lanska huda kriza. Že naslednje leto bomo ponovno zabeležili krepko 9% gospodarsko rast", je dejal finančni minister Palaniappan Chidambaram. Da bi Indija pomagala svojim izvoznikom, naj bi v svoje gospodarstvo vložila dodatnih 4,5 milijarde dolarjev. Ocene o dejanskem

je, da je bila indijska ekonomija manj pod udarom ekonomskega pekla, ki je prizadel celoten svet. 11. september na Wall Streetu je

stanju indijske ekonomije se torej močno razlikujejo, dejstvo pa

Prometne konice, onesnaženje na višku

je, da je bila indijska ekonomija manj pod udarom ekonomskega pekla, ki je prizadel celoten svet. 11. september na Wall Streetu je

Promet po avtocesti poteka tudi s kravami in konji

namreč nastal zaradi fiktivne ekonomije, prodajanja fiktivnih delnic in posojanja fiktivnega denarja. Indijska ekonomija pa v glavnem sloni na zelo realnem in konkretnem izkoriščanju milijardne armade delovne sile in na konkretni produkcijski industriji. Indija je npr. štirinajsta izvoznica industrijskih storitev na

svetu. Rudarstvo, električna in plinska industrija pomenijo skupno dobrih 27% indijskega BDP-ja, v omenjenih panogah se zaposluje 14% delovne sile. Tudi storitvena in tehnološka industrija se lahko ponaša s podobnimi številkami: Indija je petnajsta na lestvici storitvenih panog, v katerih se zaposluje 23% delovne sile. Celotna ravnina zabavne industrije je Indija s številom filmskih produkcij v svojem Bollywoodu prekosila vso konkurenco, vključno z ameriškim "bratrancom" Hollywoodom.

/ dalje
Andrej Černič

Hokej na rolerjih

Openski konji odslej spet naše edino moštvo v najvišji ligi

Po izpadu prve ženske namiznoteniške ekipe Krasa iz A1 lige bo v prihodnji sezoni naše edino moštvo v najvišjem državnem članskem tekmovanju Polet Kwins v moškem hokeju na rolerjih (in line). Pravzaprav nastopajo konji (kwins je mednarodna skovanka za "kuanje" iz openskega narečja) v najvišji italijanski ligi vse od same ustanovitve prvenstva leta 1996 in so tudi letos dokaj briljantno obdržali kategorijo. Še več, z osmim mestom so se tudi uvrstili v končnico za naslov, iz katere so bili sicer po pričakovanjih takoj izločeni v četrtfinalu z gladkima 11:2 in 11:1 proti državnemu in evropskemu prvaku Asiagu. O kwinsih je treba vedeti, da že od vsega začetka brani črno-oranžne barve v glavnem sijajna generacija z ogrođjem v trojici Kokorovec (brata Mojmir in Samo ter njun

bratranec Mitja). Ta skupina prijateljev in odličnih kotalkarjev ter hokejistov polagoma zaključuje svojo dolgo in

zamenjava niti ne bi predstavljala nepremostljive težave, saj ima Polet močan mladinski sektor, v katerega zaradi organiziranosti

nadvse bogato tekmovalno kariero. Mojmir se je dejansko že poslovil, Mitjo pa pestijo ponavljajoče se poškodbe. Sama

(predsednik Marino Kokorovec je v samem vrhu državne kotalkarske zveze) in resnosti pri delu (neprecenljiv prispevek

bratov Deiac) prihajajo fantje iz vse tržaške pokrajine. Problem je, da uspešnost trenerjev s podmladkom bolj cenijo v italijanskih kot v slovenskih krogih, tako da v društvenem mladinskem pogonu skorajda ni slovenskih igralcev. V prvo ekipo se je v zadnjih letih uspešno vključilo nekaj doma vzgojenih mladincev, obstaja pa nevarnost, da bi po koncu kariere Kokorovec slovensko zastopstvo v članskem moštvu zagotavljali le legionarji (vendarle jih ne moremo imenovati tuji!) iz osrednje Slovenije (zadnja leta so to bili Aleš Fajdiga, Jure Ferjanič in Aleš Petronijević ter dolgoletni trener Aci Ferjanič). To bi kajpak postavilo pod vprašaj smisel obstoja te ekipe kot rože v gumbnici slovenskega športnega gibanja v Italiji. Res škoda, kajti na posodobljenem (sicer še ne povsem zaprtem in pokritem) kotalkališču na Pikelcu klubski odsek za hokej in line odlično vzgaja mlade. Razpolagajo namreč tako s številkami (k Poletu se je svojčas med drugim stekla celot-

na tekmovalna skupina hokejistov tržaškega društva PAT) kot s kakovostjo (Davide Battisti in Stefano Cavalieri sta člana državne članske reprezentance), kar potrjuje tudi uvrstitev več mladinskih postav v državna finalna tekmovanja v raznih starostnih kategorijah. Hvalevredna je tudi pobuda nastopanja Poletovih ekip v mladinskih prvenstvih v Sloveniji (na pobudo trenerjev Acija Ferjaniča in Aleša Fajdige), kjer je zlasti v Ljubljani, po glasbeni skupini Agropop znanem Horjulu in okolici varianta na rolerjih izjemno razvita kot poletna vadba za hokej na ledu. Žal pogrešajo torej le domačine, Opence, Slovence, ki bi ohranjali pogovorni jezik v samih moštvih. Kar se tiče same A1 lige, so bili kriteriji letos v njej objektivno dokaj nizki. Od dvanajstih udeležencev se jih je kar osem uvrstilo v play-off, poletovci (ki jim je vsa ta leta uspelo obdržati ra-

ven kljub ekonomskim težavam predvsem po zaslugi pomoči glavnega pokrovitelja, Zadrzne kraške banke) pa so v ligi igrali dokaj nihajoče in so resda opravili svoj posel, ne da pa bi pri tem posebej blesteli. V prvenstvu igrajo odločilno vlogo slovenski igralci, s katerimi razpolagajo skoraj vse ekipe. Ekipe tudi bolj malo trenirajo skupaj, na Opčinah so šele v letošnji sezoni na primer dodali tretji trening, potem ko je dolgo let članska ekipa imela skoraj kreativno dvakrat tedensko vadbo. V Trstu spodbujajo openske športne delavce k še naprej dobremu delu s svojimi močmi tudi drugo mestno društvo Edera, ki z velikimi finančnimi vložki sestavlja iz leta v leto skupino samih profesionalcev (tudi s številnimi močnimi Slovenci) in se tudi letos poteguje z najbrž še vedno premočnim Asiagom za naslov državnega prvaka.

HC

NOGOMET

1. amaterska liga – play-off: Savodnje – Prato 1:1
2. amaterska liga – play-off: Rive d'Arcano – Zarja/Gaja 1:0
Zarja/Gaja je izpadla iz boja za napredovanje.

ODBOJKA

Moška C liga – play-off: Prato – Sloga Tabor 0:3
Ženska D liga – play-off: Pordenon – Bor/Breg 3:2

Moška D liga – play-off: Massa – Sloga 2:3

KOŠARKA

Moška C liga – play-off: Venezia – Jadran 72:81
Jadran je dosegel obstanek v ligi.

TENIS

Ženska B liga – polfinalo play-offa: Gaja – Piacenza 3:0
Moška C liga – deželni polfinalo: Gaja – Natisone 4:2